B. ANNÆ CHRISTI SERVATORIS NOSTRI AVIAE MATERNÆ, EX OPTIMIS & vetustissimis Ecclesiæ Doctoribus studiosè collectæ

GENEALOGIA ET VITA,

Semotis hinc omnibus confictis quas veteres ignorarunt historiolis.

AVTORE
F. LAVRENTIO CVPERO, S. T. Licent. Carmelitarum Infer. Germaniæ P. Prouinciale.

ANTVERPIAE.
Apud Ioannem Bellerum ad insigne Aquilæ aureæ.
1592.
Cum Priuilegio Regis.

AMPLISSIMO IVRISCONSVLTISSIMOQVE VIRO DOMINO Gulielmo à Pamele, Equiti aurato, Domino de Gotthem, secreti Concilij Regiæ Maiestatis Præsidi: & rerum Status Consiliario.

DIsceptatum est diu, Vir ornatissime, de beatæ Annæ Christi Seruatoris nostri auiæ maternæ coniugio, vnicum ne illud fuerit an plura, deinde vtrum Maria Cleophæ & Maria Salome vterinæ fuerint matris Iesu sorores. Feruebat hæc disputatio quã plurimum inter Natalem Bedã theologum Parisinum & Iacobum Fa-

brum Stapulensem non minoris eruditionis Philosophum & Theologiæ studiosum, sub annum partus Virginei M. D. XVII. Ioannes Trithemius abbas Spanheimensis & aliquot alij cum Fabro beatam Annam vniuiram fuisse, neque iam nominatas Euãgelicas illas matronas castissimæ Virginis matris sorores vterinas esse contendebant. Beda & Ioannes Bertaudus militari tandē calore accensi, vsqueadeo aduersarijs oppedere atq; trinubã affirmare, vt manifestis conuitijs antagonistas proscinderēt, maximè Bertaudus, qui in ipso limine Encomij sui trium Mariarum exclamãs Luteranos esse qui tres huic Annæ filias non credunt: O quàm, inquit, absurdum esset soliditatem deuotionis Ecclesiæ auferre, & qualibuscunque ratiunculis cõmunem Ecclesiæ sententiã euertere? Hæc ille. Metuebat bonus ille Bertaudus ne cœlum rueret,

In libello de laudi. B. Annæ.

In Encomio triũ Mariarũ apud Iodocum Badiũ Parisijs. 1529.

rueret, omniaq; Deo & Diuæ Annæ erecta sacella corruerẽt, si à sua sententia quisquã dissideret, quã ibidem, sed impudenter nimis vniuersalis Ecclesiæ fidẽ esse scribit. Modestius Iacob. Vuimpina Prædicatorij ordinis vir, Frãcfurti non ad Mœnũ, sed ad Oderã tres de tribus B. Annæ filiabus libros conscripsit. Cæterum quoniã id temporis quotidie per Luterum & Zuingliũ de religione Christiana cõtrouersiæ semper extitere maiores, hæc de sanctæ Annæ filiabus intermissa est quæstio: vulgo interim in hac sententia permanente, quòd trigama non monogama beata Anna fuerit, vel ob id potissimum quòd Diuus Hieronymus duobus aut etiam pluribus locis Mariã Cleophæ scribit esse sororẽ matris Domini & materterã Iesu. Quã opinionem re penitius non introspecta plæriq; recentiores Theologi, venerabilis Beda, Hugo de S. Victore

Ad Hedibiã qu. 4.
Contra Heluidiũ
In Marc.
In epi ad Gala.

Hugo Carẽsis Cardinalis, Dionysius Carthusianus, Ioannes Gerson Cãcellarius Parisiẽ. B. Thomas Aquinas in epi. ad Galatas, & cæteri cõplures sũt amplexi; vnde & qui diuersæ erãt sententiæ pedem referre herbamq́; dare visi sunt. Atque, vt verum fatear, iamdudum equidem ipse pedibus in eorum sententiam cõcessi, qui B. Annæ tribus coniugijs tres hasce Marias esse procreatas docuerunt, quom & Baptista Mantuanus noster tã in Parthenice Mariana, quam in libris Fastorum canat:

Parthenices Mariana libr. 1. Fast. li. 7.

Tres triplici partu Marias tribus Anna maritis: Progenuit. — Et iterum:

Anna puerperio fortunatißima sancto,
Tres habuisse viros & tres habuisse puellas: Dicitur. —

Verumenimuero posteaquã Petrus Canisius Theologus insignis, & Dominus Cornelius Iãsenius Episcopus Gandauensis, Aloysius Lipomanus Episco-

Episc. Veron. Cęsar Baronius alijq́; nõnulli controuersiã hãc diligentius excussisse, expẽdisse, dijudicasseq́; cõperitur, & vetustissimorũ theologorũ testimonijs diuersã sentẽtiã cõfirmasse, mutata sentẽtia, vela verti, funẽq́; reduxi. Nã profecto quæ hi docẽt vno pene ictu legentẽ impellũt vsqueadeo vt cognitũ satis sit vero magis cõsentaneã esse horũ doctrinã qui B. Annã vniuiram, quàm qui multinubã esse frigidè nimis autumãt: illi enim obequitantes latius pugnãt, ab omni parte auxilia nequicquã inuocãt, dũ idẽ tidẽ repetũt verba hæc: Aiunt, Dicũt, &c. neq; solidi aliquid statuere queunt, at hi cominus mucronibus veterũ Ecclesiæ Patrum occurrũt propius multoq; acumine arctius cõcludunt. Quapropter vt illustretur magis veritas, quę sparsim à prędictis pręsulibus Iãsenio & Lipomano; Theologis itẽ Canisio & Baronio scripta de B. Annę

vnico connubio inueni in hoc Enchiridion congeſsi:ratus me poſteris vehementer cõſulere poſſe, ſi laborẽ hũc mihi propriũ ſumerẽ, eiuſdemq; ſtudij fructus, ſub digniſsimi, doctiſsimique alicuius viri ductu patrocinioq; cõmunes eſſe paterer. Natura quippe noſtra corrupta ſic comparatũ videmus, vt ſimplices & literarum rudes à vulgaribus pudeat diſſentire; criticos quoq; multa quæ publicè ab eruditis probãtur in malam partem perſæpe detorquere compertũ eſt: ſicut & in ſandalio Veneris craſsus ille ſutor Apellem nobiliſsimũ pictorẽ reprehendit. Cæterũ quis eſt quo cũ tã præclarè ſit actum vt omniũ Momorum ſcommata, omnium Zoilorum caſtigationes, omniumq; Theonum dentes effugerit? Liuium mirę facundię hiſtoricum Aſinius Pollio, Theophraſtum anus quædam Attica, & Vectium Lucilius inſectatus eſt; ex qui-

bus

bus constat nõ esse satis si limatum & ad regulam vetustißimorum Theologorum compositũ sit opusculum, nisi etiã lectores & candidos & æquos & veritatis amatores nactus fueris. Circumspicienti igitur mihi quem Theseum, quemq; Piladẽ ex tot nobiliũ, doctißimorumq; virorũ corona Patronum inuocare, præ cæteris vnus tu te visus es aptißimus, cuius dulcißima cõiunx Anna Vuinoc in Diuæ Annę Seruatoris nostri auię maternę laudes, honores, inuocatione & imitatione est occupatißima, ędificato ad hoc in Dei Opt. Max. gloriã & beatę Annæ honorẽ sacello in oppidi Bruxell. æde sacra summa. Quoniã igitur eundem hunc libellum à me eidẽ in vulgarem ac Belgicam seu Flandricã linguam translatum dedicare stabat sententia, nolui tamen hoc admittere impudentiæ, nisi conscio eius coniuge. Neque enim tam bardus, stupidusq;

vecors & effrons fuero vt munuſcu-lum aliquod quod vir non viderit of-feram vxori, quom etiã Lacæna quæ-dam neſcio ad quid ſolicitata nuncio reſponderit: Viro meo rem aperiat. Imò & Samaritana noſtra Euangeli-ca dum à Chriſto petit aquam viuam quid aufert reſponſi? Vade, inquit, vo-ca virum tuum: ſignificare volens, ho-neſtari non conuenire, vt abſente ma-rito quidquam ei donet. Vt ergo quæ mens mea ſit intelligas, acriter in Dei & B. Annę laudibus currentem tuam coniugem, exhortari collibuit, vt for-tius currat. Nam ſi veram hanc B. An-næ hiſtoriã legerit, omne pietatis ex-ercitiũ erga matrẽ Dei, matriſq; Dei parentem ſine negotio conſequetur. Quæ enim virtus, amâbo, fuerit, fidẽ dico, ſpem, charitatẽ, orationes, elee-moſynas, ignominiarum tolerantiã, patientiã, caſtitatẽ, ſexcentaſq; virtu-tes alias quas imitetur in hiſtoria vi-

tæ eius

tæ eius nõ inueniat? Imò & beneficia miraculosa quæ suis precibus à Christo nepote suo quotidie mortalibus D. Anna imperrat, repertura est suauissima cõiunx tua. Ex multis tamen vnũ dũtaxat huic libello inserui, quod Rodolpho Agricolæ doctrina & pietate clarissimo viro obtigit. Reliqua ex libello Trithemij; De laudibus & miraculis B. Annę peti possunt. Quod proinde tibi tuęq́; cõiugi matronę grauissimę munusculũ offero, vir integerrime, ne spernas quæso, sed æqui boni que cõsule; nã & præpotentibus etiã mulieribus tã virginibus quã nuptis & viduis, Paulę, Eustochio, Demetriadi, Principiæ, Algasiæ. Hedibiæ. Saluinæ. & Gerõtię B. Hieronymus aliq[illegible]t scripsit opuscula. Vale & nos, quod facis dilige. Calẽ. Decẽ. anni M.D.XCI.

Tuus obsequentiss. clientulus F. Laurentius Cuperus Carmelitarũ Inf. Germaniæ Prior. Prouincial.

Nomenclaturæ ſcriptorum tam Græcorum quàm Latinorum qui in hoc opuſculo citantur.

Anno Chriſti.

IGnatius Antiochenæ eccleſiæ Epiſcopus ſub Traiano. 111

Abdias Babyloniæ Epiſcopus ſub Ælio Adriano. 150

Hegeſippus ſub Antonino Pio. 159

Irenæus Epiſcopus Lugdunenſis ſub Marco Antonino. 175

Iulius Africanus ſub Marco Aurelio Antonino. 220

Origenes Adamantius ſub Gallo Cæſare. 251

Hippolitus Epiſcopus Portuenſis. 255

Suidas ſub Conſtantino Conſtantini filio. 340

Baſilius Magnus Cęſarienſis Epiſcopus

pus ſub Valente. 380

Epiphanius Epiſcopus Conſtantiæ Cypri ſub Theodoſio Magno. 384

Gregorius Nazanzenus Epiſcopus Conſtantinopoleos ſub Gratiano. 384

Gregorius Nyſſenus Epiſcopus ſub Gratiano. 384

Ioannes Chryſoſtomus Epiſcopus Conſtantinopo. ſub Theodoſio Iuniore. 410

Auguſtinus Epiſcopus Hipponenſis ſub Theodoſio Iuniore. 433

Hieronymus Stridonenſis presbyter ſub Theodoſio & Arcadio. 420

Iſidorus Hiſpalenſis ſub Heraclio. 630

Beda Venerabilis ſub Leone Iſauro. 737

Germanus Patriarcha Conſtantinopolitanus ſub Leone Iſauro. 737

Ioannes Damascenus Monachus sub Theodosio. 3. Adramiteno. 770

Vsuardus Monachus sub Carolo Magno. 800

Theophylactus Bulgariæ Archiepiscopus sub Michaele Græco. 900

Ado Archiepiscopus Treuirorum sub Rudolpho. 1057

Nicephorus Callistus sub Emanuele Paleologo. 1100

Georgius Cedrenus. 1130

Bernardus abbas Claræuallensis sub Henrico quarto. 1118

Hugo de S. Victore sub Hērico quinto. 1130

Rupertus abbas Tuitiensis sub Henrico eodem. 1124

Gratianus Decreti concinnator sub Friderico primo. 1154

Euthymius sub Alexio Cæsare Græco Constantinopol. 1150

	Anno Christi.
Hugo Gardinalis Carensis sub Frederico 2.	1262
Albertus Magnus Diui Thomæ magister sub Rudolpho 2.	1254
Thomas Aquinas sub Rudolpho 2.	1274
Bonauentura vacante Imperio.	1280
Symeon Metaphrastes.	
Ioanes Lucidus.	
Petrus Dorlandus Monachus Carthusianus sub Maximiliano. 1.	1490
Baptista Mantuanus Carmelita sub Maximiliano. 1.	1490
Erasmus Roterodamus. Ioannes Eckius. Conradus Vuimpina à Fagis. Iacobus Faber Stapulensis. Ioannes Driedo. Christiani Massæi Chronicon mundi.	sub Carolo V. Ro. Imp. 1536

Corne-

Cornelius Ianſenius primus Epiſcopus Gandauenſis.
Petrus Caniſius preſbyter Societatis.
Sixtus Senenſis Monachus Prędicator.
} ſub Maximiliano 2. 1568

Melchior Canus Epiſcopus Canariæ ſub Maximilian. 2. 1569

Cæſar Baronius presbyter ſub Rudolpho. 2. 1580

Chriſtianus Adrichom. Delphus in deſcript. Ieruſalem. 1585

CARMEN IN LAVDEM S. Annæ Auiæ Christi, Rodolphi Agricolæ Frisij, acuta iam febre leuati.

ANna parens summæ genitrix veneranda Parentis:
Quæ pandis populis prima salutis iter.
Atque paris Matrē: cuius quem nō capit orbis.
Ipse libens subijt viscera casta Deus.
Te cano, tu sancti posco mihi carminis haustus
Ingere, voce sacra pectora nostra rigans.
Ast mihi si centum sint vno pectore mentes:
Et totidem linguas, tot moueamq́ sonos:
Nulla tamen te digna queam preconia laudum
Dicere, nec meritis te cecinisse modis.
Exuperat quoniam mortalis carmina laudis
Virtus: qua superas sidera summa poli.

Gloria maior & hæc, cui non certauerit vlla:
Quam tibi præ cunctis filia clara tulit.
Filia: qua maius nihil est meliùsue creatum
Germine mortali, filia Virgo Parens.
Filia, quæ summo potuit deducere cœlo
Corporis & nostri claudere veste Deum.
Quamq; vocat matrem summi sapientia Patris
Et matrem trepidi nos miserumq; genus.
Natus ab hac ille est & matrem natus honorat,
Audit & humanas hac prohibente preces.
Anxia quam nunquam miserorum vota fatigant
Sed placidam mœstis porrigit atque manum.
Hancq; petit sibi spem, cui nil sperare relictum est.
Hanc portum medio naufraga turba mari.
Visceribus parta est hæc Anna tuis, & ouanti
Gaudia magna Patri, gaudia fersq; tibi.
Vtq; futura fuit: quæ post suspiria risum
Gaudia post lachrimas, lætitiamq; daret.
Nata statim meruit sic exhilarare parentes
Auspiciumq; ortus gaudia ferre sui.
Scilicet istud erat, quur spes dilata parentum
Torqueret cupidos per sua vota diu.
Cœlitus & frustra tribui sibi sæpe rogarant
Prolem: nec possunt flectere vota Deum.

Iam sinerentq́, preces, iam tristia pectora meror
    Et desperantum clauderet ora dolor.
Illud erat, læta caperent quo munera mente
    Difficiliq́, foret gratia plena bono.
Quod venit ex facili: faciles segnesq́; tenemus.
    Quod spe, quodque metu torsit habere iuuat.
Quin decuit tantum longa expectatio partum:
    Et magnum magnas anteuenire notas.
Ergo bonus Ioachim, steriles cum degeret annos:
    Atque foret superum munere prolis egens.
Forte pios venit templis vt ferret honores,
    Et sibi placaret victima cæsa Deum.
Protinus horrendum verbis & voce Sacerdos:
    Intonat, & sacris iussit abire locis:
Otius heus inquit: procul hinc procul ito prophan[e]
    Ne te grata Deo munera ferre putes.
Nec mihi credideris: Deus est cui credere debes,
    Ille tuas clausa reiicit aure preces.
Ni faceret: pridem coniunx tua fœta fidelem
    Augeret populum munera læta Dei.
Nunc neq́, prole iuuas gentem: benedictio nec te
    Sacra Dei tangit, tu quoque cede sacris.
Cede sacris, aras donis nec pollue spretis:
    Quæ neque grata Deo, nec mihi grata dabis.

Dixerat Antiſtes: Ioachim nihil hiſcere contra
Sed rubet, & mœſtum fert celer inde gradum.
Intq; ſalutatam vita thalamiq; ſodalem
Linquens, alta gregum paſcua ſaxa petit.
Paſtorumq; fida manus, quibus abditus ille
Et gemitu pectus vexat: & imbre genas.
Inde manus oculoſq; ferens ad ſidera cœli
Sic inquit, gemitu præpediente ſonum.
Quem coluere Patres Abrahamq; Iſaacq; & Iacob
Sancte Deus: qui audis omnia: quiq; vides.
Scis vt mente tibi ſim cordeq; deditus omni
Et mihi qua vires ſunt, tua iuſſa ſequar.
Te rogo quando nequit vis hoc humana mereri
Quod veneror: dignum teq; piumq; putes.
Et mihi da charam ſecunda coniuge prolem,
Atque pium liceat nomen habere Patris.
Nec tam prole ſuper moueor, moueor licet ipſa
Multum fas ſit, & haud improba verba precer
Quam mihi ne cultuſq; tuus ſoluendaq; dona
Obſint, atq; piè te coluiſſe veter.
Vtq; licere ſciam: tu quouis munere firma
Aut prole aut alio: ſed rogo prole magis.
Sic ait: aſt illi cœleſti miſſus ab arce
Nuntius aſſiſtit talia verba ferens.

Parce Deum lachrimis incessere, parce querelis.
Audiris, iubet hæc me tibi ferre Deus.
Vade domũ, dabitur tibi: quod petis, Anna tumẽtes
Prole feret gaudens vxor amata sinus.
Hæc erit: vt dicas; est tanti cuncta tulisse
Tam clarum populis proferet illa decus.
Dixit, & in tenues sublatus protinus auras
Fulminis vt rapidi stridula flamma fugit:
Ille stupens facieq; in terram pronus adorans
Voce Deo grates fert duplicíq; manu.
Luna sed in terra quinos compleuerat orbes
Nescia coniugij dum foret Anna sui.
Seu viuat Ioachim, seu morti cesserit atræ
Et quoq; mos trepidis: peßima quæq; timet.
Aduenit & mœstam solatur Nuncius idem
Et pauidam mentem spe meliore fouet.
Inde domum lætus Ioachim redit: omnia constant
Pollicitis, nono mense fit Anna parens.
Non animis, nõ voce puto leue claudere cuiquam
Quis fuit his recti, quis pietatis amor.
Qua meruere sacri virtute fideq; Parentes
Vota ferant tantis vt cumulata bonis.
Grandis enim meriti celestes cernere vultus
Cernitur, & Gabriel proximus astat eis.

Grandeque iam veteris solatia sumere luctus
Attulit & Cælo, nuntius almus opem.
Grande ratas precibus naturæ vertere leges,
Verterunt: sterilis fit modo læta parens.
Et magnum fecisse Deo non irrita vota,
Vincit at illorum spemq; precemque Deus.
Quid tantam prolem? quando hæc est omnia supra
Maior & humanis nobiliorq; bonis.
Sed tamen accipiunt, & quum contingere votis
Cætera non sperent: hoc neq; posse putent.
Nascitur ergo, sacrisq; salutat fletibus orbem
Quæ mundi lachrimas tollere prima venit.
Virgo maris, terræq; decus, decus ætheris alti
Nascitur, & roseo percipit ore diem.
O dulcis pietas, o gaudia, quis fuit illic
Plaudendi, trepidis lætitiæue modis.
O si sancta scias mater, solatia mundi
Quæ dabit hæc: oculis quam manibusq; tenes.
Vtque hi hæc quondam summum paritura Tonantē
Et mortale Deo compositura genus.
Lætitiæ tantæ satis vnà ne pectora credis?
Totque tuo poterunt gaudia corde premi?
Vt sine spe mater fias, natæ quoque mater:
Cui matris decus, & virginis adsit honos.

Quodq́ue ſit his maius, nate, quæ fœta ſuperno
Flatu, hominem ſimul & ſit genitura Deum.
Salue ſancta parens: & tu nata inclita ſalue.
Quas caro, quas pietas, has quoque iũgat honor
Natam mater amas, & natæ mater amaris,
Laus capit vna duas: vt tenet vnus amor.
Bis tamen Anna potens hoc partu, biſq; beata
Es prolis titulis nobilis atque tuis
Conſpicuos præſtant alios benefacta parentum
Tu contra Natæ nobilitate nites.
Magna quidem meritiſq; tuis pietate fideq́
Quis neget? at Nata hæc ſplendidiora facit.
Acceptumq; refert munus tibi maximus orbis
Hanc: poſt dona Dei cui bona cuncta refert.
Heſter quòd populum ſcelerati fraudibus Aman
Eruit: & Regis mitior ira fuit.
Iudith & Hebræis ferrum flammasq́ue minantem
Hoſtem tartareas fecit adire domos.
Laudibus & canitur Iudith & laudibus Heſter
Semper, & æternum nomina clara tenent.
Et tamen exiguos perituris addidit annos
Vtraque, & hæc meriti ſumma duabus erat.
Ne vitæ nec opum fieret ferus arbiter hoſtis,
Ne natus ferat, aut vxor amata iugum

Magna quidem fragilis, sed vitæ munera queq;
Sint qui habeant, sint qui non habuisse petant.
Quantò tu maior, quantò fælicior Anna
Quæ das: quo mulier plus nihil vlla tulit:
Natam quæ cælo Dominum deduxit aperto
Rursus & ad Cælos, huic patefecit iter.
Natam quæq; Deiq; hominum commertia prima
Reddidit, & pacis ianua prima fuit.
Quæ non hostiles clades, non barbara ferri
Vincula, nec quantum flamma famesq; queunt.
Non quantum mare, terra queunt æthereue minari,
Coniurent licet & perdere cuncta velint.
Sed quæ repulerit veterem cunctosq; prementem
Iram, quam meruit per genus omne parens.
Dirasq; nobis terras dedit: æthera clausit,
Prorsus, & abrupit fœdera cuncta Dei.
Quam sequitur: quicquid cælo terraq; timemus
Et labor & dolor & mors fera dente minax.
Hanc vicit tua nata Parens, sæuumq; leonem
Vertit, & hunc agnum præstitit esse Dei.
Et Dominum summis in se detraxit ab astris
Parere culpæ hominum factū hominemq; doceri.
Tu fælix igitur & tanta prole beata
Anna precor nostras sume benigna preces.

Quod petis atque facis: natã tu mater adhortans
Vota simul iunctæ reddite nostra Deo.
Non erit, vt quisquam duce te diffidere votis
Debeat: ora tu fac modò vota inues.
Te duce quisq; ferat rectos ad sidera vultus
Nec timeat vanas, inualidasq; preces.
Nil tibi nata negat, nil & negat ille parenti
Ille colit matrem, te quoque nata colit.
Ergo voca matrem te: se vocet illa parentem
Tuque tuum tibi ius, asserat illa suum.
Iam nihil exposcent mortalia pectora frustra
Quodque voles: simul id nata Deusq; volent.
Scilicet hæc ita sunt: & non decepta rogantum
Spes facit: vt precibus te lachrimisq; petant.
Te cuncti fugiunt morbi, pallorq; dolorq;,
Noxia quæque animo, corpore quæque sedent.
Quidquid id est: hominum quod curas cordaq; lassat
Te fugit vt ventos nubila pulsa solent.
Quumq; foret laudi nostræ nimis alta perennis
Astra tenes, superis quod sociata choris.
Quod tua sublimem te misit ad æthera virtus
Mira quidem miris muneribusq; potens.
Vitaq; per omnes numerosq; gradusq; probata
Cui laus, quæ paucis morte venire solet.

Alloqui superum consors: & læta stupendis
Donis, nec solita fertilitate parens.
Quũ minus hæc laudi, nũc quis te laudibus æquet?
In nos tot meritis quum tibi crescat honor.
Illa quidem sunt summa: sed hæc tua gloria nobis
Gratior, & miseris blandior iste fauor.
Te positam cælo lætam & sine fine tenentem.
Prendere mens hominis quæ nequit osue loqui.
Fælicem tamen hunc terris aduertere vultum
Inque bonis tantis nostra videre mala.
Quodque tuo fletu docta es succurrere flenti,
Tristibus & lætam ferre piamq; manum.
Nemoq; quod iustis precibus tua numina pulsans
Sollicitis frustra vocibus orat opem
Hinc tibi nomen & hinc veneratio sacra parentis
Et qui te sequitur: maximus orbis amor.
Hinc spectanda nites trepido fiducia mundo
Nocte velut tumido fulgida stella mari.
Teq; petit sexus, petit ætas omnis, & ordo,
Teq; gradus omnes diues inopsque petunt.
Lubrica tu firmans fortunæ munera præstas
Ne fugiant nostros lapsa repente sinus.
Et bona quæ miser hic vitæ sibi postulat vsus
Aggeris: & rursus iam fugitiua refers.

Maternas partu tibi fert mater tibi castas
Casta memor nata virgine virgo preces.
Præsidiumq; petit curis quibus æstuat vnum
Pectus: adhucque rudis: corde micante pudor.
Sunt: quos fama procax facta atq; infecta canendo
Opprimit, & populi vox facit vna reos.
Sunt: quos tristis agit luctus lachrymæque cadẽtes
Semper & assiduis imbribus ora natant.
Sunt: quos sæuus amor telis furialibus vrget
Et pedibus victor colla retorta premit.
Posceris auxilio, tu vulgi comprimis ora,
Tu luctus releuas, & tibi cedit amor.
Cedit amor, cedunt vnà dolor ira, paransq;
Iam laqueos, iam enses, iamque venena furor.
Dirus & in dubijs augur timor attulit ad te
Nec vacuum sensit pondus habere preces.
Seu quem terga premens sequitur vis hostis, & aut
Carceris obscuri vincula sæua tenent (quem
Seu gemit, inque horas ceruicem tradere ferro.
Carnificisque putat colla secanda manu.
Ille fame, hic flammis, vitam dare rupibus alter
Præcipitis scopuli membra rotanda timet.
Quid tumido dicam: qui pendet nauita fluctu
Et iactant laceram flatus & vnda ratem?

Quid vastis cinxit quem siluis ira ferarum
Prædonúmue furens non minus ira feris.
Tu cunctis tu tamen ades, te præside fidunt
Quosque suus metus: & quos alienus agit.
Fidaq; non spernis suspiria mater amantum
Grataq; pro charis soluere vota iuuat.
Certa loquor, magnisq; mihi comperta periclis
Hæcq; reus voti carmina reddo mei.
Namque ferox languor stratis afflixerat ægrum
Non vis non color, aut corpus vt ante manet.
Victor adest morbus: mors ad caput ore cruento
Horrida terribili concrepat arma manu.
Frigore iam febris corpus iam coxerat æstu:
Æstu quo rapido non calet Æthna magis.
Æstum qui vires, venasq; resoluerat omnes,
Quique animo tantus; corpore quantus erat.
Concutiens subito mores mentemq; furore,
Verbaq; iam votum, mors quoque visa foret.
Illa potens herbis ars, sacraq; cura medentum
Cessit, & ingenium vicerat omne dolor.
Quid faciam? quid sperẽ? quẽ precer? Anna parens
Vt spes vna fuit: sic erit vna salus. (hæc
Hæc modicum numen simul attulit: licet ægris
Artubus ac animo vita vigorq; redit.

Hinc adeo flagrent quouis mea pectora motu
Ardeat & curis mens animusq́; mibi,
Atque premant magnæ quantumuis fata ruinæ
Anna vocata mihi dulce leuamen ades.
Tu mihi certa salus, in te mea vita recumbit:
Tu dux, tu portus, tu requiesq́; mihi.
Te dicent igitur mea Carmina, laus tua semper
Viuet, & insigni nomen honore feram.
Quantum voce queam quantum contendere lingua
Quantum animo: quantum flatibus, ore, cheli,
Laus erit: Anna tibi: decus Annæ. Annā canet orbis
Annamq́; pro sacro numine nomen erit.
Postq́; Deum, cui prima redit laus omnis in æuum
A quo laus, decus & gloria cuncta venit
Postq́ue tuam natam laus est hæc summa parentis
Tertia stans triplicem quæ facis Anna chorum
Laus tua dicetur, tua gloria, tu quoq; semper
Proxima cum primis iuncta duobus eris.
Ergo ades, & perfer suspiria nostra Tonanti:
Vtq́; ferat placidus crimina nostra: roga.
Posce bonam mentem nobis, & deditamenti
Dedita nec vitijs corpora fœda suis.
Sint validæ vires, sit opum moderata facultas
Famaq́; quam metuat tangere liuor edax.

Si tamen hæc prosint, si non, procul omnia sunto.
Et iubeas laxo findere cuncta sinu.
Quod satis est cœlo sit vitæ se quoque mortis
Non properanda ferat, non fugienda dies.
Pluraque velamen cum corporis exuet huius
Mens teneat summi splendida templa poli.
Hoc pater, Anna velit mundi fac maximus Autor
Hocque tuæ Natæ Natus & ipse velit:
Hoc sacer amborum velit ardor Spiritus vnus
Viuit quique triplex sæcula cuncta Deus.

Hos versus Rodolphi Agricolæ Frisij, in honorem Diuæ Annæ aliquando per ipsum ex voto factos, Theodoricus de Pleningen, Iurisconsultus ipsius Discipulus haud ingratus, tum ob Præceptoris viri doctissimi memoriam: tum ob memoriam Diuæ Annæ ex scribi, & hoc in Carmelitarum Fra: cforti sacellum, & eo quo videtis modo reponi curauit. Anno Salutis 1496. xx. Maij.

Hanc D. Annæ Genealogiam à R. P. Laurentio Cupero, Carmelitici instituti in Belgio Prouinciali conscriptam, nos subscripti vtiliter in lucem mitti posse censemus hac 26. Aprilis 1591.

Henricus Cuykius Decanus S. Petri Louanij & Pontificius ac Regius Librorum Censor.

Samuel Loyarts S.T. Doctor.

Priuilegij Sententia.

CAutum est Priuilegio Regio, ne quis alius à Ioanne Bellero Bibliopola & Typographo Antverpiensi libellum imprimat cui Titulus est. *S. Annæ Iesu Christi Saluatoris nostri Auiæ maternæ ex vetustissimis Ecclesiæ Doctoribus studiose collecta Genealogia & vita, F. Laurentio Cupero S.T. Licent. Carmelitarum Infer. Germaniæ P. Prouinciale, &c. Authore*: Neue alibi impressum venum exponat aut distrahat ante sexennium. Sub penis in Priuilegio contentis Act. Bruxellis XXVI. Iulij 1591. & subsignat.

I. de Buschere.

S. ANNAE CHRISTI SERVATORIS NOSTRI AVIAE MATERNę, ex optimis & vetustissimis Ecclesiæ Doctoribus studiose collectæ GENEALOGIA ET VITA.

Semotis hinc omnibus confictis quas veteres ignorarunt historiolis.

PRAEFATIO.

MAGNO & excellenti ingenio Iesus ille Sirach in libro suo quem Ecclesiasticū in Bibliis sacris appellamus: Laudemus ait, viros gloriosos & parētes nostros in generatione sua. *Eccle.44.* Elegans profectò & digna quam sequamur commonitio. Donum siquidem quodcunque, omneque adeo munusculum, quamlibet exile sua laude dignum est, sed Dijs, vt docet Aristoteles, & Parentibus æquiua-

lens nullum reddi poteſt, vtpote qui ſumma in nos contulerint beneficia. Nam ſi
Rom. 11. Deum contemplemur ex ipſo, & in ipſo,
*Eccl.*1. & per ipſum ſunt omnia, vt enim è mari ſcaturiunt & ad locum vnde exeunt flumina reuertuntur vt iterum fluant, ita &
Ioan 1. *Ioan.*1. de plenitudine eius accepimus omnes gratiam pro gratia: adeo vt perſpicuum ſit omne datum optimum & omne donum perfectum, deſurſum eſſe, & à Patre luminum deſcendere. Porrò quid à parentibus habeamus, nempe natiuitatem noſtram, educationem, hæreditatem, aliaque multa, paſſim docent ſacræ literæ:
*Tob.*4. Memor enim, ait Tobias Pater filio ſuo
*Ioan.*16. Tobię, eſſe debes quanta pericula in vtero ſuo mater pro te paſſa ſit: quod nec Chriſtus tacuit dicens, Mulier cum parit triſtitiam habet. Æquiſſimum igitur fuerit, vt Dominum & parentes generis noſtri laudemus, quamquã non ſimus id quidem neſcij, Deo videlicet ex nobis nihil gloriæ reipſa accedere poſſe. Vt enim omnia flumina influunt in mare, & mare tamen non redundat, remittit enim ea mare ad loca vnde fluere cœperãt, vt iterum

rum fluant, ſic neque Deus noſtra grati-
tudine ſit maior aut glorioſior: attamen
humano loquendi modo, magnificare
Deum dicimur, quando omni cultus ge-
nere, puta laudibus, honoribus, venera-
tione, imitationeque, ſumma cum grati-
tudine redemptionem noſtram (quam fe
cit per carnem & ſanguinem ſuum quem
ex humanis parentibus aſſumpſit) annun
ciamus, decantamus, extollimus. Si pro
inde corporum noſtrorum parentes, ex
quibus in iniquitate concepti ſumus & *Exod. 20.*
nati, honorare iubemur, multo magis pa *Pſal. 50.*
rentes Chriſti, ex quo ſalus noſtra proceſ
ſit laudabimus, honorabimus, venerabi-
mur. Et quoniam, quæ in omni ſcripto
theologico primas ſibi vendicat, pietas
eſt purus ac debitus cultus erga Deum,
erga parentes, & patriam, vt Diuus Au-
guſtinus docet, dubio procul affectus
hic meus in Auos Chriſti & Proauos, pie
tas eſt in Dei filium; ſi Chriſtus Dei viui
filius eſt. Vt igitur pietas in diuos diuaſ-
que augeatur magis, rixæque de iiſdem
ſit multò minus, conſilium votumque
meum eſt, quod à paucis tentatum eſt,

Christi Redemptoris nostri parentes, auos paternum atque maternum, proauosque attauosq; peculiari libello celebrare, est enim ad laudem primus gradus quos laudes rectè nouisse, videlicet quomodo fratres, quomodo sorores, quomodóque patres quidem appellandi veniant, & quam prope se cognati contingant: vsqueadeo in disquirendo dinoscendoq; propinquitatis modo, variæ difficilesq; existunt quęstiones, quę etiam quosdā eximiè doctos viros multum exercent, acriter torquent, varieq; discindunt, quia non omnes expresso Dei verbo continentur. Quoniam ergo non desistit ad laudem parentū nos ille Siracides extimulare, superest vt Christi parentes ex sanctorum Patrum libris, aut certa traditione, maximè vbi earundem scripta in aliquibus propinquitatis modis dissentire vidētur ego vt inuestigem. Vos interim, State, ait Apostolus, & tenete traditiones siue per sermonem viuę vocis traditas, siue per epistolā librosque scriptos, quos inuestigare expedereque conabor. Simplicem humilioremque forsitan stylum non excuso, co-

2. Thess. 2.

thur-

thuinos non habeo, sed quosdam & arbusta iuuant, humilesque myricę recreãt, capiunt, oblectant. Igitur vt illustrandę veritatis officio debita satisfaciam cũ laude, ipse mihi Dominus Deus Pater cœlestis inuocandus primum est, vt qui per Filiũ suũ Iesum Messiam secundũ hominẽ à suis parentibus prognatũ, multitudinem magnitudinéq; suę glorię quã habet ab æternitate declarauit, parentes quoque filij sui propinquiores hoc scripto nostro Lectoribus innotescere faciat. Inuocãdus quoque mihi ipse Iesus Messias Dei viui filius, vnicus & dilectus, vt eosdem parẽtes ex quibus homo factus est laude condigna prosequi possim, nam affectus hic in parentes, pietas in filium est. Ipse quoque mihi inuocandus est Spiritussanctus vnus cum Patre & Filio indiuiduus Deus qui sacrum & intemeratum ventrem matris Iesu non virili semine, sed mystico suo spiramine complens, vsus potestate creatoris, fructumq́ talem super sedem Dauid posuit. Tuq; deinde um Deipara Virgo mate. Iesu, eundem interpella pro nobis Spiritumsanctum, qui superueniens in te pectusscu-

pectusculum tuum virgineum consecrauit templum diuinæ Triadi, & illibatum vterum tuum officinam fecit huius admirandi partus, vt mentem nostram collustret in hoc argumento, omniaque parentibus tuis digna, mihi commonstret, vt eorum vitā effingere purius possimus. Errant enim toto cœlo, qui Diuorum vitas contemnentes, se Christum solum sequi malle blaterāt, nesciūt enim isti quòd à finitimis & cognatis procliuior sit trāsitus, quod bene Apostolus considerans dixit: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Vt ergo nemo repentè fit summus, ita gradibus adire cacumen tutissimum.

1. Cor. 11. *Philip.* 3.

An

An Mariæ, Iosephi coniugis, parentes incogniti?

Caput primum.

QVamplurimum sanè derogauerit nobilitati Saluatoris nostri Iesu, si tanquam terræ filius quispiam obscurus habeatur, & nesciatur illa cuius fuerit filia, & hic quo patre satus & procreatus. Id ergo primum expediam; tenet enim quosdam adeo insanabile contradicendi cacoëthes, vt sicubi aliquos cauillos nancisci possint, protinus ab omnibus receptã tamen longissimóque tempore confirmatam sententiam orthodoxam audeant impugnare. Obiiciunt nobis Chrysostomum vbi dicit: Iosephi generatio ostenditur, Virgo autem quæ eius mater est non ostenditur, ex quibus parentibus, auis, proauisque nascatur. Hæc ille. Ex quibus verbis historiam de S. Anna vt fabulam exibiant, quia Chrysostomus suis temporibus nomen aui & auiæ Christi incognitũ fuisse scribat. Et mirum quam exultent victoriamque *Obiectio.* *Homilia 1. operib. imperf.*

canāt isti: Nostris, inquiunt, temporibus subitò increuit superstitio, vt maluerint superstitiosi dicere: Ora pro me Anna cum filia, quàm dicere Christe exaudi nos: Aras, templa, sacerdotia, festa, fraternitates Annæ aucta videmus hoc seculo, quæ nobis pueris ignota erant. Talia ex hoc futilissimo argumento impij colligunt ecclesiæ sanctæ catholicæ Romanæ hostes, quibus respondendum est libri illius autorem, quisquis ille fuerit (nā Chrysostomi non esse satis inter doctos constat) non negare quin alicundè ostēdi possit, quibus auis proauisq; maternis virgo Deipara sit nata, sed ex illo Matthæi loco euāgelij (de quo homilia eius est) certum non esse: quod verum est, sed multa sunt quæ in hoc euāgelij loco non sunt expressa quæ tamen firmiter Ecclesia credit. Quinimò ex euāgelio sancti Lucæ auos & proauos Christi postea fauore Numinis docebimus ostendi posse. Et quanquā ex euangelijs non omnia quæ de parentibus Mariæ & Iosephi coniugis eius Ecclesia tenet cognosci possent, attamen ea partim ex euangelio, partim ex sanctis Ecclesię Patribus, Ignatio, Hieronymo, Cyrillo Alexandrino, Ioanne Damasceno, seruentissimis Mariæ cultoribus. & eiusdē contra varios hostes hæreticos (Heluidium, Nestorium, & cæteros) propugnatoribus ostendi possunt, quos omnes suo loco producam. Sed quoniam beati quoque Augustini verba nobis opponere possent, ea adducam, & sunt hæc: Quod

Cauillatio.

Contra Faustum libr. 23. cap. 9.

Quod, inquit, Maria patrem habuerit ex tribu Leui sacerdotem quendam nomine Ioachim, quia canonicum non est, non me constringit. Et iterũ eodem capite; Si mater illius Ioachim, quem patrem Mariæ Faustus commemorat, de tribu Iuda & genere Dauid nupsit in tribu Leui, non immerito & Ioachim & Maria, & Mariæ filius, etiam sic ex semine Dauid veraciter perhibẽtur: hoc ergo vel tale aliquid potius crederem, si illius apocryphæ scripturæ, vbi Ioachim pater Mariæ legitur, autoritate detinerer, quam mentiri Euangelium. Ex quibus B. Augustini verbis historiam de S. Anna & Ioachim non esse canonicam, sed apocrypham colligi posset, ideoque nec pro vera in historiaque recipiendam, verum pro conficta fabella in medio relinquendam, ac adiaphoram indifferentemq; (siue credas siue non credas) relinquendam. Respondendum est hanc non fuisse mentem Diui Augustini. Apocrypha enim bifariam intelliguntur: Priore modo apocrypha habentur ea scripta quæ tametsi vera & certa sint, & ab Ecclesia tacito consensu recepta, ideo tamen apocrypha appellantur, quia eorum scriptor vel author ignoratur. Posteriore modo, illa nominantur apocrypha, vt scribit Ioannes Driedo, de Dogmatibus ecclesiasticis, & post hunc Sixtus Senensis in Bibliotheca sancta, quæ absconditæ, ignotæ & incertæ sunt autoritatis, quia ecclesiastici patres diffinire ausi non fuere, vtrum

Impugnatio alia.

Solutio.

Li.1.ca.4.

essent à scriptoribus suis ignotis etiam illis à Spiritusancto afflatis conscripta, & propterea noluerunt ea, vel ad confirmationem dogmatum Christianæ fidei proferri, vel ad plebis ædificationem publicè in ecclesia legi, aut in templis pronunciari, sed priuatim & domi tantum, quales sunt tertius & quartus Esdræ libri, appendix item in Esther, atque his affines scripturæ. Solet etiam in Decretis Pontificum apocryphi nomen ad interdicta & damnata prorsus hæreticorum scripta interdum referri. Hæc Senensis. Quanquā igitur B. Augustinus contra Faustum, disputans nominet apocryphum illud scriptum in quo Ioachim legitur pater Mariæ & Anna esse eiusdem mater, non idcirco hoc facit, vt interdictam, damnatam aut falsam esse hanc historiam affirmet, sed vt ostendat primū huius scripti autorem apocryphum id est ignotum fuisse primitiuæ patribus Ecclesiæ, tametsi ipsam historiam crediderint esse veram, saltem hac in parte qua narratur Mariæ Virginis patrem esse Ioachim, & coniugem eius Annam Mariæ matrem esse. Epiphanius enim contra Antimarianos scribens, Ioseph Mariam nouerat, inquit, formatione mulierem & fœminā natura ex matre Anna, & ex patre Ioachim, & cognatam Elizabet ex familia Dauid; non nouerat autem quod tali gloria honorandus esset aliquis in terra, maxime mulier atqua. Neque Diuus Augustinus hanc reijcit aut vilipendit

Libr. 3. Tom. 2.

historiam

historiam B. Annæ, sed quia Faustus iste hæreticus Manichæus, Iudæorum perfidiam propugnans Catholicis obiiciebat Mariam de tribu & sanguine Regis Dauid non esse, in qua nec patrem nec matrem vnquam esset consequuta, eò quod pater Virginis Ioachim de stirpe Sacerdotali, seu de tribu Leui scribitur fuisse. ea propter si alterutrum, inquit Augustinus, scriptum esset reiiciendum, potius hoc reiicerem, quàm crederem mentiri Euangelium, quod apertè docet Christum ex Dauid semine factum esse. Eò collimabat Augustinus, vt Mariam & eius filiũ de regia simul ex sacerdotali stirpe natos assereret. *Libr. 2.*
Quapropter in Opere de consensu Euangelistarum; Mariam ait, de stirpe Dauid aliquam con- *Cap. 2.*
sanguinitatem duxisse, dubitare vtique non debemus: cuius fœminæ quando nec Sacerdotale genus tacetur insinuante Luca, quòd cognata eius esset Elisabeth, quã dicit de filiabus Aarõ, firmissimè tenendum est, carnem Christi ex *Luca 1.*
vtroque genere propagatam, & regũ scilicet & sacerdotum, in quibus personis (Sacerdotibus nempe & regibus) apud illum populũ Hæbræorum etiam mystica vnctio figurabatur, id est, Chrisma, vnde Christi nomen elucet. Hæc Augustinus. Sane si quis diligenter obseruet, videbit in diuina scriptura coniunctionem matrimonij inter tribum Pontificiam & Regiam ali- *Exod. 6.*
quoties accidisse. Aaron siquidem de tribu Leui *2. Parali.*
accepit vxorem Elisabet, filiam Aminadab de *22.*
tribu

tribu Iuda sororem Naasson Et iterum Iosabet filia Ioră regis Iuda nupsit Ioiadæ pōtifici de tribu Leui. Recte igitur Epiphanius Ioachim ex tribu regia seu ex domo Iuda duxisse Annam de tribu Leui scribit. Confirmat eandem sententiam Ioannes Damascenus hisce verbis: Ex serie Natā filij Dauid, Leui genuit Melchi & Panter; Pāter genuit Barpāter. Barpāter genuit Ioachim, Ioachim genuit S. Mariā. Ex serie autē Salomonis filij Dauid, Matthā duxit vxorē ex qua genuit Iacob. Mortuo enim Matthā, Melchi qui erat ex tribu Natā, filius Leui frater vero Pāteris sumpsit sibi vxorē viduā Matthā, matrē Iacob & Eli; Iacob quidē ex tribu Salomonis, Eli vero ex tribu Natā. Defuncto autē Eli ex tribu Natā sine liberis, accepit Iacob frater eius vxorē & suscitauit semē fratri suo & genuit Ioseph virū Mariæ. Hæc Damascenus, qui quanquā in explicatione modi, quo descederit Ioseph ex familia Dauid, nō omnino cōuenit cū Eusebio Cæsareæ Episcopo, & Iulio Africano, atq; Ambrosio Episcopo Mediolanēsi, vt infrà ōstēdā, attamē in hoc consentiūt omnes Ioachim & Annā de regia et sacerdotali prosapia natos parētes esse Mariæ virginis matris, atq; huius coniugem esse Ioseph. Quibus & irrefragabilis fidei autorem Diuum addamus Hieronymum scribentem in hæc verba: Igitur beata & gloriosa semper quæ Virgo de stirpe Regia & familia Dauid oriunda, in ciuitate Nazaret nata, Hierosolymis in templo Domini

De ortho doxa fide lib. 4. cap 15.

enutri-

enutrita fuit. Pater eius Ioachim, mater vero Anna dicebatur. Domus paterna est ex Galilæa & ciuitate Nazareth. Maternum autem genus ex Bethlehem erat. Vita eorum recta & simplex apud Dominum, apud homines irreprehensibilis & pia. Hæc ille. Quanquam Erasmus Roterodamus nulla producta causa hanc non esse diui Hieronymi epistolam censet. Sixtus autem Senensis de eadem epistola sub litera M. ita scribens, Mattheus Euangelista fingitur, inquit, esse autor duorum librorum, quorum alter De ortu siue stirpe Mariæ, alter De infantia Saluatoris inscribitur, qui Valentinorum & Gnosticorum commenta sunt. His libris inepti quidā autoritatem asserere cupientes, Præfationes addiderunt sub nomine Chromatij & Heliodori Episcoporum ad Hieronymum, & Hieronymi ad ipsos confictas, quæ vtrunque Opus testarentur a Hieronymo in gratiam eorundem Episcoporum ex Hæbraico Matthæi volumine translatum, & ab hæreticorum falsationibus expurgatum. Sed cum in his libris eædem nunc extent aniles fabulæ, quas Irenæus in primo aduersus Valentinorum hæreses, & Epiphanius primo Panarij, sectione tertia, ex iisdem voluminibus refellunt, palam apparet impostorū deceptio. Gelasius Dist. 15. inter libros ab Ecclesia damnatos vtrunque abiicit. Hæc Senensis. Equidem inuenio Epiphanium contra Valentinos, qui & Gnostici appellantur, Irenæi locum perlongum describ-

Censura eiusdem epist. præfixa.

Bibliotheca lib. 2.

Libr. 1. tom. 2. Hæresi 31

descripsisse, sed nihil omnino, in epistola de natiuitate Mariæ beato Hieronymo attributa, coperitur, quod in suis libris Irenæus & Epiphanius refellunt: nam sic Epiphanius: Stirpem, inquit, Mariæ, librum quendam esse dicunt, in quo horrenda quædam ac perniciosa experimentes referunt: exempli causa Zachariam patrem Ioannis Baptistæ, quum suffitum faceret, vidisse a dextris altaris hominem quendā stantem asini formam habentem, & quia visionem eloqui vellet ac dicere: Væ vobis quem adoratis: oris obstructionem pertulisse, sed redditã ei loquela eaulgasse visionem, & propterea occisum a populo, cautumque esse vt Sacerdos quando templum Domini ingressurus esset tintinnabula ad fimbriam gestaret pendētia, ne ex improuiso deum asinum videret. Quod impium commentum istic refutat Epiphanius. Irenæus verò reprehendit & aliud Gnosticorum impudens figmentum, scilicet quod Christus puer didicerit literas, & iussisse ei magistrum diceret A. ac Christum respondisse A. iterumque dixisse magistrum diceret B, sed Christum respondisse, dic mihi quid sit A, & ego dicam tibi quid sit B. Hæc Ireneus. Verum quum ex Euangelio clarum sit Christum non didicisse literas, sicut & perspicuum est non Zachariam, sed Aarō gestauisse tintinnabula, intelligimus abunde hæc esse portentosa Gnosticorum hæreticorum commenta. Sed quia hæc ad epistolam illā siue vero sine

Libr. 1. Tom. 2. Heres. 26

Libr. 1. Cap. 17.

Ioan 7.

siue falsò D.Hieronymo inscriptam, vbi aniles fabulę nec istæ nec similes extant? quæ quia nil nisi rerum gestarum notitiam continet, neque secretioris aliquid vel occultioris intelligentię, quam Gnostici docebant, habet: propterea saluo semper S. Romanę Ecclesię iudicio, nullum labefactandę fidei catholicę in ea periculũ est. Et nihil in sequenti Opusculo ex ipsa citabimus epistola quod nõ alijs quoque ecclesię patribus cõprobabimus. Hoc tantũmodo nunc positũ sit beatissimę virginis matris Marię parentes incognitos non esse, præsertim quãdo iã S. Romana ecclesia Dormitionem S. Annę matris eiusdem virginis ad septimum Calendas Augusti in Romanum Calendarium, seu nouum Martyrologium inscripserit, sicut & ad decimũ quartum Calendas Apriles, festum sancti Ioseph sponsi gloriosę eiusdem Virginis, & postridie festum sancti Ioachim patris eiusdem Virguncule Marię constituit, iussu Gregorij xiij. Pontificis Romani nuper ęditum. Gręci quoque Conceptionem B. Annæ, qua Mariam eandem concepit nono die Decembris in suum Calendarium siue Menologium retulerunt. Vide Bibliothecam sacram Margarini Parisiensis, in octo tomos distinctam. Dormitionem quoque Beatæ Annæ 26. Iulij etiam Græci sicut nos Latini colimus. Quin & Iustinianum Imperatorem D. Annæ decoram & augustam ædem sacram construxisse Constantinopoli, in vrbis regione secunda

cunda sub annum Domini CCCCC XXXV. autor est Procopius Cesariensis. Sed quomodo ex his parentibus Ioachim & Anna sit genita hæc Virgo, quoniam paulo post aptior narrandi locus erit, nunc quam antiquo stemmate Virgo & eius coniunx Ioseph illustres sunt aperiā.

Libr. 1. de ædificijs Iustinia.

Quam gloriosa stirpe Ioseph & Maria clareant.

CAPVT II.

QVAM sanguine longo horum coniugum gentilitia claritas exorta sit, vt infallibiliter ostendam, coniunctem ex D. Luca Euangeliographo proferam genus, sed alio quàm apud nos est ordine, nimirum inuerso: vt ab Adam & Deo altissimo, in quem ipse definit incipiamus. Sicut enim Adam fuit Dei filius formatione de limo terræ, ita & Iesus Messias est natura Dei filius, qui tamen, vt ex Deo diuinitatē, sic quoque ab Adam, id est, ab Homine humanitatem in vna persona possidet perfectus Deus, perfectus homo, equalis Patri secundum diuinitatem, minor Patre secundum humanitatem: qui licet Deus sit & Homo, non duo tamen sed vnus est, qui proprio nomine Hebraico IESVS, Græco Soter, Latino Saluator vocatur: cognomine autem Hebraicè Messias, Græcè Christus, Latinè appellatur Vnctus. Idem hic est admirabi-

bile illud semen à Deo promissum: ad serpentē dicente, Inimicitias ponam inter te & mulierē, inter semen tuum & semen ipsius, ipsum conteret caput tuum. Hoc semen quisnā homo esset, ex promissione postmodum Abrahæ facta clarum fit, cui dictum est: In semine tuo benedicētur omnes gentes terræ. Non dixit, inquit Apostolus, In seminibus quasi in multis, sed in semine tuo qui est Christus. Qui quomodo per electos & post Abraham circuncisos patres tandē venerit in mundum, per Annam & coniugem eius Ioachim ex Maria eorundem filia, dicam. Ceterum vt altius, quam ab Abrahā, exordiar, Deus trinus & vnus, postquam infinita sua potentia creauit, inscrutabili sapientia formauit, & ineffabili bonitate donauit fecitque omnia, sex diebus laboris & operationis vespere & mane conclusis, & septimo quietis non clauso nisi ab Homine qui exinde tempus, ex conuersione Solis, vmbram terræ, id est, Noctem propellentis primum numerauit, & viginti quatuor horis seu interuallis Lucem distinxit, in signa singulorum Mensium, & Tempora quatuor triū mensium, atque Dies hebdomada & Annos, quorum dierum Primus nempe Dominicus est dies creatæ Lucis: Secundus dies est dies creati aëris & aquæ: Tertius, emergentis terræ & plātarum: Quartus, Solis & Lunæ & Stellarum: Quintus auium & piscium: Sextus Bestiarum, & Adæ, id est, hominis: Septimus benedictus &

Gene. 3.

Gene. 22.

Gala. 3.

sanctificatus atque quietis. In sexto tamen die Adam creatus, coniuge donatus, & præfectus piscibus maris atque animantibus terræ, diabolo per mulierem credidit, hinc peccatum, mors, miseria, maledictio, rebellio, per vnum hominem intrauerunt in homines vniuersos, donec veniret promissum Semen, de quo iam dicebamus Iesus Christus, qui est Via Veritas & Vita, Redemptor & sanctificatio nostra. Inter quem & Adamum elapsi colliguntur ter mille nongenti sexaginta anni. Numerant quidem Orosius beati Augustini discipulus & Venerabilis Beda annos quinquies millenos, ducentenos, minus vno, sed nos textum Hebræorum, quem Moses ille maximus & primus Legislator ædidit insequimur, vt sequens tabella docet. Cuius prior numerus Annos Mundi, secundus ordine Patrum Christi, tertius Iudices Israeliticos designat.

Anni mundi.	Ordo Pa. Ch.	
1		Deus ſexto ſæculi primi die, fecit hominem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, maſculum & fœminam, Adam & Heua. Geneſis. 1.
130	1	Adam annorum centum quinque genuit Seth, & nongentorum triginta mortuus eſt.
235	2	Seth annorum centum quinque genuit Henos, & nongentorum duodecim mortuus eſt.
325	3	Henos annorum nonaginta genuit Caïnam, & nongentorum quinque mortuus eſt.
395	4	Caïnam annorum ſeptuaginta genuit Malaleel, & nongentorum decem, mortuus eſt.
460	5	Malaleel annorum ſexaginta quinque genuit Iared, & octingintorum nonaginta quinque mortuus eſt.
622	6	Iared annorum centum ſexaginta duorum genuit Henoch, & nongentorũ ſexaginta duorum mortuus eſt.
687	7	Henoch annorum ſexaginta quinque genuit Mathaſale, & trecentorum ſxaginta quinque tranſlatus eſt.
874	8	Mathaſale annorum centum octoginta ſeptem, genuit Lamech, & nongentorum ſexaginta nouem mortuus eſt.
1056	9	Lamech annorum centum octoginta duorum genuit Noë, annis ſcilicet 126 poſt mortem Adam, & ſeptingentorum ſeptuaginta ſeptem, mortuus eſt.
1558	10	Noë quingentorum duorum annorum genuit

 Sem,

Anni mūdi	Ordo Pa. trū Ch.	
		Sem, 628. post Adam, & in diluuio erat sex-centorum annorum. Genesis. 7. & vixit annos nongentos quinquaginta. Genesis 9.
1656		*Ex his consurgit numerus prædictus annorum mille sexcentorum quinquaginta sex: atq; hoc seculum ethnicis scriptoribus ignotum erat, quia Europa, Africa, & maxima pars Asiæ solitudines erant.*
1658	11	Sem qui & Melchisedech: 602. vitæ Noë, centū annorum genuit Arphaxad, Biennio post diluuium, & vixit annos sexcentos.
1692	12	Arphaxad: 637. vitæ Noë, annorum ipse triginta quinque genuit Sale, & vixit trecentos triginta octo. Hebræis: 438.
1723	13	Sale qui & Cainam: 667 vitæ Noë, annorum triginta genuit Heber, & vixit quadringētos triginta tres.
1757	14	Heber a quo Hebræi denominantur: 701. vitæ Noë, annorum triginta quatuor genuit Phaleg, & vixit quadringentos sexaginta quatuor.
1787	15	Phaleg: 731. vitæ Noë, annorum ipse triginta genuit Ren. Rheu. Rehu. siue Ragau, & vixit ducentos triginta nouem annos.
1819	16	Ragau siue Rehu. anno 761. vitæ Noë, ipse annorum triginta duorum, non triginta quinq; genuit Sarug, & vixit ducentos triginta nouē annos & mortuus est.

Sarug

1849 17 Sarug:793. vitæ Noë, annorum triginta genuit Nachor, & vixit 230. annos.

1878 18 Nachor:822. vitæ Noë, annorum viginti nouẽ genuit Thare, & vixit annos centum quadraginta octo, & mortuus eſt.

1948 19 Thare:892. vitæ Noë, annorum ſeptuaginta genuit Abraham, & vixit annos ducentos quinque & mortuus eſt.

Colligũtur ergo à diluuio ad Abrahamũ anni ducenti nonaginta duo. Et quoniam, vt dictum eſt, Noë vixit poſt diluuium annis 350. perſpicuum ſit Noë ſuperſtitem vſque ad annum ætatis Abrahæ. 50.

Ab ortu Abrahæ vſque ad exitum ab Aegypto, ſiue ad Legem Moſis, ſunt anni quingenti quinque, ſed a Repromiſſione facta Abrahæ annos iam 75. nato, & in AEgyptum profecto. Gene. 12. ſunt anni quadringenti triginta. Exod. 12. Galatas 3. Eſt & hoc quod tam ſecundum Lucam, quam ſecundum Matthæum, ſimul ſequentes generationes vſque ad Dauidem incluſiue, nullam habent diſſonantiam.

2048 20 Abraham ergo erat annorum 58. quando obijt Noe, & centenarius genuit Iſaac, vt patet Gene. 21. Repromiſſionis anno decimo quinto, & vixit centum ſeptuaginta quinque ann. & mortuus eſt.

2108 21 Iſaac anno Repromiſſionis 86. annorum ſexa-

Anni mũdi.	Ordo Pa.	
		ginta Gene.25.genuit Iacob,& vixit centum octoginta annis Gene.34.& mortuus eſt.
2238	22	Iacob genuit Iudam & fratres eius, & Ioſeph Gene. 29 & 30 Deinde Iacob annorum centum & triginta Gene.47 ob famem cum tota familia, in qua erant Phares, Heſion, Leui, & Cahath Gene 46.ingreſſus eſt AEgyptum anno Repromiſſionis 215 vbi ſuperuixit.17.annis,& in totum vixit annis centum quadraginta ſeptem. Gene.47. Ioſeph autem tunc à viginti ſeptem annis erat in AEgypto natus annos 39.quibus demptis à centum triginta ſuperſunt nonaginta vnus patriarchę Iacob quando genuit Ioſeph Nam Ioſeph annos natos ſedecim fuit venditus, Gene.37. & in ſeruitute & carcere fuit annis quatuordecim Quoniam annorum triginta fuit eleuatus à Pharaone. Gene. 41 Poſt venerunt ſeptem anni fertilitatis. Gene. 41 & duo famis, Gene.45 Atque ita ſedecim, quatuordecim, ſeptem & duo, faciunt triginta nouem, poſt quos & receptum ſuum patrem in AEgypto ſuperuixit idem Ioſeph ſeptuaginta & vno. quia vixit centum decem annos, Gene.50.
	23	Iudas genuit Phares Gene.39.
	24	Phares genuit Heſion. } Ruth. 4.& 1. Paralip.2.
	25	Heſion genuit Aram
	26	Aram genuit Aminadab.
	27	Aminadab genuit Naaſſon.
		Sed quia hiſce patribus anni vitæ eorum non ſunt

Anni mūdi. Orb Pa trū ch.

ſunt aſſcripti, ex Moſis genealogia legitimus annorum numerus oſtendi poteſt, nā vt diximus Leui genuit Cahath. Cahath autem genuit Amram. Anni vitę Cahath centum triginta tres Exod. 6. Amram genuit Moſen, & fuere anni vitæ Amram 137. Exodi 6. Moſes autem annorum octoginta eduxit populum Iſraeliticū. Exodi 7. Si autem ſeptuaginta vnum quibus ſuperuixit Ioſeph poſt aduentum Iacob in AEgyptum, & octoginta annos Moſis, quos vixerat ante exitum Iſraelis de AEgypto, id eſt, 151. demas à quadringentis triginta annis qui Exod 12. cap. dicuntur tota habitatio filiorum Iſrael in AEgypto, mediū ſane tempus inter mortem Ioſeph & natiuitatem Moſis erunt anni 279. qui nouem annis excedunt illos 270. collectos ex 133. annis vitæ Cahath, & 137 vitæ Amrā. Ergo inter mortem Ioſeph & ortum Moſis, in AEgypto natus Cahath & mortuus eſt ibidem. Et Amram poſthumus obijſſet nouem annis ante natiuitatem filij ſui Moſis, quod dictu abſurdum eſſet. Sed numeri centum quando Abraham genuit Iſaac & ſexaginta quando Iſaac genuit Iacob, & centum triginta quando Iacob genuit Ioſeph (vt ſupradictum eſt) & ſeptuaginta vnus quibus Ioſeph ſuperuixit, poſt exceptum patrē in AEgypto, & octoginta ætatis Moſis quādo eduxit Iſrael ex AEgypto, producūt ſimul quadringētos & quadraginta vnū annos ab ortu Abrahami, a quibus demptis 75 ante Repromiſſionem lapſis ſu-

Anni mūdi. Ordo Patrū Ch.

persunt 365. demendi à 430. commemoratis ad Galatas 3.à Repromissione ad Legem. Et sic verum interuallum temporis inter mortem Ioseph & natiuitatem Mosis inuenitur 64. annorum. Quare 64.& 365.nobis faciunt 430. a Repromissione ad Legem Exod.1 & ad Galatas 3. Quibus 430. si addas 75. quibus vixit Abraham post Repromissionem inuenies ab ortu Abrahę ad Legem quingentos quinque. Quod etiam efficies ex centum Abrahami, ex sexaginta Isaac, & nonaginta vno patriarchæ Iacob, quando genuit Ioseph, & centum decem vitæ Ioseph, & sexaginta quatuor vsque ad natiuitatem Mosis, & octoginta ætatis eius.

A lege autem & tabernaculo ligneo ac portatili, vsque ad quartum annum Salomonis, quo regnāte inchoatum est templum lapideum, anni sunt quadringenti octoginta, vt legimus 3. Reg.cap 6 tantundemque temporis effluxisse inter Mosen & Templum docent anni per singula Iudicum capita collecti, qui sunt 463. quos si ab illis ab illis quadringentis octoginta, supererunt a illis 17.& isti ex conuenienti computatione sunt anni Iosue. Fuerunt autem Iudices in Præfectura populi Israelitici in Exitu de AEgypto ordine sedecim.

1	Moses annis.40.	Deutero 29.
2	Iosue annis 17.	
3	Othoniel annis.40.	Iudicum 3.
4	Aioth annis.80.	Iudi. 3.

Barach

Anni mundi.	Ordo Patrum Christi.		
	5 Barach & Delbora. 4.	Iud. 5.
	6 Gedeon annis 40.	Iud. 8.
	7 Abimelech an. 3.	Iud. 9.
	8 Thola annis. 23.	Iud. 10.
	9 Iahir annis. 28.	Iud. 10.
	10 Iephte annis. 6.	Iud. 12.
	11 Abessam annis. 7.	Iud. 12.
	12 Ahialon annis. 10.	Iud 12.
	13 Abdon annis 8.	Iud. 12.
	14 Samson annis 20.	Iud. 16.
	15 Heli annis 40.	1. Reg. 4
	Samuel & Saul an. 40. 1. Reg. 4.
	Ceterum ne nimium properemus, annos mundi & ordinem patrum Christi continuemus.
2454	28	Naasson princeps filiorum Iuda, primusque e duodecim principibus filiorum Israel in deserto. Numerorum 2. cap. genuit Salmon.
2494	29	Salmon genuit Booz.	Ruth. 4. 2. Paral. 2.
2631	30	Booz genuit Obeth.	Ruth. 4. 2. Paral. 2.
2671	31	Obeth genuit Iesse.	Ruth. 4. 2. Paral. 2.
2711	32	Iesse vel Isai genuit Dauid regem.
33	Dauid autem rex genuit Nathan & Salomonē, vtrumque ex Bethsabee, vt videre est 2. Paral. 3. & regnauit annis 40. vt legitur 3. Reg. 2. quibus addendi sunt quoque quatuor anni quibus Salomon regnauit ante inchoatū Templum.
	Ex his omnibus consurgit numerus annorum.	480

Anni mūdi. | *Ordo Patrū Ch.*

480. supradictus. Et quia sanctus Lucas in enumeratione patrum Christi sequitur lineam Nathan, diuus verò Matthæus lineam Salomonis, nos ordinem patrum quos Lucas cómemorat priore loco, deinde posteriore ponemus ordinem Regum Iuda, ex quorum annis regnorum, numerus quoque annorum quo Templum stetit clarius cognoscitur quā ex linea Nathan.

34 Nathan, qui fuit Dauid. 2. Re. 5. & 1. Paralip. 3.
35 Matthata, qui & Achisar præpositus domus Salomonis 3. Re. 4. fuit Nathan. Vnde & soboles Matthat qui erant nepotes Nathan nominabantur fratres & sorores, & filiæ principis regis Salomonis Hebraicè Matthatim, & Ahisarim, & Banim: & sunt ijdem qui hic sequuntur.
36 Menna, qui fuit Matthatha.

Adnotatiuncula.

37 Melcha, qui fuit Menna.
38 Eliachim, qui fuit Melcha.
39 Iona, qui fuit Eliachim.
40 Ioseph, qui fuit Iona.
41 Iuda, qui fuit Ioseph.
42 Simeon, qui fuit Iuda.
43 Leui qui fuit Simeon.
44 Matthat, qui fuit Leui.
45 Iorim, qui fuit Matthat.
46 Eliezer, qui fuit Iorim.

Scriptores quidam ex Breuiario Philonis, & Reuelationibus diuæ Brigidæ li. 3. cap. 17. lineam Salomonis in Ochozia defecisse scribūt: qui Ochozias est rex septimus post Salomonem, & posteros omnes

47 Iesu, qui fuit Eliezer.
48 Her, qui fuit Iesu.
49 Elmadan, qui fuit Her.
50 Cosam, qui fuit Elmadan.
51 Addi, qui fuit Cosam.
52 Melchi, qui fuit Addi.
53 Neri, qui fuit Melchi.

Neri, alio nomine dictus est Ioachim, qui erat vicesimus primus Rex Iuda, vt infra sub regibus Iuda mox ostendemus.

omnes qui Ochoziæ successerunt ex linea Nathan esse opinantur. Sed hæc sententia doctioribus displicet, nã 4. Re. 11 legitur Ioas filius Ochoziæ sublatus ex tyrannide Athaliæ, & a Iosaba sorore Ochoziæ in templo educatus, idemque postea rex Iuda creatus. Quocirca non defecit linea Salomonis in Ochozia: quanquam posteri eius ab euangelista Matthæo (vt mox dicemus huius rei causam) prætereantur. Sunt quoque & alij qui credunt Ochoziæ successores omnes dinomios aut trinomios fuisse, vt qui est apud Lucam 42. in ordine Simeon dictus sit etiam Ioas: sic & Leui 43. in ordine appellatus sit etiam Amasias: similiter & Mattha: ordine 44 cognominatus sit Azarias & Ozias Iorim vero Ioathan, vt videre est in Chronologia Ioannis Boulæsi apud Sixtum Senensem in Bibliotheca sacra. Sed hæc quia per scripturam neque per traditionem probari possunt, nos asserere non audemus.

A Templo autem Salomonis inchoato vsque ad eius desolationem sunt anni quadringenti quadra-

Anni mūdi.	Ordo Patrū Chri.	
		quadraginta, qui ex tēporibus regum Iuda clarius modo cognoscentur.
		Reges Iuda.
2890	1	Dauid rex regnauit annis 40. & inde Salomon eius filius, anno quarto regni sui fundauit Templum.
2934	2	Salomon post quartum regni sui annum, regnauit adhuc 36. annis. vide 3. Reg. 11.
2970	3	Roboā regnauit annis septēdecim. 3. Reg. 14.
2987	4	Abias annis tribus. 3. Re. 15.
2990	5	Asa annis 41. 3. Reg. 15.
3031	6	Iosaphat annis 25. 3. Reg. 22.
3056	7	Ioram ānis octo. 4. Re. 8. Quia verò Iorā iste miscuit se generi Achab & Iezabelis regum Israel idololatrarum Baal, filiam eorum ducens vxorem, 4. Re. 8. idcirco Matthæus Euangelista, vt scribit eodem loco S. Hieronymus, memoriam filiorum Ioram sustulit vsque ad tertiam generationem, omittuntur enim tres reges, videlicet Ochozias filius Ioram, & Ioas Ochoziæ filius, atque Amasias filius Ioas, & transit euangelista ad Oziam, dicens. Ioram genuit Oziam. Ego tamen vt numerus annorum ædificati Templi perficiatur, hos tres huic catalogo annumeraui.
3064	8	Ochozias anno vnico. 4. Reg. 8.
3065	9	Athalia annis 7. 4. Reg. 11.
3072	10	Ioas annis 40. 4. Reg. 12.

Ama

3112 11 Amazias annis 29. 4.Re.14.
3141 12 Ozias annis 52. 4.Re.15.
3191 13 Ioathan annis 16. 4.Re.15.
3209 14 Achas annis 16. 4.Re.16.
3225 15 Ezechias annis 29. 4.Reg.18.
3254 16 Manasses annis 55. 4.Re.21.
3309 17 Amon connumeratis decem annis absente patre regnauit annis 12.
3321 18 Iosias annis 31. 4. Re. 22.
3351 19 Ioachas Iosiæ filius in anno regni paterni tricesimo primo regnauit tribus mensibus, post quos a Nechao sui nominis secundo rege AEgypti abductus est in AEgyptum. 4. Reg. 23.
3352 20 Eliakim qui & Ioakim 3. Reg. 23. & Iechonias apud Matthæum Iosiæ filius fraterque regis Ioachas regnauit annis 11. 4.Reg.23.
3362 21 Ioachin rex Iuda regnauit mensibus tribus, & quarto mense vltro in Babyloniam transmigrauit, anno octauo magni Nabuchodonosor. 4. Reg. 24. Pro quo deinde regnauit.
3363 22 Sedechias, qui etiam Matthanias appellatur, regnauit annis 11. 4. Reg. 24. & tunc
3373 Templi facta est statuta desolatio. Hieremiæ 52. atque 4. Reg. 25. & Matthæi 24.

A Tem-

Anni mūdi.		Ordo Patrū Ch.	
			A Tēpli autē desolatione, vsque ad Christi conceptionem sunt anni quingenti octoginta sex, & facta additione nouem mensium, vsque ad Christi natiuitatem, sunt anni quingenti octoginta septem, vt patet ex diuinis eloquijs, & Philonis (vt creditur) Breuiario temporum.
3040			Post transmigrationē in ipso captiuitatis tempore, anno tricesimo septimo, vt legimus 4. Reg. 25 Desolationis vero Templi anno vicesimo septimo, Ieconias, siue Ioachim, ab Euilmerodach rege Babylonis eductus de carcere & honoratus, a plebe Hebræa cognominatus est Neri, i. lucerna mea, moxque, vt scriptum est in Breuiario Philonis, genuit Melezebéel cognomine Salathiel.
30426	54	1	Salathiel qui & Mesezebéel. 1. Paralip. 3. & Nehemiæ 3. quinquagesimo tertio Desolationis anno, qui erat annus ante solutionem captiuitatis decimus septimus, ipse annorum existens viginti sex, genuit Barachiam, qui anno decimo septimo soluta iam captiuitate Dux populi factus est Israelitici, exituri de Babylone in Hierusalem: & ab hoc ducatu dictus est Zorobabel, id est, liberatus e Babylone, anno à transmigratione octogesimo primo; & à Desolatione templi septuagesimo, secundum Philonem. Tempus itaque Babyloni-

cæ capti-

Anni mūdi.	Ordo	Patrū Ch.	
			cæ captiuitatis a voluntaria tranſmigratione Iechoniæ, eſt annorum octoginta vnius: ſed à Deſolatione templi & captiuitate violenta totius regni eſt annorum ſeptuaginta. 2. Paralipo.36. Hieremiæ 25. Daniel. 9. Soluta autem eſt captiuitas à Dario rege Perſarum annos nato ſexaginta duos, & nepote eius Cyro Eſaiæ 45. Daniel. 5. Præfuerunt autem populo, vt ait Philo, ex ſeptuaginta ſenioribus Duces ſeorſum, & Sacerdotes ſeorſum, vſque ad tempora Aſmonai, ſiue ad Iudam Machabæum.
			Duces igitur fuêre ex domo Dauid, Sacerdotes autem ex domo Leui, ſed Sacerdotibus breuitatis cauſſa omiſſis, Duces proſequemur.
3444	55	2	Zorobabel Barachias præfuit annis 58. intereaque genuit Rheſa & Abiud, aliis nominibus Moſolliam & Hananiam fratres. 1. Parali.3 atque Nehemiæ 3. vt teſtis eſt diuus Hieronymus.
			Sequitur iterum diuus Euangeliſta Lucas lineam Rheſa ſeu Moſolla.
3493	56	3	Rheſa. 1. Paralip.3. præfuit annis 66.
3568	57	4	Iohanna Ben-rheſa annis 53.
3621	58	5	Iudas cognomine Hircanus primus, præfuit annis 14.

Sunt

Sunt ergo a liberatione captiuitatis Babylo-
nicæ vsque ad Alexandrum Magnum,
anni centum nonaginta vnus.

3635 | 59 | 6 Ioseph primus præfuit annis 7.
3642 | 60 | 7 Semei, qui & Abner annis 11.
3653 | 61 | 8 Matthatias, qui & Heli, annis præfuit 12.
3665 | 62 | 9 Mahat, qui & Aser annis 9.
3674 | 63 | 10 Nagge, qui & Nagit & Artaxat, annis 10.
3684 | 64 | 11 Heli, qui & Agai, præfuit annis 8.
3692 | 65 | 12 Naum, qui & Masiot, annis 7.
3699 | 66 | 13 Amos, qui & Schirach, præfuit annis 14.
3713 | 67 | 14 Matthatias Siloa annis 10.
3723 | 68 | 15 Ioseph secundus, qui & Arses annis 60.
3783 | 69 | 16 Ianne, siue Iannæus, qui & Hircanus secun-
dus, præfuit annis 16 fuitq; vltimus prin-
ceps siue Dux de domo Dauid, regnauitq;
Alexander Magnus Monarcha.

Ab Alexandro Magno vsq; ad Iudam Ma-
chabæum anni sunt centum sexaginta
quatuor.

3800 Mortuo enim Hircano secundo, mox se-
quuti sunt Asmonaim, inquit Philo, qui alio
nomine Machabæi, id est, pugnatores dicti
sunt, erantq; de genere sacerdotali, vt legi-
mus 1. Machabæorum 2. Hi cum suo Ponti-
ficatu ducatum coniunxerunt, & bella do-
mus Israel gesserunt, adeo vt domus Dauid
nullos deinceps nisi priuatos viros & fœmi-
nas habuerit. Regnant, inquit Philo hi As-
monaim

Anni mūdi.	Ordo Patrū Ch.

monaim vſque ad Herodem Aſcalonitam per centum viginti nouem annos, & non duobus minus, vt ponit Flauius Ioſephus, qui in horum Machabæorum libris adijciēs tempora, eoſdem apocryphos reddit, dum 1. Machabæorum cap. 1. ponit Antiochum illuſtrem regnaſſe anno 157. regni Græcorum poſt Alexandrum Magnum, qui tamen ſerius regnare cœpit, anno ſcilicet 153. vt patet in Annalib. Græcorum, per ſingulos reges Aſiæ & Syriæ poſt Alexandrum Magnū quos Euſebius in libro de temporibus enumerauit. Hæc lucidius lib. 2. cap. 14. ex Annij commentarijs in Philonis Breuiarium temporis. Et quanquam ex horum Machabæorum Pontificum & ducum ſanguine Chriſtus non ſit natus, tamen ad continuandum perficiendumque numerum annorum neceſſario nobis ſunt enumerandi.

A Iuda igitur Machabæo vſque ad Herodē Aſcalonitam ſunt anni centum viginti nouem ſicut ex enumeratione annorum quibus ſinguli præfuerunt, perſpicuum fit.

1 Iudas Aſmonai ſeu Machabæus viuo adhuc patre ſuo correptis armis contra Antiochum illuſtrem, & filium eius Eupatorem atque Demetrium præfuit annis quinque.

Anni mūdi.	Ordo Patrū Ch.		
		2	Ionathas eius frater annis 19.
		3	Simon frater quoque præcedentium annis simúl octo.
		4	Ioannes Hircanus Priscus præfuit 26. annis.
3805		5	Aristobulus vno anno.
		6	Iannes Alexander præfuit annis 27.
		7	Alexandra eius vxor præfuit annis 9.
3824		8	Hircanus vltimus captus a Parthis præfuerat annis 34. Vltimo autem hoc sacerdote summo Machabæo capto, Herodes Ascalonita iubente Senatu Romano inuitis Hebræis regnauit tyrannico principatu vno & triginta annis, & postea sex legitimo regno, id est, triginta septem annis: cuius tricesimo secundo, id est, primo legitimi regni anno concipitur Christus [illegible] vere missus eodem illo anno, quo per Iudæorum consensum, & datam fidem Herodi alienigenæ regi sceptrum de Iuda prorsus ablatum est, vt prædictum erat a Iacob Patriarcha, Gene. 49. Octauiani Augusti Romanorum Imperatoris anno 42. & tertio.

Iam quia, vt paulo ante diximus in genealogia secundum Lucam de linea [illegible] seu Mosolla vltimus dux de domo D[illegible] erat Iaanc, alio nomine Hircanus [illegible] dus, [illegible] ab Alexandro Magno, [illegible] eiusdem Iaanc nempe Melch. & post [illegible]

Anni mũd. | Ordo Patrũ Ch.

eius fuére homines priuati, ficut ex Syrorum libris, Damafceno, & fermone de Nati: Mariæ, qui eft in libris Hieronymi perfpicuum fit.

3832 70 17 Melchi ergo annorum 25. genuit Leui.
3858 71 18 Leui quadragenarius genuit Matthat.
3859 72 19 Matthat annorum 36 genuit Heli
3886 73 20 Heli qui & Ioachim & Heliachim atque Helijoachim oriundus è tribu Iuda dum erat annorum 46. genuit Mariam cuius ipfe natura pater eft ex Anna coniuge fua Bethlehemitica: quorum gener feu filius legalis eft Iofeph, vt non mireris dum ex Matthæi euangelio audies Iofeph hunc effe filium Iacob, fed hunc fcrupulum mox abfoluta hac genealogia remouebimus.

3929 74 21 MARIA annorum 14. concepit Chriftum de Deo Spiritufancto.
3960 75 22 IESVS CHRISTVS filius eius, fecundus Adam, Templum fecũdum: Redẽptor humani generis, cui fit omnis gratiarum actio, honor & gloria in æternum.

Sequitur quoque iterum Diuus Matthæus euangelifta lineam Abiud, qui & Hananias vocatur, fecundus is eft Zorobabelis filius, atque hi quoque priuati erant nullo publico aut Sacerdotis aut Ducis fungentes officio.

Abiud genuit Eliachim.

Anni mūdi.	Ordo Patrũ Ch.	
		Eliachim autem genuit Azor
		Azor autem genuit Sadoc
		Sadoc autem genuit Achim
		Achim autem genuit Eliud
		Eliud autem genuit Eleazar
		Eleazar autem genuit Mathan
		Mathan autem genuit Iacob
		Iacob autẽ genuit Ioseph virũ MARIAE de qua natus est IESVS, qui vocatur CHRISTVS.

Totius genealogiæ huius epilogus.

Ab Adam ad diluuium anni 1656.
A diluuio ad Abraham anni 292.
Ab Abraham ad legem Moſis anni 505.
A lege ad inchoationem Templi 480
Ab inchoatione Templi vſque ad Deſolationem 440.
A deſolatione ad Chriſti conceptionem 58[illegible]

Ergo a mundi creatione vſque ad Chriſti concep. anni 3959. & additis nouem menſibus a creatione mundi ad natiuitatem anni 3960, [illegible] ſtri in hac ſupputatione tabulam chronographicam Ioannis Boulese, Sixti Senenſis Bibliothecæ ſanctæ adiunctam, ſum ſecutus, ſed Chriſtianus Marianus in tabula ſui Chronici his annis ab orbe condito ad Chriſtum ter mille nongentos ſexaginta, addit duos, videlicet vt natalitius IESV CHRISTI inciderit in Con[illegible]

tũ C.Lentuli Getuli & M.Valerij Meſſalini anno 3962. Olympiadis 194. anno ſecundo. Sed hîc rurſum variat Henrici Glareani Chronologia Tito Liuio ſubiecta, quæ quidem iiſdem antenominatis Conſulib. IESV natalem aſſeribit, ſed conſules hos Olympiadis 194. anno tertio fuiſſe tradit. Tu Lector media via tutiſſimus ito & Maſſæum ſequitor. Eſt & hoc obſeruandum hanc ſupputationem non niſi triginta annis (ſi Bouletum ſequeris, vel triginta duobus ſi Chriſtianum Maſſæum audis) diſcrepare ab illo præclaro cuiuſdam Eliæ vaticinio, quod ea propter ſubiungo: Sex millibus annorum ſtabit mundus & poſtea collabetur: Bis mille ante Legem: Bis mille Lex: Bis mille tempus Chriſti: & ſi non fuerint completi anni iſti id efficient peccata noſtra. In conceptione igitur Chriſti & partu Virginis completum eſt illud Eſaiæ 11. Egredietur virga de radice Ieſſe, vel, vt eodem capite diuus Hieron. tranſlegit.

Egreſſum eſt germen de trunco Dauid: ſuccisa enim erat arbor & linea regis Dauid, quando rex Babylonis Nabuchodonoſor deſtructo Templo, & capto rege Ioachim ſuccidit arborem & ſucceſſionem regni Dauidici, ſed non prorſus eradicata eſt arbor hæc, manſit enim ſtirps ſeu truncus germinis Duces eiuſdem regni, donec poſt multa tempora captiuitatis Babylonicæ, tendem ſub Machabæis nullo de ſtirpe Dauid, antiqui regni gloriam poſſidente, ex priua-

priuatis tamen viris pijs & iustis de genere Da-
uid (vt modò ostendimus) quasi ex trunco tan-
dem Ioachim & Anna Virgo Maria, & ex Ma-
ria Christus filius Dauid nascitur.

Quis fuerit Heli, & quot habeat nomina.

CAPVT III.

NVnc quoniam vtramque Iesu Messiæ ge-
nerationem videlicet diuinam & huma-
nam, illam, pro captu nostro, ante om-
nia tempora, hanc vbi venit plenitudo tempo-
ris factam, articulatim explicauimus, iam qua-
auus eius maternus (quem paulo ante Ioach-
nominauimus) Heli in genealogia secundū Lu-
cam appelletur commonstrandum est. Pater
tur Virginis Mariæ qui diuo Hieronymo, Epi-
phanio, Augustino, & Ioanni Damasceno Ioa-
chim dicitur, idem pleno & proprio nomi-
Iehoiachim appellatur, pro quo breuitatis cau-
sa vulgò scribitur Ioachim. Sicut enim rex Io-
chim qui fuit in transmigratione Babylonis
dictus est etiam Eliachim, sicut & summus Pon-
tifex, Eliachim in libro Iudith Cap. 4. dictus,
4. *Reg.* 24. stea in Cap. 15. vocatur Ioachim, ita & pa-
Iudith 4. Deiparę virginis Marię Ioachim & Iehoiach
& 15. dictus est quoque Heliachim, & causa breuitat
He-

Heli & Eli, quoniam tria hæc nomina Eli, Eliachim, Elioachim Syris, & Philoni, atque Hieronymo super Danielem synonyma sunt. Verum an Ioachim pater Mariæ etiam Heli dictus, docti quidam dubitant, est tamen hoc consentaneum sententiæ eorum qui Lucam putant Mariæ generationem recensere. Ioachim si quid significet scire cupis, Latine Domini mei præparatio, vel Dei mei firmitas denotat. Dominus enim Deus Ioachim præparauit & firmiter custodiuit ab Herodis sæuitie, vt ex ipsius cũ Anna coniugio, nasceretur illa Virgo quæ in vtero cõciperet & pareret filium cuius nomen vocaretur Emanuel, i. nobiscum Deus, seu Deus cum homine. Herodes enim veritus amittere regni iura, quia rumor erat iam natum esse verum ac proprium Iudæis regem multis antè seculis in Lege Prophetisque promissum, omnem mouit lapidem, vt puerum hunc infantem adhuc extingueret, sicut Euangelista Matthæus disertè testatur. Tradunt quoque Hebræi, quod & Beda annotauit, Herode omnes genealogias Patriarcharum, Regum, & Ducum gentis Hebræorum in arculis templi Salomonis secretioribus diligenter asseruatas combussisse, existimans se nobilem posse videri, si, deficientibus documentis certioribus, antiquioribusque sua progenies ad Israel pertinere crederetur. Fuerunt tamen quidam dicti Dominici, sic dicti ob propinquitatem & cognationem Christi, alio

Commenta in Dani.

Vide Concordiam Iansenij. Cap. 14.

Esa. 7.

Matt. 2.

nomine appellati Nazarei, qui ordinem generationis Christi, partim vt à proauis didicerāt, partim vt ex libris quos domi occultè habebant, quantum poterant successores suos perdocebāt. Reliqua proinde de Heli seu Ioachim & Annæ coniugibus historia ab Epiphanio & diuo Hieronymo (prout sequitur) contexta est, sed Epiphanij verba præmitto: Coluerunt, ait, Collyridiani, & adorauerunt creaturam præter creatorem, & stulti facti sunt: si enim angelos adorari non vult, quanto minus eam quæ genita est ab Anna, quæque ex Ioachim donata est Annæ, quæq; per preces & omnem diligentiam secundum promissionem patri ac matri data est, non tamen aliter genita est præter hominum naturam, sed sicut omnes ex semine viri & vtero mulieris. Tametsi enim historia Mariæ & traditiones habēt, quod dictum est patri ipsius Ioachim in deserto: Vxor tua concipiet, tamen non sine coniugio hoc factum, neque sine semine viri futurum angelus prævaticinatus est. Hæc Epiphanius. Quæ vtinam modo nobis extaret Historia. Eadem tamen sed paucioribus verbis in historia sua Nicephorus Callistus habet: Ioachim, inquiens, & Anna parentum Mariæ erant nomina, ambo iuxta præscriptum Legis accuratiore vita præstantes & clari, nec non primis quibusque & nobilissimis genere connumerati. Atque his consentanea sunt prorsus quæ libris sancti Hieronymi inserta leguntur vbi dicit: Igitur beata & glo-

Libr.3. Tom-2.

Historia Mariæ & Traditiones.

Libr.1. Cap.7. De ortu seu de Natiuitate Mariæ. Tom.4.

& gloriosa semper Virgo Maria de stirpe regia & familia Dauid oriunda, in ciuitate Nazaret nata, Hierosolymis in templo Domini enutrita fuit: pater eius Ioachim, mater verò Anna dicebatur. Domus paterna est ex Galilæa & ciuitate Nazaret, maternum autem genus ex Bethlehē erat. Vita eorum simplex & recta apud Dominum, & apud homines irreprehensibilis & pia: nam omnem substantiam suam trifariam diuiserunt, vnam partem templo & templi seruitoribus impendebant; aliam pauperibus & peregrinis erogabant; tertiam suæ familiæ vsibus & sibi reseruabant. Ita isti Deo chari, hominibus pij per annos circiter viginti castum domi coniugium sine liberorum procreatione exercebāt. Vouerunt tamen si forte donaret eis Deus sobolem, eam se Domini seruitio mancipaturos, cuius rei gratia templum Domini singulis per annum festis frequentabant. Factum est ergo vt encœniorum festiuitas appropinquaret, vnde cum nonnullis contribulibus suis Ioachim Hierosolymā ascendit. Ea vero tempestate Isachar ibi pontifex erat, cumque inter ceteros cōciues suos etiā Ioachim cū oblatione sua videret, despexit eū & munera eius spreuit, interrogans, cur inter fœcundos ipse infœcūdus stare præsumeret? dicens munera nequaquam Deo digna posse videri quem ipse prole indignum iudicasset, dicente scriptura: Non erit infœcundus nec sterilis in terra tua: & maledictum esse omnem qui

Exod. 23.
Deut. 28.

non genuisset masculum in Israel. Dicebat ergo, prius eum ab hac maledictione sterilitatis solui per gratiam diuinam oportere, & sic demum in conspectu Domini cum oblationibus venire debere. Cuius opprobrij obiectu, pudore magno suffusus Ioachim, ad pastores, qui cum pecudibus erant in pascuis suis, secessit. Neque enim domum repetere voluit, ne forte a contribulibus suis, qui simul aderant, & hoc a Sacerdote audierant, eodem opprobrij elogio notaretur. Verum cum ibi aliquamdiu esset, quadam die quum esset solus, angelus domini ei cum immenso lumine astitit. Qui cum ad visionem turbaretur, Angelus timorem eius compescuit, dicens: Noli timere Ioachim, neque in visione mei turberis: Ego enim sum angelus domini missus ab ipso ad te, vt annunciem tibi preces tuas esse exauditas, & eleemosynas tuas ascendisse in conspectum eius: videns quippe vidit pudorem tuum, & audiuit sterilitatis opprobrium non recte tibi obiectum: peccati namque non naturæ vltor est Deus, & ideo cum alicuius vterum claudit, ad hoc facit vt mirabilius denuo aperiat; & non libidinis esse quod nascitur, sed diuini muneris cognoscatur. Prima enim gentis vestræ Sara mater nonne vsque ad octogesimum vitæ annum infœcunda fuit? & tamē in vltima senectutis ætate genuit Isaac, in quo repromissa erat benedictio omnium gentium. Rachel quoque tantum domino grata, tantumq;

Gene. 13. *&* 21

Gene. 30.

tumque à sancto Iacob adamata diu sterilis fuit & genuit Ioseph non solum dominum AEgypti, sed plurimarum gentium fame periturarũ seruatorem. Quis in iudicibus vel fortior Samsone vel sanctior Samuele? & tamen, vterq; steriles matres habuére. Si ergo ratio tibi non persuadet verbis meis credere dilatos diu conceptus & steriles partus mirabiliores esse solere, ea propter Anna vxor tua pariet tibi filiam, & vocabis nomen eius Mariam. Neque hoc sine diuinæ scripturæ exemplo continget, nam & nomina quædam clarorum virorum qui rẽpublicã populi Israelitici sua fortitudine & virtute adiuuerunt ante natiuitatem suam prædicta comperiuntur, vt Iosiæ regis Iuda, Cyri regis Persarum, Ioannis Baptistæ, & quorundam aliorum; quanto magis S. Mariæ perpetuæ Virginis nomen ab angelo parentibus prænunciandum erat, quæ filium peperit, qui saluum fecit populum suum à peccatis eorum. Hæc erit ab infantia, vt vouistis, domino consecrata, & Spiritusancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ. Omne immundum neque manducabit neque bibet, neque inter populares foris turbas, sed in templo conuersatio eius erit, ne quid de ea sinistrum vel suspicari vel dici possit. Porrò ætate procedente sicut ipsa mirabiliter ex sterili nascetur, ita incomparabiliter Virgo generabit Altissimi filium qui IESVS vocabitur, secundũ nominis etymologiam Saluator omniũ gentiũ.

Iudi.13. *1.Reg.1.* *3.Reg.13.* *Esa.45.* *Luca 1.* *Matth.1.*

Et hoc

Et hoc tibi eorum quæ annuncio signum erit: Cum perueneris ad auream ciuitatis Hierusalem orientalem portam, habebis ibi obuiã Annam vxorem tuam, quæ de tuæ regressionis tardatione modo sollicita tunc in aspectu tuo gaudebit. His dictis angelus discessit ab ea. His priora similia & Hegesippus scribit, sed pergamus ex Hieronymo. Deinde apparuit Annę vxori eius dicens: Ne timeas Anna neque putes phantasma esse quod vides: Ego enim sum Angelus ille qui preces & eleemosynas vestras obtuli in conspectu Dei, & nunc missus sum ad vos, vt annunciem vobis nascituram filiam, quæ Maria vocata super omnes fœminas erit benedicta: hæc a natiuitate sua statim Domini gratia plena, tribus ablactationis suæ annis in domo paterna manebit, postea seruitio Domini mancipata, a templo vsque ad intelligibiles annos non discedet. Ibi deinde ieiunijs & orationibus nocte ac die Deo seruiens ab omni immundo se abstinebit. Virum nunquam cognoscet, sed sola sine exemplo, sine macula, sine corruptione, sine viri commixtione virgo filium, ancilla Dominũ, & gratia & nomine & opere saluatorem generabit. Itaque surge, ascende Hierusalem, & cum perueneris ad portam ciuitatis quæ aurea, pro eo quod deaurata est, vocatur, ibi pro signo virum tuum, pro cuius incolumitatis statu sollicita es, obuium habebis. Cũ hæc ita euenerint, scito quod quæ annuncio cætera sine dubio,

dubio complenda erunt. Igitur iuxta Angeli præceptum vterque de loco in quo erant promouentes ascendunt Hierusalem, & cum ad locum peruenissent angelico vaticinio designatum, illic sibi inuicem obuiauerunt: tunc de mutua visione læti, & promissæ prolis certitudine securi, debitas Domino humilium exaltatori gratias egerunt. Itaque adorato Domino, domum regressi coniugali debito (secundum morem Sanctorum) casto complexu reddito, diuinum promissum certi & hilares expectabant. Concepit ergo Anna & peperit filiam, quā iuxta mandatum angeli parentes Mariam vocabāt. Hæc auctor libelli apud diuum Hieronymum, quæ siue vero siue falso ei adscripta sint, non traho contentiosum funem, quando & Epiphanius, quem paulo ante citaui eadem esse vera confirmet. Cæsar Baronius Soranus in Apparatu Annalium huius scriptorem mendacij arguit quòd narret Isachar iis temporibus fuisse summum Pontificem, sed ille scriptor non addit dictionem Summum, quapropter Isachar intelligi potest, vt debet, Pontifex, id est, sacerdos: nā vt infra videbimus Germanus Constantinopolitanus pro Isachar ponit Zachariam quem postmodum in Præsentatione Mariæ allocuta sit Anna. Ceterum verba illa (vt ego aliquid addā) quæ Isachar sacerdos contra Ioachim in templo ex lege clamauit, non inuenio: sed ipse Hieronymus contra Heluidium paulo aliter legit

De Natiuitate Mariæ. Tom.4.

nempe

De perpetua Virginitate Mariæ. Lib. 4. Dist. 33.

nempe: Maledicta sterilis quæ non parit semē in Israel. Super quæ verba Petrus Lombard. magister sententiarum: In veteri, inquit, lege rite multarum fœcunditate mulierū populi multiplicatio quærebatur, quia in successione sanguinis erat successio religionis, vnde etiam in lege, Maledicta erat sterilis quę non relinquebat semen super terrā. Hæc ille. Sanè multis locis diuinæ scripturæ comperimus sterilitatem tam hominum quam pecudum pro maledictione & pœna peccati inflictam fuisse. Concluserat enim Dominus omnem vulvam domus

Gene. 20.

Abimelech propter Saram vxorem Abrahæ ductam. Sed hæc quia notissima sunt, attigisse sat erit. Quæ vero paulo antè ex Diuo Hieronymo & Epiphanio de sterilitate Annę, & impetrata eiusdem fœcunditate recitauimus, sanctissime pater Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, mirificè laudat, extollit, approbat,

In sermo. de præsentatione Mariæ vi. de Suriū.

tamque Annam ita loquentem introducit Zachariā (hunc supra Hieronymus Issachar appellabat) ego sum Anna, gratia nomine, nam quidem sum ex genere Sacerdotali tribu Aaronica, radice Prophetica & Regia Dauidis & Salomonis, & eorum qui deinceps fuere summi

Libr. 1. Cap. 3. de incomparabili Virg. Mariæ.

[illegible] Hæc ille. Deinde narrat ibidem idem Germanus verba in omnia ferè quæ ex Epiphanio & Hieronymo supra scripsi. Verum verò Ioachim Leuita aut Sacerdos fuerit nescitur, sed Ca-

Caniſius

Canisium audiamus: Nos, ait, in historia nulla, sed ne in Iacobi quidem proteuangelio scriptum legimus Ioachim maritum Annæ Mariæque patrem pro sacerdote censeri, imo vero qui de iis coniugibus scribunt, contrarium asserũt, quod nempe a sacerdotibus tulerit vir ille repulsam, & in deserto vixerit aliquando velut indignus habitus qui cum fœcundis maritis locũ honestũ teneret. Sed de his satis. Verũ enimuero quia iã paternum Beatissimæ Virginis Mariæ stemma longumque sanguinẽ ex euangelio sancti Lucæ ostendimus, & patrem Mariæ esse Heli seu Helijoachim declarauimus, qui fuit filius Matthat & sic deinceps: nunc vt maternum quoque genus eiusdem gloriosæ Virgunculæ vt aperiam historicus ordo postulat.

De Diuæ Annæ parentibus, & horum nuptijs.

CAPVT IIII.

CYrillus Patriarcha Alexandrinus in Synodo Ephesina clarissimus propugnator fidei Catholicæ sub annum domini CCCCXXXII. contra Nestorium Episcopum Constantinopolitanum dogmatizantem quòd Virgo Maria dici non debeat Theotocos, id est, Deipara sed dumtaxat Christo-

cos seu

cos, seu Christipara quasi hominem tantum hæc puerpera genuerit libellum fertur cólcrip sisse: De ortu Mariæ qui modò non extat, sed alibi delitescit, ex quo desumpta esse creduntur hæc sequentia verba: Appropinquante plenitudine temporis quo per filium suum Deus erat redempturus genus humanum, nempe anno septuagesimo septimo ante verbi diuini incarnationem, floruisse in Iudæa fama est Virginem quandam gloriosam stirpe Dauidica natam, diuitem admodum, mireque formosam, optime moratam, & cordatam prorsus, & spe redemptionis Israeliticæ refertissimam, quæ permissu paceque parentum filios Prophetarum in monte Carmelo ad fontem Heliæ commorantium (vbi Elisæus filius Saphat fundebat aquam super manus Eliæ) visitare solita, ab ijsdem maiore semper pietate & prudentia imbuebatur, donec iam matura viro ad propagationem generis sui matrimonio ab optimis parentibus, secundum Dei institutū adduceretur. Sed Virgo hæc Emerentiana nomine Virginali vitæ assueta, & casti consilij semine prægnans modeste primum refragata parentibus, tandem monita ad Carmelicolas retulit. Qui in ieiunio & oratione Deum consuluerunt, donec eorum tres in mentis emotionem rapti, visum singuli ostensum tale quale sequitur viderunt, nempe radicem pulcherrimam, gemmas ex se arborem germinantem, quarū prior adin-

4. Reg. 3.

dum

dum erat elegans, formosos valde flores producens, verum nihil ad hanc alteram, ex qua tres rami prodiere speciosissimi multifida gestantes ramalia: è quorum primo longè decentissimò vnicus est flos natus purissimus atque fragantissimus, odore complens cœlum & terram optimo. Ex reliquis eiusdem arboris ramalibus flores nati sunt, si seorsum spectētur pulcherrimi, sed ad primi rami seu virgæ florem & fructum nihil comparandi. In hac visione sanctiores fideque digniores viri vocem simul audiuére talē: Radix hæc Emerentiana est, magnæ propagini destinata, ascendet enim radix Iesse in salutem populorum. Qua re intellecta virgo se conformans diuinæ voluntati, parentum dicto audiens viro nubit. Solon is erat, Bethlehemi Iuda oriundus de genere Dauid, iustus & Deum timens, qui è Galilæa dulcissimam sponsam suam, duxit in Iudæam in ciuitatem Dauid quæ vocatur Bethlehem; & introduxit in cubiculum matris suæ defunctæ, cuius omnem mundum muliebrem dedit ei. Traditur quoque in eodem libello Emerentiana ex Solone de tribu Iuda duas enixam esse filias, quarum prior Anna, posterior Ismeria fuit. Quanquam mihi, vt etiam Iodocus Badius in Mantuanum annotauit, Ismeria natu maior, & Anna minor videatur, cum Elisabet vt docet Euangeliū vetula erat, quando cognata eius Annæ filia Maria hanc visitabat filio Dei iā impregnata; ex ætate igitur

Esa. 11.

Partheni ces Mariane. Libr. 1. in fine.

Lu. 1.

igitur filiarum forsitan & matrum ætas non male colligitur. Esmeria igitur Sacerdoti cuidam iuncta peperit Elisabeth Zachariæ Sacerdotis vxorem: Anna elocata Ioachim Mariam enixa est. Quæ & alia plura Cyrillus scripsisse creditur, nam ante episcopatum adhuc adolescens à patruo suo studiorum causa ab Alexandria natali solo suo missus est Athenas, & bonarum litterarum iam absoluto circulo illinc ad Ioannem Episcopum Hierosolymitanum profectus, cum ipso in montem Carmelum sæpius ibat, ac post modum cum viris sacratis illhic habitantibus cœlestem vitam aliquamdiu egit. Fuisse enim pijs illis in locis Carmeli montis viros id temporis sanctos, qui in arcta pœnitentia Deo seruiebant Iosephus Antiochenus in libro de perfecta militia testis est scribens in hunc modum: Perfectorum militum Christi apostolorũ coadiutores strenuissimi surrexerunt viri solitarij contemplationi dediti, sanctorum Prophetarum Eliæ & Elisæi sequaces, qui de monte Carmeli descendentes, per Galilæam, Samariam, & Iudæam, fidem Christi constantissime sparserunt, quique in Mariæ Virginis honorem in montis Carmeli decliuio fabricantes oratorium Saluatoris matri specialissime seruierunt, & hac ratione ipsius titulum elegerunt, vt dicerentur fratres B. Mariæ de monte Carmeli. Hæc Iosephus. Ab hisce igitur fratribus visionem illam de coniugio Emerentianæ Cyrillus habuisse

Trithemius de viris illust. Carmelitis.

De perfecta militia cap. 12.

po-

potuit, qui postmodum in patriam suam Alexandriam reuersus, & factus presbyter, defuncto patruo suo eiusdem vrbis Episcopo, omnium consensu & promotione eidem suffectus est; tandemque Celestini primi nominis sui Romanorum Pontificis Legatus in Concilio Ephesino constitutus, pestiferum illud dogma Nestorij (cuius ante meminimus) refutauit, & Beatissimam Virginem Mariam Dei matrem esse cõfirmauit. Hæc Gulielmus quoque Pepinus Ordinis Prædicatorij Theologus, qui Gallica lingua dum vixit parem non habuit, facundissimus concionator se scribit inuenisse in antiquo codice Bibliothecæ sui ordinis Valentiæ in Hispanijs, quæ an sola veterum traditione contineat, vel ab ipso Cyrillo probatissimo scriptore in libello quem de Ortu Virginis Deiparæ contra Nestorium scripsisse fertur, desumpta sint quoniam ipse meis verbis eadem nec negare nec affirmare possum, Pepini verba retuli. Sed vt certa relictis incertis teneamus, omissisque dubijs vera sequamur, mihi melius B. Annę propsapiam sanctus Hippolitus martyr Episcopus Portuensis conscripsisse videtur, quem Ado archiepiscopus Treuirorum, in suo Martyrologio, apud Antiochiam deceptum fuisse Nouati scisinate sub annum domini C C L. & Christi gratia correctum scribit illustre martyrium consummasse mense Februario. Hippoliti igitur verba quæ Nicephorus quoque repetit hæc

Libro de imitatione sanctorũ ser. 2.

Hist. lib. 2. cap 3.

hæc sunt: Tres fuere sorores Bethlehemiticæ fi-
liæ Matthan Sacerdotis & Mariæ coniugis eius,
sub Cleopatræ & Casoparis, seu Casparis Persis
regno ante Herodis Antipatris filij regnum. Pri-
mæ, nomen Mariæ, secundæ Sobæ, tertiæ Annæ
nomen erat. Nupsit prima in Bethlehem Ma-
& peperit Salomen obstetricem. Nupsit quo-
secunda itidem in Bethlehem Soba, & genu-
Elisabet. Nupsit postremo & tertia, Anna in te-
ra Galilæa, & protulit Mariam Dei genitricem
ex qua nobis exortus est Christus ipsa veri-
Hæc Hippolitus. Sanè B. Annam in terra Ga-
læa nupsisse Ioachim seu Helijoachim supra
fuisse ostendimus. Quã verò ob causam hæc p-
genitorum Mariæ Virginis mihi verior vide-
historia, hæc est ratio quoniam magis est cõ-
tanea euangelio: in genealogia enim Christi si-
ue hanc secundum Lucam, siue secundũ Ma-
thæum consideres proauus Christi Matthan i-
uenitur, quem Lucas Matthat nominat. Na-
in euangelio Matthæi ante Christum prim-
est Ioseph qui fuit natura filius Iacob, & Iac-
natura filius Matthan. In euangelio suo etiã L-
cas scribit Iesum, vt putabatur, esse filium Io-
seph, qui fuit legalis filius seu gener Heli, id e-
Ioachim, qui Ioachim seu Heli fuit filius le-
galis seu gener Matthat seu Matthan.
preterea, vt conueniunt rebus nomina sæ-
pe suis, Matthat seu Matthan idem est ac
dicas donum; Anna gratiam significat, Io-
achim

achim, domini præparatio, seu Dominus præparauit, denotat: Maria, Domina, seu magistra maris, vel princeps mundi significat. Itaque Matthan Annæ, id est donum gratiæ, per generum eorundem Ioachim, dominus Deus præparauit Mariam, id est dominam nostram, vt ex ea nasceretur Iesus seruator mũdi. Atque tam insigni mysterio significando, vt animis nostris imprimamus hisce personis nomina hæc indita esse videntur. Omissis igitur de Emerentiana & Solone donec certius aliquid inueniatur de iis, Hippolitum sequamur. Ex Simeone Metaphraste & Laurentio Surio plura colligi possent, quę ad Annæ historiã vitæ spectãt, qui orationes de præsentatione Mariæ tam Germani Constantinopolitani quam Georgij Nicomediensis Archiepiscoporum conscribit ad quem remitto cupidum Lectorem. Mariæ igitur parentes nec obscuros nec incognitos fuisse perspicuum est, tãetsi nullum Reipublicæ regimen seu magistratum gesserint, sed fuisse de genere Dauid, & quidem satis opulentos, ostendimus. Exigit deinceps ordo historiæ, vt quem & cuius filium, Maria, Ioachim & Annæ filia virum acceperit.

Gregor. Nysseni Episc. orationem de Natali Domini legat.

Ioseph cuius filius fuerit? & quomodo duos patres habuit.

CAPVT V.

VEtus est hæc quæstio, atque ad hanc à pa-
tribus variè responsum, quomodo in eu-
gelio legatur Ioseph duos habuisse pa-
tres, Matthæus enim scribit Iacob genuisse Io-
seph, Lucas verò ait eundem filium fuisse Heli
sitque extra omnem controuersiam non es-
vnum eundemque virum Iacob & Heli, sed
uersos, qui quanquam ad vnum atauũ seu
cum genus suum referant, nempe Dauidem
hoc tamen per diuersos ramos seu patres fa-
est, videlicet Nathan & Salomonem Dauidis
lios. Lucas enim, vt suprà ostendimus, nat
seph contingere Dauidem per Nathan, Ma
thæus per Salomonem. Est quoque natura
gnitum fieri non posse vt vnus idemque
in vtero à duobus viris concipiatur, sed con-
gere aliquoties videmus vt ex eodem cong-
su & semine virus cum fœmina viri, fœm-
non vnus post alterum, sed simul gemini, q
eodem tẽporis momento natura fi uere inci
Accidit etiã nõnunquã superfœtatio quãdo
concubitus plures vno siue cum eodẽ, siue
tero viro post priorem fœtum conceptum
lier rursus alium concipit quem etiam, pa
tempore, vno aut altero die serius enititur,
neque hoc modo duo patres vnum filium g
rant. Quamobrem Christianæ fidei hostes
sus ex Epicuri grege, contra quẽ Origenes
sit, postque eum Porphyrius Philosophus
post eos Iulianus Cæsar, atque tandem

Manichæus qui superiorum omnium argumenta coaceruauit, multa esse in euangelijs non tantùm discrepantia, sed repugnantia sibiq; contradicentia nobis obiiciunt: imò & esse in iisdē euangeliis quæ fieri nullo modo possunt; exempli caussa, vni filio duos attribuisse patres, sicut Iacob & Heli viros diuersos vnius filij, scilicet esse patres Ioseph: implacabiliter ergo dissentire Matthæum & Lucam in patre Ioseph, quem Lucas Heli, Matthæus Iacob esse dicunt. Quæstio igitur impræsentiarum dissoluenda hæc est: Vtrum, & quonam tandem modo vnus filius duos possit habere patres? Ad huius verò, difficilis licet, quæstionis explicationem, obseruandum imprimis præter vulgarem illam loquendi consuetudinē qua ciuilitatis & honoris caussa senem virum patrē nominamus, & vetulam appellamus matrem (hoc enim vrbanum est & pium) quatuor adhuc modis in diuina scriptura quispiam pater dici potest: Natura, Substitutione secundum Legem Mosaicam, Adoptione, & Affinitate. Omitto etiam nunc communem illam loquendi formulam quam Poeta Terētius habet: Natura, inquit, tu illi pater es, consiliis ego, sic enim patronum cliens patrem nuncupat. Sed quænam ex hisce patris significationibus in sacra scriptura vsitatis, ad antecedentis dissolutionem perplexæ questionis potissimum conducat, dispiciendum erit. Imprimis in hoc consentiunt omnes, tam Philosophi quā Theologi,

Pater quot modis quis dicatur.

logi hoc in his esse quæ fieri nullo modo pos-
sunt vt vnus filius duos habeat natura patres, seu
(quod idem est) vt à duobus viris in vna matre
genitus sit. Sed vno ex tribus reliquis modis cum
primo modo, quispiam duos patres habere po-
test. Nam duos habere patres in diuina scriptu-
ra frequens est, si vnus natura, alter ex lege Mo-
sis pater nominetur, vel si vnus natura, alter ado-
ptione pater sit, aut denique si vnus natura, al-
ter affinitate pater nuncupetur. Exempla in li-
Deute. 25 bris sacris obuia sunt. Legimus apud Mosen in
hunc modum: Quando habitauerint fratres si-
mul, & vnus ex eis absque liberis mortuus fue-
rit, vxor defuncti non nubet alteri (seu alieno)
sed accipiet eam frater eius, & suscitabit semen
fratris sui, & primogenitum ex ea filium nomi-
ne illius appellabit, vt non deleatur nomē eius
ex Israel. Hæc Moses. Cuius legis beneficio ille
primogenitus à secūdo fratre ex fratria sua pro-
creatus, duos habet patres, vnum naturalem al-
terum legalem, nam pater eius naturalis abdi-
cat eum a se, & substituit eum in hæreditate fra-
tris sui defuncti atque sic suscitasse semen fra-
tri suo dicitur: & ille filius primogenitus si na-
turam spectes est quidem posterioris fratris fi-
lius, sed si legem spectes, est filius prioris nem-
pe defuncti filius: veluti suprà huius libri cap.
secundo de posteris Salomonis & Nathan fa-
ostendimus, vbi posteri Nathan semen Salo-
moni suscitarunt. Tertij porrò modi nempe
Adopta-

Adoptationis exēpla sunt Sara & Agar, vtrãque enim hanc Ismaeli vocabat matrem, propterea quod Sara adoptatione, & Agar natura illi mater erat. Ita & Moses duas habuit matres, nēpe Iochabed & filiam Pharaonis, hæc enim adoptauit Mosen in filium: Iochabed verò ex Amri, filio Caath, Mosen concepit & peperit, ideoque hæc natura eius mater erat. Affinitate etiam Moses duos patres habuit, Amri scilicet & Iethro; Amri natura illi pater erat, Iethro affinitate, erat enim socer Mosis, ipseque Moses gener eius, filia enim Iethro, nomine Sephora, vxor Mosis erat. Saul communiter Dauid generum suum vocat filium dicens: An hæc vox tua Dauid fili mi? Atque hæc vocula huius PATER plena est significandi forma, nec sunt plures. Quapropter quam magni & excellentis ingenij primitiuæ Ecclesiæ patres modum elegerint quo duos patres Ioseph habeat inquiramus: Iulius Africanus, Eusebius Cæsariensis Episcopus, Ambrosius antistes Mediolanensis & Iohannes Damascenus secundo modo Ioseph duos habuisse patres scribunt, attamen inter eosdem magna aliqua discrepantia cernitur, quanquam enim in hoc consentiant quod duos habuerit patres, vnum naturalem alterum legalem nempe Heli & Iacob, hosque vterinos fratres esse, hoc est, ex eadem matre, sed diuersis patribus qui etiam ex diuersis familijs descenderint, quarum familiarum vnam Diuus Lucas ad

Gene. 16.

Exod. 2.

Exod. 6.

Exod. 2.

1. Reg. 26

Resam, filium Zorobabel, alteram verò sanctus Matthæus ad Abiud secundum filium Zorobabelis reduxerit; attamen historia qua id factum sit, vtpote diuinæ scripturæ contraria fidem nó meretur. Eusebius enim ex epistola Iulij Aphricani ad Aristidem asserẽtis hæc à Saluatoris propinquis sibi tradita scribit Matthan & Melchi in alio atque alio coniugio de vna eademque vxore Estha seu Hiestha nomine singulos filios procreasse, & Matthan quidem vxorem hanc prius habuisse, relictoque vno filio nomine Iacob, fato concessisse, qui à Salomone descenderat. Et post obitum Matthan, Melchi qui à Nathan genus duxit, cùm esset ex eadem tribu sed non ex eodem genere relictam Matthan accepisse vxorem, genuisse filium Heli nomine: atque ita Iacob & Heli fratres vterinos seu vnius vteri non tamen vnius patris: atque horum fratrum priorem nempe Iacob accepisse vxorem Heli sine liberis mortui, genuisseque ex ea Ioseph natura quidem seu germine filium suum, Legis autem præcepto filium Heli. Iam amice Lector siste pedem, & obserua in his verbis apertissimum errorem, vbi Melchi dicitur genuisse Heli, cùm tamen apud Lucam inter Melchi & Heli duo ponantur intermedij, nempe Matthat & Leui. Itaque Melchi non fuit pater Heli, sed Melchi genuit Leui, Leui genuit Matthat, & Matthat genuit Heli. Melchi proinde non fuit pater, sed proauus Heli secundum Lucam. Misso igitur

Aphricano

Libr. I. Cap. 7.

Deute. 25

Aphricano & Eusebio, iam nunc Damascenum audiamus in libris de Orthodoxa fide, qui consimiliter scribit Ioseph um natura filium esse Iacob, & legalem filium Heli, variat tamen ordinem quo id factum sit, scribens Leui genuisse Melchi & Panther, Panther autem genuisse Barpanther, & hunc genuisse Ioachim patrem Virginis. Melchi autem fratrem Pantheris ex illa vxore, Estha, ex qua Matthan procrearat priore coniugio Iacob, postea genuisse Heli, quo sine liberis defuncto, Iacob ex vxore Heli suscitasse Ioseph, natura ergo filium Iacob, & Lege filiũ Heli. Sed in his quoque verbis manifestus est error dum scribit Leui genuisse Melchi, euangeliũ enim habet quod Leui fuit Melchi, subaudi filius, non vero pater. Possent tamen vt annotauit Cornelius Iansenius in Commentariis suis super Cõcordiam euangelicam, Eusebius & Damascenus excusari ab his tam crassis contra euangelium erroribus, si Typographo vel Scriptori imputemus errorem; & pro voce Melchi in vtroque autore reponatur Matthat, neuter enim tunc discrepabit ab euangelio, sed quid tũc respondebimus Ambrosio? Traditur, inquit, Matthan, qui à Salomone genus ducit, generasse Iacob, & Matthan, vxore superstite decessisse vita, quam postea Melchi acceperit vxorem, ex qua generatus est Heli. Rursus Heli, fratre suo (Iacob) sine liberis discedente, copulatus est fratris vxori, & genuit

Libr. 4. Cap. 15.

Luca 3.

In ca. 14.

Ambr. super Lucã.

cx ca

ex ea Ioseph Ausculta Lector, Eusebius & Damascenus aiunt Ioseph esse legalem filiū Heli, contra Ambrosius dicit Ioseph esse naturalem filium Heli. Cum igitur veritatis sit simplex oratio, & duæ contradictoriæ nunquam sint simul veræ, aut hic aut illi incircumspectius ita senserunt. Sed de his mox iterum. Nunc audiamus Beatum Augustinum, hic tertio modo à nobis suprà commemorato existimauit Iosephum duos habuisse patres, vnum quidem natura, alterum adoptione: Putant, ait, quæstioné istam nō posse dissolui, quo pacto Ioseph duos habuerit patres, nec intuentur quod certissimū atque facillimum est: patrem non enim tātum dici à quo quis genitus sit, sed etiam eū a quo quis fuerit adoptatus. Verum quia ipse in libro Retractationum dicit à se fuisse prætermissū unquando contra Faustum scribebat, nec explicasse quomodo hæc adoptio in genealogia Christi esset adoptanda seu accommodanda, neq; tunc legisse se adhuc Iulium Aphricanum, de huius generationis serie plenius disserentem, & se ad Aphricani sententiam remittat, non est operæpretium refellere pluribus eorum opinionem qui ex autoritate Augustini Iosephum adoptione tantum esse Iacob aut Heli filium autumauerant, quasi natura fuerit filius vnius, & alterius adoptione. Sufficit quippe nobis quod pedibus in Aphricani eat sententiam Diuus Augustinus, qui tamen libro secundo Euang. Quæstionum,

De consensu Euāgelist.

2. Retra. Cap. 7.

Contra Faust. Libr. 2. Cap. 6.

num, dicit Aphricani sententiam videri infirmam, quia dum quisquam apud Iudæos defuncto fratre vel propinquo prolem de vxore eius exuscitat, illud quod nascitur nomen defuncti solet accipere; & pro confirmatione suæ sententiæ citat legem ipsam suscitandi seminis: Quando habitauerint fratres simul, & vnus ex eis abs que liberis mortuus fuerit, vxor defuncti non nubet alteri, sed accipiat eam frater eius, & suscitabit semen fratris sui, & primogenitum ex ea filium, nomine illius appellabit. Ac Ioseph igitur si ex defuncti vxore superstite, siue Heli siue Iacob sine liberis mortui, esset suscitatus ac substitutus & deputatus in locum patris sine liberis defuncti, non debebat vocari Ioseph, sed vel Heli vel Iacob. Sed etiam hanc suā sententiam de impositione nominis eius qui sine prole mortuus est in eum qui substitueretur retractat beatus Augustinus dicens: Illud argumentum quod ideo dixi esse infirmum, quoniam eum qui nasceretur nomen defuncti Lex iuberet accipere, non est verum: nomen enim defuncti ad hoc valere Lex præcipit, vt eius filius diceretur, non ad hoc, vt hoc quod ille vocaretur. Hæc Augustinus. Atque ita videtur Aphricani a hac sententia inconcussa stare posse. Sed alia est efficacissima ratio cur secundo modo, nempe Natura & ex suscitato semine Ioseph duos patres non habuisse doceri potest: nam legalem filium ex vxore defuncti nemo

Deutero. Cap. 25.

2. Retrac. cap. 12.

Deut. 25. Concord euan. ca. 14.

mo potest suscitare, nisi frater defuncti germanus, id quod apud Iudæos sine controuersia est, & ex verbis Mosis satis euidenter probat Iansenius loco prænominato: Inquit enim: Quando habitauerint fratres simul, hoc quidē non cōtingit nisi ex eodē patre natis: nā qui diuersos habēt natura patres, diuersas etiā capiunt hæreditates, in quibus cū habitāt, nō habitant simul. Deinde sequitur. Vxor defuncti non nubet alteri, vel vt habent Hebræa ad verbum: Nō erit vxor defuncti foris viro alieno: Nubit autem foris viro alieno cum traditur marito qui non sit è domo soceri sui prioris. Postremo iubet Lex vt accipiat eam frater eius. Pro fratre autem in Hebræo est Iabā, quod nomē in vniuersa scriptura non significat nisi fratrē germanum. Hactenus Iāsenius. Ex quibus perspicuum fit duos fratres vterinos duntaxat, a suscitando semine, secundum Legis præscriptum, alienos & ineptos censeri, quia quom diuersos habeant patres, diuersas quoque hæreditates capiunt, & foris non simul habitare dicuntur. Cùm igitur Iacob & Heli non fuerint fratres germani, sed communi omnium suprascriptorum Ecclesiæ Catholicæ patrum suffragio vterini tantummodò extiterint, non possunt esse Iosephi patres secundo modo, siue hic siue ille natura Iosephi pater sit, neuter enim Legis mādato pater ei esse potest. Hanc supraposítam vocem Iaban, id est germanus frater, si æqua lance expendisset Cæsar Baronius,

ronius, atque Aphricani & Damasceni dissonātiam de Iosephi patribus perpendisset, non tam temere Cornelij Iansenij & recentiorum sententiam reiecisset, vel Aphricano hac in disceptatione plus tribuendum censuisset. Neque tamen Iansenij in verba iuro totus. Nam Booz, in libro Ruth, Maalonis non germanus frater erat, neque in eadem hæreditate paterna habitabat, sed propin quus duntaxat. Contendit igitur Melchior Canus Episcopus Canariensis, eos fratres dici habitare simul, qui in eadem domo, vel in eadem ciuitate habitant, licet non in eadem hæreditate paterna. Nunc tandem quæ fusius explicauimus contrahamus, & quia primo modo videlicet Natura vterque Iosephi pater esse nō potest; deinde nec secundo modo Natura & Substitutione seminis quia non fuerunt germani fratres aut cognati germani, sed ex alieno sanguine, sed nec cum euangelio Aphricanus & Damascenus conueniunt, neque etiam tertio modo videlicet Natura & Adoptatione, (hanc enim adoptionem retractat Augustinus) quarto sane aut modo nullo Heli & Iacob esse patres Iosephi concluditur: sed quom vterque euāgelista Matthæus & Lucas vtrumque hunc, nēpe Iacob & Heli, esse Iosephi patrem scribāt necessario consequitur hosce duos Iacob & Heli quarto modo, nempe Affinitate, id est, iure coniugali, seu lege vxoria, quam dicunt ex parte vxoris, patres esse. Sicut ergo Iacob naturaliter genuit

Locorum theolog. lib. 11.

genuit Ioſeph virum Mariæ, ita & Ioſeph fuit Heli filius, quia gener eius, hoc eſt, ex parte coniugis ſuæ fuit Heli filius. In genealogia enim Christi Matthæus per naturæ lineam a Dauid primum deſcendendo per Zorobabel qui fuit de ſtirpe Dauid per Abiud vnum Zorobabelis filium deſcendit ad Ioſeph, quæ tamen linea ad Chriſtum aſpicienti legalis eſt. Chriſtus enim lege vxoria tantum Ioſephi filius eſt, nā quod in ea natum eſt, de Spiritu ſancto eſt, ſupra omnem modum naturalem. E contrario Lucas Euangeliſta per coniugalis legis ordinem a Ioſepho per ſocerum eius Heli, quem & Helijoachim vocatū diximus aſcedit ad Rheſam aliū Zorobabelis filium, & per Rheſam ad Nathan fratrem Salomonis, a quo per hunc ad Dauid, Ieſſe & ceteros intermedios ad Abraham, & ab Abr. denique ad Adam & Deum, quæ nihilominus aſcendendi formula, ſi ad initium reſpicies, eſt naturalis genealogiæ Chriſti ſeries. Nam quum non ſit conſuetudinis, vt ait B. Hieronymus, mulierum in generationibus ordinem texere, commodum non a Maria vera matre Chriſti, ſed ab eius naturali patre Heli ſeu Ioachim Ioſephi ſocero aſcendendo ad Dauid & Abraham oſtendit Chriſtum Mariæ filium ad domum Dauid & Abraham pertinere, atque ita Ioſeph qui de domo Dauid erat iure propinquitatis quia de vna tribu nempe Iuda, Ioſeph & Maria ambo erant, & pater Mariæ Helijoachim

In 1. cap. Matth.

Num. vl. cap.

chim nullos habuerit filios, hæreditas eius necessariò ad filiam deuoluebatur Mariam videlicet, quamobrem ipsa vni de tribu seu cognatione sua nubere debuit. Nunc priusquam in B. Annæ historia longius procedam, diligenter inquirendum est vtrum ante Mariam vel post eã, Ioseph vxorem aliquam habuerit, vel potius virgo virginem duxerit, & cum virgine virgo permanserit?

An Ioseph dum esset sponsus Virginis, virgo fuerit? permanseritq́ virgo? & quando mortuus sit.

CAPVT VI.

ANtiqua est etiam hæc quæstio, quæ non exiguæ autoritatis patribus Ecclesiæ Catholicæ negotium quondam fecit, nam non defuêre quidam, vt scribit Diuus Hieronymus, qui fratres Domini filios fuisse Ioseph de alia vxore suspicati sunt, sequentes deliramenta apocryphorum, & à quadam Escha muliercula confingentes, sed nos, inquit Diuus Hieronymus, sicut in libro quem contra Heluidiũ scripsimus continetur, fratres Domini non filios Ioseph sed consobrinos Saluatoris, Mariæ liberos intelligimus materteræ Domini quæ esse dicitur mater Iacobi Minoris & Ioseph & Iudæ, nã

Super Matth. cap. 12.

Fratres Domini qui:

Epistola ante Homiliã de Annunciatione Virg. *Vide Sur. de sanctis tom.2.*

fratres dici etiam consobrinos omnis scriptura demonstrat. Et tamen (quemadmodũ nos submonet Aloisius Lipomanus Veronensis Episcopus) magnus ille Ioannes Chrysostomus Iosephum ante desponsationem Virginis, non virginem sed viduum fuisse scribit; & ex præmortua vxore masculos quatuor, nempe Iacobum fratrem Domini, Simonem, & Iudam, & Iosetem, duasque filias, Mariam & Salomen genuisse. Et qui Chrysostomum multo tempore præcessit Hippolitus martyr Episcopus Portuensis in eadem est sententia, vt Nicephorus scribit, nisi quòd filias eius nominet Esther & Thamar. Theophylactus quoque Bulgariæ Archiepiscopus Chrysostomi abbreuiator fratres Domini filios Ioseph esse scribit, sed alio modo, quapropter verba eius referam: Fratres, inquit, habuit Dominus & sorores, filios Ioseph, quos genuit ex vxore fratris sui Clopæ. mortuo enim absque liberis Clopa, Ioseph iuxta legem, vxorem eius accepit, & pueros procreauit sex, quatuor mares, & duas fœminas, Mariam quæ dicitur Clopæ filia secundum Legem, & Salomé. Adhæserunt huic opinioni & alij complures. Epiphanius contra Antidicomarianos, & alias sæpius, Gregorius Nyssæ Episcopus de resurrectione Christi in Orationibus. Hilarius quoque Pictauorum Episcopus in Matthęi euangelium. Ambrosius Mediolanensis in epistolam ad Galatas. Et ante hos omnes in eadẽ opinione fuit Origenes

Apud Nicepho. l. 2. cap. 3. *In Matt. cap. 27.* *In Panario hæresi 78. & 28. & 51.* *Oratio. 2* *In Matt. cap. 1.* *Ad Gal. cap. 1.*

Origenes, qui reddit huius sententiæ causam eandem, quam Epiphanius quoque in loco supra citato habet, nempe quia hanc sententiā ex euangelio secundum Matthæum, & secundum Marcum hauserint, aut verius, vt Origenes fatetur: Fratres, inquit, Iesu putabant nonnulli esse ex traditione Hebræorum sumpta occasione ex Euangelio quod titulum habet, Iuxta Petrum, aut ex libro Iacobi, filios Ioseph esse ex priore vxore, quæ conuixerat ipsi antequam Mariam duceret: Hæc ille. Vides igitur quid magni vtriusque Ecclesiæ Græcæ & Latinæ Patres de beato Ioseph sentiant, vsque adeo serpit quando semel inualuit docti alicuius viri etiam sine recto iudicio & temere suscepta opinio. Sed nunc Aloisij Lipomani verba referam: Ego, ait, vt verum fatear, & animum meum coram Deo & toto orbe Christiano testatum faciam, pace sit horum omnium præcellentium virorum, quos in aliis sequor, summum amplector, & tāquam venerabilissimos Patres vehementer obseruo; quia in hoc mihi tamen placere nequaquā possunt, semper contrariam tenui sententiam, tenereque profitebor vsque ad mortem, nisi sancta mater Ecclesia diuersum aliquid super hoc statuat, vel nisi me quis potentioribus & efficacioribus vrserit rationibus, vt à mea victus recedam opinione. Credoque, & firmiter teneo beatissimæ Virginis sponsum, virginem & ipsum fuisse, nec vnquam pudicitiæ suæ florē amisisse.

In Matt. 13.

In Episto. ante tractatū de Annun. B. Mariæ

Vide Sur. tomo. 2.

Talem enim matrem, talem ſponſum, talemq; tantumq́ue filium, talem putatiuum patrem habere par erat. Et ne ex meo cerebro hæc eruta videatur ſententia, tribus eam ſi potero enitar medijs confirmare, ſacræ primùm ipſius ſcripturæ fontibus, ijſq́ue & ſecundum germanum ſenſum deductis; conſtanti etiam (vt credimus) & quæ vinci non poſſit ratione, tum demum ſanctorum aliquot Patrum auctoritate. Ac primum id nobis explorandum cenſeo, num ex diuinis ſcripturis quiſnam verus pater, & quæ vera mater fuerit Iacobi Minoris, qui dicitur etiam frater Domini reperiri poſſit. Quod nō fuerit difficile, ſed prę mittēda aſſertio eſt hęc quā negare nemo poſſit: Scripturam ſacram quoties ita loquitur, Iſaac Abrahæ, vel Iacob Iſaaci, hunc in aures auditorum ſenſum & intelligentiam intromittere, & non alium, quàm Iſaac eſſe Abrahæ filium, & Iacob eſſe filium Iſaac. Quod ex Lucæ euangelio oſtenditur, vbi genealogia Domini aſcendendo ab Ioſeph vſque ad Deum deſcribitur. Habetur enim iſtic in hæc verba: Et ipſe Ieſus erat incipiens quaſi annorum triginta, vt putabatur filius Ioſeph qui fuit Heli (ſubaudi) filius: qui fuit Matthat nempe filius, & ſic de ſingulis vſque ad Adam, de quo vltimo loco dicitur: qui fuit Dei (ſubaudi) filius. Hoc idem probatur ex loco Ioannis vbi dicit Dominus Petro: Simon Ioannis amas me? hoc eſt, Simō fili Ioānis. Quod ita eſſe oſtēdit quoque Dominus

Regula intelligēda ſcriptura.

Luca 3.

Ioan. 21.

nus dicens: Beatus es Simon-Bar Iona. Bar enim Hebraicè, Latinè filium significat. Vnus est tantum locus in quo propositio ista non currit, quãdo videlicet aliter interpretari ipsa te scriptura cogit, exẽpli gratia in euangelio Lucæ, vbi duodecim apostolorũ nomina recẽsentur, & inter cetera: & Iudã Iacobi: quomodo exponeshic Iudam Iacobi? filiumúe? Minimè quidem, quoniam te alia scriptura id facere prohibet; nempe in sua canonica Iudas se explicans ita de seipso loquitur: Iudas Iesu Christi seruus frater autem Iacobi. Vbi autem nulla nos compellit scriptura aliter exponere, semper prædicta regula propositioque tenenda est. Venio igitur ad quæstionis scopum, & patrem Iacobi Minoris dico non fuisse Ioseph sed Alphæũ. Hoc probamus ex Matthæo vbi ponens euangelista duodecim apostolorum nomina sic scribit: Duodecim autem Apostolorum nomina hæc sunt: Primus Simon, qui dicitur Petrus & Andræas frater eius, Philippus & Bartholomæus, Iacobus Zebedæi & Ioannes frater eius, Thomas & Matthæus publicanus, & Iacobus Alphæi, & Thaddæus, Simon Cananæus, & Iudas Iscariotes qui & tradidit eum. Marcus quoque & Lucas duodecim Apostolorum catalogum recensentes præsertim Marcus sicut primum Iacobum cum Ioãne fratre dicit filios esse Zebedei, ita & Iacobum alterum Alphæi dicit (subaudi) filium. Quod si primum illum, Zebedæi filium expo-

Math. 16. *Luca 6.* *Epi. Iudæ* *Math. 10* *Marci 3.* *Luca 6.*

nere & intelligere cogeris(eius enim filius est vt ex Mattheo & Marco constat) sanè etiam secundum Iacobum fratrem Domini, Alphei filium intelligere, velis nolis, compelleris. Cum enim illum Iacobum, ex Zebedæo patre natum asseras, hunc autem ex Alpheo natum neges: aut ergo vtrosque filios intellige, aut vtrosque nega, vel scripturam adducito aliquam, propter quam Zebedæum Iacobi Maioris patrem dicere cogaris; Iacobi autem Minoris Alphæum patrem non ita. Quàm, certò scio, scripturam non inuenies. Crede ergo expositioni nostræ. Et hoc quantum ad primam attinet. Quæ verò huius Iacobi Minoris cognomine Iusti mater fuerit, & ipsa sacra scriptura se consulentibus aperit. Si enim legeris euangelium Matthæi, inue-

Matt. 27. nies profectò ita in eo scriptum: Erant autem ibi (nempe vbi crucifixus est Dominus) mulieres multæ à longè; quæ secutæ fuerant Iesum ministrantes ei, inter quas erant Maria Magdalene, & Maria Iacobi, & Ioseph mater, & mater filiorum Zebedęi. Et ne qua tibi detur dubitandi occasio quis iste sit Iacobus cuius mater Ma-

Marci. 15 ria dicitur scrupulum omnem tibi aufert Marcus, inquiens: Erant autem & mulieres de longe aspicientes, inter quas erant Maria Magdalene & Maria Iacobi Minoris mater, & Salome quæ cum essent in Galilæa, sequebantur eum, & ministrabant ei Et quia hæreticos fore præuidebat Spiritussanctus, qui hanc Mariam quæ Iacobi Minoris

Minoris & Ioseph mater esset, eandem esse quę & Saluatorem nostrum peperit, quæq; ex Ioseph marito Iacobum hunc fratrem Domini, & alios fratres eius genuisset impudentissimè asserturi erant, Ioannes discipulus Domini dilectus, & omnium Euangelistarum vltimus, hanc hæreticorum blasphemiam omnino sustulit, cũ dixit: Stabant iuxta crucem Iesu mater eius, & soror matris eius Maria Cleophæ (subaudi filia) secundum propositionem nostram primo loco positam. Ecce quam alij Euangelistæ Mariam Iacobi Minoris & Ioseph matrem nominant, Ioannes sororem matris Iesu dicit, & Cleophæ filiam. Et quia soror erat sanctæ Dei genitricis, ideo Iacobus, Ioseph, Simon & Iudas fratres Domini, vsitato scripturę more (quo filij duorum fratrum vel duarum sororum, hoc est, patrueles vel consobrini fratres nuncupari solent) & ipsi apud Matthæum dicti sunt. Ex his omnibus luce meridiana clarius liquet patrem Iacobi Minoris (qui frater Domini appellatur) & fratrẽ eius esse Alphæũ, eorum vero matrẽ esse Mariã sororem sanctissimæ Deiparæ, filiãq; Cleopæ. Quæ autem Mariæ istius mater fuerit infra disputabitur: satis est modo nobis hãc esse sororẽ B. Virginis Deiparę. Hactenus verba Aloysij. Sed vt aliquid interloquar, sermonẽq; tuũ, optime Aloysi interrumpã, esto hoc largiar tibi vt sit Maria Iacobi Minoris mater, Cleophæ filia sicut tu dicis (de quo tamẽ doctissimi quiq; dubi-

Ioan. 19.

Matt. 13.

Nota.

dubitant) & Cleopas ſit frater germanus Ioſeph (de quo non ambigitur) an ex eo ſanctiſſimam ſponſam Ioſeph, que glos eſt Cleopæ, ſicut & ipſe ei leuir eſt, conſequeretur Mariæ Iacobi ex affinitate ſororē eſſe. Sanè ſi rem penitius introſpiciamus, Cleopæ vxor, quęcunq; ea tandem fuerit, Mariæ matris Ieſu, ex parte coniugis ſui Ioſeph, ſoror eſt: & Maria Iacobi (ſi tātùm Cleopæ filia ſit) tunc Virginis matris nō ſoror, ſed neptis dumtaxat eſſe poſſet: verùm ſi Maria Iacobi eſt eadem quæ in euangelio Ioannis cap. 19. nominatur ſoror matris Ieſu Maria Cleopæ, eandē quoq; vxorē Cleopę fuiſſe oportet. Sed hac de re infrà, in capitibus nono & decimo nos feriò diſputabimus. Pergit porrò Aloyſius in eadem epiſtola ſuper Orationē de Annuntiatione vt ſequitur. Iam cum Iacobus & ceteri fratres eius ſunt Alphæi & Mariæ Cleopę filij, videant obſecro quomodo id fieri poſſit vt Ioſeph pater Domini putatiuus ex alia vxore eos genuerit. Venio igitur nunc ad rationē vrgētiſſimam trimembrem, quæ eſt hæc quæ ſequitur: Aut enim Ioſeph illam vxorem (quam putant) habuit ante beatam Virginem, aut ſimul cum beata Virgine, aut deniq; poſt mortem beatæ Mariæ (nec enim quartum membrum huius diuiſionis dari poteſt:) Si primo modo (vt videtur diuus Hilarius dicere velle) affirmes ex priore coniugio filios ſuſceptos, hoc profectò falſum eſt, quia iſta coniunx non fuiſſet alia quàm Ma-

ria

ria soror matris Domini, quæque ab Euangelistis dicitur esse mater Iacobi Minoris, sed hæc tempore mortis Christi adhuc viuebat, & stabat iuxta crucem Iesu vnà cum sorore sua sancta Deipara, quæ dudum antè, & quidem annis triginta tribus fuerat desponsata Ioseph, vt supra ex euangelijs ostensum est. Quod si dicas, ea viua quidem esse potuit, sed repudiata, vt vult Chrysostomus, vide obsecro, quo tandem pacto id asserere possis: Non enim conuenit viro iusto (vti Ioseph erat, euangelio teste) sanctã eiusmodi mulierem (quæ continuò Dominum sequebatur ministrans) repudiare, tum quia ipsa adhuc viuente, nullo modo sororẽ eius beatam Virginem habuisse potuit coniugem, vt in sequenti membro euidenter patebit. Dices forsitan; ambas vno eodemq; tempore habuit, Mariam Domini matrem, & Mariam sororẽ eius matrem Iacobi. Sed hoc quoque falsum est, & multò absurdius. Quanquam enim Iacob Patriarcha duas simul Liam & Rachel sorores habuit coniuges ante Legem, id tamen singulari permissione diuina propter significationem factum est: præsignificabatur enim in duabus illis sororibus Synagoga Iudæorum & Ecclesia ex gentibus congreganda, vni viro Christo coniungenda. Cæterùm Lex Mosaica id apertè prohibuit, dicens: Sororem vxoris tuæ in pellicatu illius non accipies, nec reuelabis turpitudinem eius illa adhuc viuente. Vel, vt alij legunt,

Non creditur hoc Chrysostomus de Iosephosẽ sisse, sicut nec locus allegatur

Gene. 29.

Leutici cap. 18.

vxorem cum ſorore eius non accipies ad æmulationem, vel ad laſciuiendum. Quam legẽ Iſychius, Radulphus, ceteriq; illius libri expoſitores de eo intelligunt qui vxori ſimul & eius ſorori iungitur. Supereſt ergo vt tertium membrum eligas, & dicas poſt mortem ſanctiſſimæ Virginis, Ioſephum viduum hanc Mariã Cleophę duxiſſe vxorem, & tunc procreaſſe Iacobũ Minorem, Ioſetem, Simonẽ & Iudam. Sed hoc omnium dictu abſurdiſſimum, quoniam adhuc viuente beatiſſima matre Saluatoris grandæui erant hi fratres, & à Chriſto in Apoſtolatum aſſumpti (vt patet ex Euangeliſtarũ libris) quorum nõ naſciturorũ, ſed natorum mater iuxta crucem Dñi ſtetiſſe reperitur. Itaq; eruditis auribus indigna hæc eſſent. Quamobrẽ nullo modo, nec ante, nec ſimul cum virgine Deipara, nec poſt genuiſſe hos fratres Ioſeph potuit. Tertium medium quo perpetuã virginitatem ſanctiſſimi Ioſeph nos oſtenſuros promiſeramus, erat videlicet ſanctorum nonnullorum patrum auctoritas. E quibus eſt D. Hieronymus contra Heluidium ſcribens: Tu dicis, inquit, Mariam Virginem non permanſiſſe, ego mihi plus vendico, etiam ipſum Ioſeph virginem permanſiſſe per Mariam, vt ex virginali coniugio virgo filius naſceretur. Si enim in virum ſanctum fornicatio non cadit, & aliam vxorem eum habuiſſe non ſcribitur: Mariæ autem, quam putatus eſt habuiſſe, cuſtos potius fuit quam maritus,

Li. de perpetua virginitate Mariæ.

ritus

itus: relinquitur virginem permansisse cum Maria. Diuo Hieronymo succedit Sanctus Augustinus ita Iosephum alloquens. Habe ergo Ioseph cum Maria coniuge tua communem virginitatem membrorum, quia de virgineis mēbris nascitur virtus angelorū: sit Maria sponsa Christi, in carne sua virginitate seruata, sis autem & tu pater Christi, cura castitatis & honore virginitatis, vt de virgineis membris, seculis Christianis nulla sit zelotypia. Et paulò post: Gaude itaq; Ioseph, nimiumq; congaude virginitati Mariæ, qui solus meruisti virginalem affectum possidere coniugij, quia per meritum virginitatis ita separatus es à concubitu vxoris, vt pater dicaris Saluatoris. Rupertus quoq; Abbas Tuitiensis, relatis verbis D. Hieronymi contra Heluidium, eius sententiam amplectitur & approbat. Sequitur eandem quoque sentētiam Hugo de S. Victore in Annotationibus super Paulum. Demum Venerabilis Beda (quem de industria vltimo loco seruaui) de fratribus Domini loquens, inter cetera ait: Fratres & sorores Domini secum esse testabantur Iudæi, qui tamen non Ioseph, aut Mariæ Virginis liberi putandi sunt iuxta hereticos, sed potius iuxta morem sacræ scripturæ cognati ipsorum intelligendi sunt, quomodo Abraham & Loth fratres appellantur, quum esset tamen Loth filius fratris Abrahæ. Hæc Beda. Vides ergo si quis dixerit hos Domini fratres vel ex B. Ioseph &

Sermo.14 de Nati. Domini.

In 1. cap. Matthæi.

In epi. ad Gal. qu.5

In Marci cap.6.

virgine Maria procreatos: vel ab Ioſeph ex alia vxore, vel præmortua, vel repudiata, vel poſt Mariæ virginis mortem accepta, genitos: hanc non tantùm inhoneſtam, ſed etiam hæreticam inuentionem eſſe. Maria igitur Virgo vt ſuæ virginitatis poſt partum à filio de cruce pendente cuſtodem accepit Ioannem diſcipulum ſuũ virginem, ſic etiam ante partum teſtem ſuæ virginitatis à patre habuit, quando Virgo virgini Ioſepho deſponſa eſt, quod maximè decuit. Si enim antea coniugatus fuiſſet cum aliqua priore vxore, non caruiſſet ſuſpicione amiſſæ virginitatis poſterior vxor: ſicut etiam Iudæi Chriſtum ex Ioſeph ſemine natum impiè præſumebãt. Ioſeph igitur virgo & coniunx Mariȩ quinquagenarius ad victum arte fabrili cõquirendũ integer, & ad profectionẽ Aegyptiacã ſubeundã validus, fideliter matri & proli inſeruiuit in Nazareth, Bethlehẽ, Hieruſalẽ, Aegypto, & poſt reditũ ex profectione Aegyptiaca denuò in Galilæa: quin & Chriſtũ duodennẽ amiſſum Hieroſolymis, cũ matre dolens inuenit tandẽ in templo: & ſi Cedreno credimus, vſq; ad annũ ætatis Chriſti 30. quo & baptizatus eſt Chriſtus, Ioſeph ſuperſtes erat, tumque moriebatur annos natus 110. Epiphanius tamen 90 è viuis exceſſiſſe ſcribit. Vtcunque ſit D. Hieronymus refert Mariã viduam fuiſſe tẽpore paſſionis Dñi: teſtatur inquit, hoc euangeliũ Ioannis quando illam tunc viduã non Ioſeph viro eius, ſed Ioãni diſcipulo

Luca 2. *Math. 2.* *Luca 2.*

In Compen. contra Antihæreſi 78.

pulo suo cômendauit. Hęc confirmat S. Ambrosius dicens: Non vtiq; Christus faciebat diuortiũ, non Maria relinquebat virũ suũ: nunquid à viro eam abduxit? Hęc ille. Non enim verisimile est Iosephum virũ tam iustum relicturũ fuisse coniugẽ suam si adhuc viuus tunc fuisset, maximè in illis extremis calamitatibus, quæ etiam alienissimos ad commiserationem excitare solet. Imò vt annotat Epiphanius post Iesum à Ioseph & Maria duodennẽ in tẽplo inuentũ, nihil amplius in sacris literis de Iosepho Mariæ coniuge legitur: ex quibus paulo post mortuus esse non malè colligitur. Iam nunc de virginitate Mariæ loquamur.

Contra Heluidiũ
Ioan. 19.
Lib. de Institutione virgi. ca. 7. & epistola. 79.

Quod Maria non tantum libera voluntate virgo permanserit, sed etiam virginitatem vouerit & quando.

CAPVT VII.

POstquam Heluidius hæreticus Auxentij Ariani discipulus, qui asserebat beatissimã Dei genitricẽ post Christi natiuitatẽ à viro suo Ioseph cognitã esse, eiq; peperisse mares quatuor, & fœminas duas, D. Hieronymi coæui sui stilo confossus est, nemo apertè perpetuam virginitatem Mariæ negare fuit ausus: sed vtrũ eam vouerit, vel libera solùm voluntate virgo permanserit, aut si vouerit, quando tandem id factum sit? quoniam nostræ ætatis hæretici disputant dum vota monastica damnant: ordo po-

ſtulat vt de voto primũ aliquid diſſeramus, deinde q̄ vouerit perpetuã Maria virginitatem, & quãdo votũ hoc Deo nũcuparit hoc capite demõſtrabimus. Votũ eſt ſpõſio qua quis ex deliberata voluntate & propoſito eiuſdẽ ꝓmittit Deo aliquod melius bonũ, ſeu excellentẽ virtutẽ ſupererogationis, ad quã neceſſariò prius non erat obſtrictus, ſed in ſua erat libera poteſtate, ſine amiſſione æternæ ſalutis, candẽ facere aut nõ facere. Et quoniã votũ Deo fit, idcirco poſt fidẽ datã diuine maieſtati religioſè ſeruãdũ & cõplendũ eſt; atq; ita maioris & põderis & meriti apud Deũ in promiſſio. Votorũ huiuſmodi duo ſunt genera: quædã enim ſunt tẽporaria, quædã perpetua. Tẽporaria ſunt vt peregrinationes religionis ergo, ieiunia, eleemoſynæ, cilicia, & opera eiuſmodi pœnalia pro certo tempore. Atq; hæc & ſimilia quãdo inutilia vel noxia eſſe incipiũt, tolli poſſũt vel in alia laudabilia opera cõmutari, nõ quidẽ priuata voluntate, ſed publica præſidũ auctoritate, quoniã in omni voto ius ſuperioris ſemper excipitur. Ad hęc votũ quãdoq; fit ſola ꝓmiſſione cogitata & animo tantũ cõcepta, q̄ dicitur votũ ſimplex, nonnunquã votũ fit cũ teſtificatione in pręſentia aliorũ, & proprij oris ꝓnunciatione ad quãdã confirmatione voti, ſed neutrũ eiuſmodi votũ adhuc nominatur ſolẽne: & ſi quis votũ virginitatis ſic emiſerit, impedit matrimonium cõtrahendũ, ſed nõ dirimit cõtractũ, neq; poteſt petere debitũ cõiugale quiſquis tali voto aſtringitur,

Votum quid.

Deus enim non irridetur vt ſcriptũ eſt Ga. 6

Votum duplex

tur sine dispẽsatione seu relaxatione apostolica. Solenne autẽ votũ fit siue obediẽtię siue paupertatis siue castitatis duobus modis: nẽpe per sacri Ordinis susceptionẽ, vel per professionẽ monasticã in regula à sede Apostolica approbata, & dicitur solẽne votũ, quia in simplici voto est sola promissio, sed in solẽni voto est promissio & datio seu oblatio; propterea solẽne votũ virginitatis impedit matrimoniũ contrahẽdũ & dirimit cõtractũ. Et quanquã Canones, seu dogmatica Theologia, doceant in omni voto ius superioris semper excipi: tamẽ; vt docet B. Tho. Aqui. virginitatis votũ solenne per sacri Ordinis Sacerdotalis susceptionem emissum, & vota monastica neq; per mutationis variationẽ neq; relaxationis gratiam per vllos, quantecunq; sint S. Catholicę Ecclesiæ prefectos admittunt. Propterea mirũ nõ erat perturbatã fuisse virginẽ Mariã, & timuisse quãdo audiuit ab Archangelo quod esset conceptura & paritura filium: Quomodo, inquit, fiet istud quoniã virũ nõ cognosco? hoc est, quia voui me virũ non cogniturũ? Quæstio igitur est: Vtrum perpetuam virginitatẽ ipsa vouerit, & quando demũ? vel an sola libera voluntate sua nullo obligata voto perpetuã virginitatẽ Maria Dei genitrix seruauerit? Sed vt hæc inuestigemus prius videndum est, quid de voto puellæ antequã fuerit desponsata, vel postea quã viro data est, lex diuina sanciuerit: Mulier, ait Deus per Moisen, si quidpiã vouerit & se cõstrinxerit iuramẽto quæ est in domo patris sui, & in ętate adhuc puellari;

22. q. 88.

Luca. 1.

Num. 30

si cognouerit pater votum quod pollicita est & iuramentũ quo obligauit animã suã, & tacuerit, voti rea erit, quidquid iurauit & pollicita est, opere cõplebit. Si autẽ statim vt audierit cõtradixerit pater, & vota & iuramenta irrita erunt, nec obnoxia tenebitur sponsioni, eò quòd contradixerit pater. Si autẽ maritũ habuerit, & vouerit aliquid, & semel de ore eius egrediẽs verbum animã eius obligauerit iuramẽto, quo die audierit vir & non contradixerit, voti rea erit, reddetq; quodcunq; promiserit. Sin autem audiens statim contradixerit, & irritas fecerit pollicitationes eius, verbaq; quibus obligauerit animam suã, propitius erit ei Dñs. Ex hisce verbis docti aliquot viri aiũt Mariã apud parentes suos Ioachim & Annã (qui maximã de filiæ suæ sanctitate expectationẽ conceperant) in ætate puellari virginitatis votum Deo fecisse, nec à parentibus contradictũ esse. Fuit tamen de Mariæ voto, estq; etiammum aliorum sententia, beatissimã Virginem postquã est desponsata votum virginitatis, quod iamdiu animo conceperat, sponso suo Ioseph assentiente, verbis expressisse. Per facile enim erat persuadere hoc homini iusto & castissimo virgini, sicut Iosephi virginitatem in precedentibus ostendimus. Et in hac sententia est D. Thomas Aquinas. Sed vt vera loquar, ad ostendendã Mariæ virginitatẽ perpetuam, apertus S. scripturæ locus nobis deest, sed testimonium habemus totius S. Ecclesiæ Catholicæ. Iam

Tertia parte qu. 28. ar. 4.

vt inquit B. Augustinus, Quod vniuersa tenet Ecclesia, nec Concilijs est institutum, sed semper retentum est, non nisi Apostolica auctoritate traditum rectissimè creditur. Quod igitur Orientalis, quod Occidentalis semper prædicauit Ecclesia, in dubium nunc reuocare summæ dementiæ esset. Ceterùm ne prorsus absque diuinæ testimonio scripturæ perpetuam virginitatem voto nuncupatam Deo a beatissima Virgine, docere & tenere videamur, B. Augustinū denuo audiamus, vbi dicit hæc quæ sequuntur verba: Ipsa quoque virginitas eius gratior & acceptior, quia non eam conceptus Christus viro violaturo, quam conseruaret ipse præripuit, sed priusquam conciperetur, iam Deo dicatam, de qua nasceretur elegit. Hoc indicant verba, quę sibi fœtum annuncianti Angelo Maria reddidit, Quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco? Quod profectò non diceret nisi Deo antè virginitatem vouisset. Sed quia hoc adhuc Israelitarum mores recusabant, desponsata est viro iusto non violenter ablaturo, sed potius contra violentos custodituro, quod illa iam vouerat. Hæc Augustinus. Verba igitur Mariæ: Virum non cognosco, quibus excipit & excusat se contra Angelum de sui corporis integritate non sic accipienda sunt vt de præsenti tempore dumtaxat intelligantur dicta, sed non cognosco .i. nunquam cognoscam propter emissum votū perpetuæ virginitatis enim, nunquā licebit mi-

De Baptismo cōtra Donatist. li. 4. c. 24.

Libr. de sancta virginitate cap. 2.

Luc. 1. ca.

hi viro commisceri. Nisi enim sic intelligas, verba Mariæ non haberent iustam excusationem apud angelū, sed essent mera elusio qua angelū misisse videretur quod impiū est cogitare de Maria. Iustissima ergo & grauissima erat eius excusatio seu exceptio, dū dicit, quomodo fiet illud, vt perpetua maneam virgo & tamé in vtero cōcipiam filium. Necesse est ergo vt intelligamus eam vouisse perpetuā virginitatem. Hunc quoque esse verum & germanum Mariæ verborum sensum sanctus Bernardus etiam testatur: Non dubitat, inquit, de facto, sed modum requirit & ordinem. Nec enim querit, an fiet illud, sed quomodo. Quasi dicat, quom sciat Dominus meus testis conscientiæ meæ, votum esse ancillæ suæ non cognoscere virum, qua lege, quo ordine placebit ei vt fiat illud? Si oportuerit me frangere votum vt pariam talem filium, & gaudeo de filio, & doleo de proposito. Fiat tamen voluntas eius. Hæc Bernardus. Et venerabilis Beda Mariæ verba eodem modo exponens: Quomodo inquit Maria fieri potest vt concipiam pariamque filium, quæ in castimonia virginitatis vitā consummare disposui? Non autem quasi incredula verbis Angeli, quomodo hęc impleri valeant, requirit: sed certa, quia oporteret impleri, quod & tunc ab Angelo audiebat, & prius a propheta dictum legerat, sed quo id ordine implendum sit, interrogat: quia videlicet propheta qui hoc futurum prædixit, quomodo fieret, non

Homilia 4. sup. euāge. Missus

Homilia in Luca 1. cap. super Missus.

Esai 7.

non dixit, sed Angelo dicendum reseruauit. Hæc Beda. Addam & è Græcis nobilissimum theologum Grægorium Nyssenum eadem constanter affirmantem, cum ait: Si Maria liberorum causa ducta fuisset à Ioseph, quomodo se parituram Angelo prænuncianti, rem nouam & alienam audire præ se tulisset, cùm ipsa quoque sese astrinxisset naturæ legi seu coniugio, vt aliquando mater esset? Verum quia carnem Deo consecratam, tanquam sanctum aliquod oblatum munus, oportebat intactam integramque perstare: idcirco, licet, inquit, Angelus sis, licet de cœlo venias, licet, id quod ostendis naturam superet humanam, tamen me virũ cognoscere nefas est, & quomodo ergo sine viro mater ero? Ioseph enim sponsum noui, sed virum non cognosco. Hæc ille, cui cæteri quoque Græcorum qui hac de re tractarũt suffragantur. Ceterum libelli huius manualis angustia non fert, vt omnes omnium orthodoxorum tã Græcorũ quàm Latinorum patrum Ecclesiæ de hoc scripturæ loco expositiones huc comportẽ. Quando tamen hic virginitatis perpetuæ professionem, aut sua libera sola voluntate, aut parentum voto sibi præscriptam susceperit, ex euangelio, vt diximus, perspicuum non est, ideoque ex ipso euangelio sanctos Patres intellexisse ipsam voto perpetuæ Virginitatis obstrictam demõstrasse sat est. Aut si curiosius nouisse tempus facti huius voti iuuat, huiusce Enchridij caput tertiũ

In oratione de Christi Natiuitate apud L. Suriũ Tom. 7.

Lucæ 1.

1. Reg. 1. relegito, vbi Angelus annunciat parētibus huius perpetuæ Virginis natiuitatē, nēpe ꝙ virū nunquā cognosceret, Quid mirum si hoc accepto nūcio Ioachim & Anna hāc suā prolē Deo vouerint? quādo & Anna Samuelis mater precata sit hæc sequentia verba: Dñe exercituū, si respiciēs videris afflictionem famulæ tuę, dederisque ancillæ tuæ sexum virilem, dabo eum Domino omnibus diebus vitæ eius. Sanè vt Anna Samuelis vouit, & post votum est exaudita, Domino votum approbante, à veritatis via non aberrauerit qui Mariæ parentes hoc idem fecisse credant. Quam quoque sententiam sequitur Diuus Hieronymus, vel quisquis autor est libelli, De Natiuitate sanctæ Mariæ, cuius verba sequenti capite recitabo. Nunc reliqua prosequamur.

De hoc nomine Maria, eiusq́ Natiuitate & Præsentatione in Templo.

CAPVT VIII.

Libri huius cap. 5. DIximus suprà de beatæ Annæ parentibus eiusque coniugio; nunc quando tandem hanc Deus fecit læta prole parentem, & filiæ eius quod sit inditum nomen; quomodoque hæc primogenita tres annos nata in templo sit Domino oblata, dicam. Anno igitur ætatis mundi ter millesimo nongentesimo sexagesimo secundo (secundum Massæi supputationē) ab vrbe Roma condita septingentesimo trigesimo

ſimo ſeptimo; Octauiani Auguſti Imp. à Triumuiratu viceſimo ſexto, Olympiadis centeſimæ nonageſimæ anno quarto; ſub Conſulatu L. Furnij Nepotis & Caij Iunij Silani, ante Chriſtum natum anno decimoquinto, menſis Septēbris die octauo, beata Anna filiā ſuā peperit primogenitam. Nam Chriſtus Dominus decimo quinto poſt anno, viceſimaquinta Decembris ſub Conſulatu Lentuli & Meſſalini ex hac filia de Spirituſancto natus eſt. Natę igitur ineffabili ſpe & gaudio, filiæ ſuæ parentes MARIAE nomen indiderunt illuſtre & peruetuſtum. Siquidem Amram & Iochabed parentes Moſis & Aaronis, filiæ quondam ſuæ etiam Marię nomen impoſuerunt, quod ex Hebræo ſermone ſi deriues, notat Stella ſeu Illuminatrix maris: ſi verò ex communi Syrorum lingua deducas, Dominam Latinè ſignificat. Idcirco & Ioannes Damaſcenus in libris de orthodoxa fide: Parit, inquit, Anna, id eſt, gratia, Mariam, id eſt, dominam: hoc enim Mariæ nomen ſignificat. Hæc ille. Et quidem hactenus apud Gallos antiquiſſimus obtinuit vſus vt hanc diuam virginem ſua lingua *Noſtre dame*, hoc eſt noſtrā dominam nuncupent: quam conſimiliter Germani tam ſuperiores quam inferiores *Vnſer liebe frauvv*, ideſt, noſtram dilectam dominam nominant. Hanc ſuam filiolam Ioachim (qui Domini præparatio, vel, vt clarius dicam, a Domino præparatus eſt ad hoc officium, vt candē

Gregorius Nyſſenus de nati. Domini.

Exod. 6.

Li. 4. c. 15.

Leuiti.12. ex Anna.i.gratia Dei gigneret) cum sua coniuge post partum octuagesimo die quo secundum legē purificantur puerperæ, quæ filiā enituntur in Hierusalem in sanctuarium Dñi importāt vt offerant eā & consecrarent Dño, sicut scriptum est in lege Dñi: Sāctifica mihi omne primogeni-
Exod. 13. tum, eāque precio redimerēt, & vt darēt hostiā
Leuit. 12. secundum quod dictum est in Lege Dñi, par turturum aut duos pullos columbarum. Quibus secundum legē rite peractis, reuersi sunt cum sua
Leuit. 27. prole parentes in Nazareth in domum suā. Exinde per annos singulos Ioachim oblaturus que debuit ascēdit in Hierusalē, puta pro filia sua siclos tres à primo anno ad tertium: verū si quis Annā domi suæ māsisse existimet donec trimula fieret Maria, à veritate nō aberrauerit credo, quoniā hoc quoque Anna mater Samuelis quondā factitarat, quando vir eius Elcana & omnis domus eius ascēdit vt immolaret Dño hostiam solemnē & votum suum nēpe quinq; siclos, Anna
1.Reg. 1. non ascendit, dixit enim viro suo: Nō vadam donec ablactetur infans, & ducā eū vt appareat ante conspectū Dñi. Hoc enim satis cōstat tam de masculis quā de fœminis Deo dicatis, votoque promissis, lege diuina statutā esse redēptionem
Leuit. 27. quot per annos singulos quisq; siclos persolueret sacerdotibus, eāq; redēptionē fuisse liberā, & ex arbitrio vouētis, si vellet potius in tēplo seruire Deo quā annuā pecuniā soluere. Placuit ergo parētibus virgunculę nostræ vt vsque ad annum

ætatis

ætatis eius tertiũ filiolã domi ſuæ in Nazareth decẽter educarent, & quãtum infantilis ætas illa ferret ad diuinas laudes inſtituerẽt, vt cum lacte matris pietatẽ imbiberet. Nunc igitur quãdo ſit ab Ioachim & Anna in tẽplo Dñi præſentata Maria, audiamus Euodiũ Epiſcopũ Antiochenũ apoſtolorũ ſucceſſorẽ, cuius epiſtolæ (quã Lumẽ vocabat) fragmentũ Nicephorus recitat in hiſtoria ſua, vbi Euodij verba ſunt hæc: Trimula cũ eſſet, in templũ præſentata, ibi in Sãctis Sanctorum traduxit annos vndecim; deinde verò ſacerdotũ manibus, Ioſeph ad cuſtodiã tradita eſt, apud quẽ cũ mẽſes peregiſſet quatuor, ab angelo lætũ illud accepit nunciũ. Peperit autem huius mundi lucẽ annũ agens quindecimũ, vigeſimaquinta die menſis Decẽbris. Hæc Euodius, qui epiſtolæ ſuæ titulum inſcripſit Lumen, quòd de Chriſto qui eſt lux mundi tractabat. Hęc de pręſentatione Mariæ atteſtantur & alij tam Græci quàm Latini veteres theologi, quorum teſtimonia priuſquam producero, oſtendi debere clarius exiſtimo quæ pars illa templi Salomonis ad habitationẽ fœminis decreta fuerit, ne exiſtimemus in Sãctiſſimis illis ſanctorũ locorũ partibus habitaſſe virgines aut viduas. Putarunt quidem nonnulli, vt apparet ex verbis Origenis, & Cyrilli Alexãdrini aduerſus Anthropomorphitas, in eam opinionem ducti, locum illum in interiori templo, muro diſcretum, quo fœminæ tã indigenę quàm peregrinæ, orationis cauſa cõueniebant,

Libr. 2. Cap. 3.

Ioan. 8.

In Matt. tractatu 26. Cõtra Anthropomorph. Cap. 27.

niebant, fuiſſe etiam earum habitationem, ſed falluntur, nam Origenes & Cyrillus non de loco habitationis mulierum, ſed de loco orationis earundem intelligendi ſunt. Nā ex his quæ ſcribit Ioſephus, liquidò conſtat locum illum precum officio fuiſſe tantummodo aſſcriptum, dū hæc ait de interiori templo, à quo alienigenæ excludebantur: Neceſſariò proprius locus religionis cauſa mulieribus deſtinatus muro diſcernebatur, altera quoque porta opus fuiſſe videbatur. Contra primam portam, ſecreta erat ex alijs regionibus vna porta meridiana, & vna ſeptentrionalis, quibus ad mulieres introibatur: per alias enim ad mulieres tranſire non licebat, ſed nec ſuam portam interiecto muro tranſgredi licebat, patebat enim locus ille pariter indigenis & hoſpitibus fœminis, religionis cauſa venientibus. Hæc Ioſephus. Quomodo igitur dixerimus illic fœminas habitaſſe, & quæ ſunt neceſſaria ad victum ſibi paraſſe, quum illuc nec vas inferre, nec comedere fas fuiſſe, idem Ioſephus ſcribens contra Apionem teſtetur. Perſeuerauit etiam in Eccleſia Chriſti aliquanto tempore laudabilis hic vſus, vt ſeorſim a viris fœminæ in templo orarent, nec non ſeorſim ab alijs virgines conſiſterent. Sed hac de re iterū paulò infra. Nunc ad inſtitutum vt reuertatur oratio, de habitatione fœminarum in templo Salomonis, qui ſtructuram eius ex antiquis deſcriptionibus diligenter conſiderat, diuerſoria ad

De bello Iudaico. li. 6. ca. 6.

Marci. 11.

Cōtra Apio lib. 2.

hoc

hoc opus valde accommodata in eo fuisse animaduertet. Nam (quod exactè scribit Iosephus) Salomon in circuitu templi in inferiori atrio nouo, quod erat fœminarum, construxit triginta cellas, quæ inter se constipatæ, externè parietes templi fulciebant, erantque inter se peruiæ & patebant singulæ in longum viginti quinque cubitos ac totidem in latum, & viginti cubitis attollebantur. Super has alia series cellarum erat exstructa, super quas rursus aliæ; omnes inter se numero & amplitudine pares; ita vt coniunctæ inferius æquarent altitudinem; nam superius non erat circum ædificatum: sed fuerunt omnes cedro contectæ, erant omnes simul numero nonaginta. Hæc verò & si de templo à Salomone constructo scribat Iosephus: tamē quod sub Zerobabel fuit restitutum, & si prioris templi non æquaret altitudinem, nihilominus ad instar illius esse constructum docent diuinæ literæ. Ac illud demum quod fuit ab Herode rege excitatum, æqualis priori illi altitudinis & amplitudinis fuisse, eiusdem Iosephi testimonio comprobatur. In his, inquit Cæsar Baronius, quas diximus nonaginta amplissimis cellis, non solum fœminas voti causa Deo oblatas, sed alias insuper diuersi ordinis virgines & viduas habitasse nullus rationis particeps dubitare potest, sed ne quis refragetur, hanc nostram narrationē exemplo & autoritate diuinarum scripturarum ostendamus, in hac templi parte fœminas habitasse.

1. Esdræ 3.

Antiq. li. 15. ca. 14. & De bello Iudaico. li. 6. ca. 6.

4. Reg. 11. taſſe. Atque primum ecce nobis occurrit Ioſaba filia regis Ioram, quę clam ſubtraxit è gladio Athaliæ in necem filiorum Ochoziæ debachātis Ioas filium prædicti regis, quem vnà cum nutrice in templum adductum, ibidem per ſex annorum ſpacium enutriuit, quo vſque palā factum perduxit ad regnum. Atque multò ante hæc tēpora Moſes labrum æneum cum baſi ſua, fecit è ſpeculis mulierum quæ excubabant in oſtio Tabernaculi. Qui illum locum ſunt interpretati, Rabbinus Abenazara, Diuus Hieronymus in tertium caput Eſaiæ; & Toſtadus, fuiſſe dicunt mulieres, quæ ſeculi pompæ atque delitijs renunciātes, ſeſe vnà cum ſuis rebus, præſertim quæ eſſent peccatorum illecebræ miniſterijs Domini mancipantes, aſſiduis intentæ precibus excubarent ad oſtium Tabernaculi. Quod quidem pietatis officium, extructo poſtmodum templo, non ceſſaſſe, ſed (vt cetera) magnificè auctum par eſt credere. Ex harum numero fuiſſe Annam prophetiſſam filiam Phanuel creditur, de qua S. Lucas euangeliſta ſcribit, quòd annos octogin ta quatuor nata, iam vidua ab adoleſcentia ſua, cùm vixiſſet cum marito ſeptem tantùm annis vacans precibus die ac nocte non diſcedebat de Templo. Mentio quoq; habetur de Virginibus recluſis in Templo, ſub tempora Machabæorum, quòd procurrebāt ad Oniam ſummum Sacerdotem; de quibus ſanctus Ambroſius cùm de Virginibus agit: Etiam, inquit, Templo

Exod. 38.

Luca 1.

Li. 2. ca. 3.

Libr. 1. de Virginib.

Templo Hierosolymorum fuisse legimus virgines deputatas. Hæc ille. Quæ quoque Clemens Rom. Pont. in Constitutionibus Apostolicis, & Gregorius Nazianzenus pluribus verbis confirmāt. Ad eundem planè modum Virgo Maria in Tēplo reclusa fuit. Nūc quæ paulò ante promisimus testimonia veterū Ecclesiæ sacræ Patrū de hac Beatissimæ virgunculæ in Tēplo Hierosolymitano Præsentatione producā. Euodio igitur superius citato Epiphaniū quidē nō adiūgimus quòd hic de Præsentatione Mariæ in Templo (quod equidem sciam) non tractat, sed in eius locum Gregorium Nyssenum substituimus qui licet Epiphanio ætate iunior eodem tamen Epiphanij sæculo claruit, qui rem gestā describēs: Quom verò creuisset, inquit, puella, vt non amplius opus haberet sugere mamillam, eam Deo (Anna) tradidit, & promissum impleuit, & ad Templum adduxit. Sacerdotes autem interim ad similitudinem Samuelis, inter Sanctos educabant puellam. Hæc Nyssenus. Huic subiungo Ioannem Damascenum cuius verba otiosum sit hoc loco repetere, cùm Euodio & Nysseno planè succinat. Et huic subdi uo Andræā Cretensem, qui de Mariæ parentibus, deque ortu, & oblatione seu præsentatione eiusdem in Templo Hierosolymitano prorsus eadem repetit nō aliter quā si suprà citatos autores omnes legerit. Sāctus quoq; Georgius Nicomediæ archiepiscopus elegātissimā orationē in festo Præsētationis

Li. 2. c. 61. In somnio de Anastasia.

In oratione 1. de humana Christi Natiuitate apud Surium Tomo septimo.

Lib. 4. orthodoxæ fidei c. 15.

Sermo de dormitione Deiparæ.

Extat hæc oratio in Surij Tomo 6. de Præsen. Mar.

Mariæ

Mariæ habuit, in qua narrat hæc quæ sequũtur verba: Atque iam qui virginem pepererãt ad tẽpli eam fores adducebant, angelis eam circumcirca stipantibus. Et idem infra in eadem oratione: Tunc, inquit, qui munus sacerdotale obibat Zacharias, dono prophetico inspiratus, Virginis aduentu est lętatus, cõsiderabat enim animi eius immensam pulchritudinem, mores incomparabiles, & vitam compositam. Quamobrem indies procedente ætate crescebant in ea dona Spiritus, versabatur cum angelis, nec erat expers diuinarum apparitionum. Vidit enim Zacharias quendam cum ea sermocinantẽ inusitata specie; & ei prębentem alimentum. In libris Regum Angelus per coruum seu corui speciem, pauit pane & carne Eliam. Et similiter per intermedium Abacuck pauit Danielem in lacu leonum; sed hîc nullo intermedio accedit angelus ad virginem. Hęc Gregorius Nicomedię Archiepiscopus. Sanctus quoque Germanus Archiepiscopus Constantinopolitanus simile encomium sanctissimę Dei parentis conscripsit, quomodo à suis parentibus fuerit in templũ adducta tres annos nata: Intueamur, ait, Dei parentem, quemadmodum a parentibus hodie virgo sacratissima in templum Dei, per eius sacerdotes adducitur, quẽadmodum templũ Dñi animatum templo inanimo dedicatur, quemadmodum Propheta Zacharias eam sua manu accipit, & adducit in adyta. Et post pauca: Deinde matrem

3. Reg. 17.

Dani. 14.

Extat apud Suriũ Tom. 6.

trem allocutus: Vndenam, ait, orta es ô mulier? Ego, inquit illa, ſum Anna ex genere ſacerdotali & tribu Aaronica, radice, prophetica & regia, Dauidis autẽ & Salomonis, & eorum qui deinceps fuêre ſum ramus. Sum autem cognata vxoris tuę Eliſabeth. Deinde viro coniuncta ſecundum legem Domini, inuenta ſum ſterilis & infertilis multis annis. Nullum autem inueniens medicamentum quod mederetur meę calamitati ad Deum confugi. Et cetera. Et paulo infra ibidem: Cum hęc verba audijſſet Zacharias allocutus Annam, Benedicta, inquit, eſt radix tua, ô fœmina imprimis veneranda. Et cętera. Poſt pauca: Cum ſic dixiſſet puellam vbi oportebat depoſuit. Puella valde lęta & exultans ibat in templum Dei tanquam in thalamum, cum ętatis ageret annum tertium. Hęc & plura ſanctus Germanus. Eſt & inter Opera Diui Hieronymi incerti autoris ſcriptum de Natiuitate Marię, è quo & antè quędam decerpſimus, & ſicut & nunc hic locus poſtulat, quędã delibabimus quę ſequuntur. Cumque inquit autor ille, trium annorum circulus volueretur, & ablactationis tempus completum eſſet, ad templum Domini, virginem cum oblationibus adduxerunt. Erant autem iuxta Templum, ſecundum quindecim graduum pſalmos, quindecim aſcenſionis gradus. Nam quia Templum erat in monte conſtitutum, altare holocauſti quod forinſecus erat, adiri, niſi gradibus nõ valebat. In

De Natiuitate Mariæ. Tom. 4.

horum

horum itaque vno, beatam Virginem Mariam paruulam parentes constituerunt. Cumq; ipsi vestimenta quæ in itinere habuerant exuerent, & cultioribus ex more vestibus se & mundioribus induerent, Virgo Domini cunctos sigillatim gradus, sine ducentis & leuantis manu ita ascendit, vt perfectæ ætati, in hac dumtaxat causa nihil deesse putares. Iam quippe Dominus, in Virginis suæ infantia, magnum quid operabatur, & quanta futura esset, huius miraculi iudicio præmonstrabat. Igitur sacrificio secundum consuetudinem legis celebrato, & voto suo perfecto Virginem intra septa Templi, cum alijs Virginibus ibidem educandam, dimiserūt: ipsi vero domum regressi sunt. Hæc ille. Et quanquam sint quidam qui hæc vt ignoti, & imperiti auctoris scriptum rejciunt, dum ait, illis temporibus quibus hæc acciderunt fuisse Isachar pontificem (nō tamē summū Pontificem) (quod illi falso impingit Cæsar Baronius Soranus) sed pontifice seu sacerdotem, quē vt modò audiuimus, Georgius Nicomediæ, & Germanus Constātinopolis Archiepiscopi Zachariā vocāt tamē vt error cōmissus sit per scriptorē, esse potuit, qui pro Zacharia Isachar posuerit. Sanè Baronius ipse in ea est sententia vt Zachariam patrem Ioannis Baptistæ ab Herode necatum credat, verba Iosephi citans hæc: Ad sex millia Pharisæorū noluisse iurare Herodi nec Cæsari, cū tota gēs Iudęorū fidē suā eidē regi iureiurādo

Soranus in Apparatu hist. Eccles.

Antiquita. lib. 17. cap. 3.

obli-

obligasset, ac eadem de causa ab Herode male exceptos esse: etiam Eusebius ait, Scribas quoque & interpretes diuinæ legis ab Herode simili scelere occisos. Et paulo infra idem Baronius: Adhæc etiam spectare videtur, ait, quod scribit S. Petrus Episcopus Alexandrinus & martyr in suis regulis Ecclesiasticis, quas recepit atque probauit sexta synodus occasione huius infanticidij (Innocentum puerorum) Zachariā Sacerdotem Ioannis patrē, quod à nece, quæsitū filiū subtraxisset ab eodē Herode inter teplum & altare occidi iussum: scribit hæc istis verbis: Cum quibu (Innocētibus) Herodes & alium prius natum infante, cum interfecuturus quæsiuisset & non inuenisset, patrem eius Zachariā interfecit inter templū & altare, cum effugisset filius cum matre Elisabet. Hæc Petrus. Non quod edicto Herodis includeretur Ioannes qui nec in Bethlehem, nec in finibus eius, sed in domo paterna in Montanis Iudçæ alebatur, sed quod Herodes suspicione nati regis Iudæorum vehementer exagitatus esset: cum enim ad aures eius peruenissent admiranda illa quę in Conceptione & Natiuitate Ioannis contigissent, eum Christum esse ratus (sicut & Iudęi postea eodē errore lapsi sūt, ipsum speciali mādato necari iussit, vt se ea suspicione liberaret. Magna certè fuerāt illa, atque in ore omniū peruulgata. Nā vt ait euāgelista: Factus ęst timor super oēs vicinos eorū, & super omnia Mōtana Iudęę diuulga-

Canon. 3.
Sexta synod. ca. 1. apud Theod. Balsam.
Luca 1.

diuulgabātur omnia verba hæc: & posuerūt omnes qui audierant in corde suo dicentes: Quis-putas puer iste erit? Equidē sicut cū tātus Sacerdos pater eius Zacharias offerens incensum in templo mutus est redditus, quod visionem vidisset cognouit populus: sic etiam reddita illi loquela ac ministrante in templo, tantæ rei causa neminem latuit. At quod sciebant omnes, Herodem præteriisse ac ignorasse stultitia est dicere, sicut & obtusæ mentis, existimare, Herodem hæc tanta dissimulasse, vel patientia tolerasse. Hæc dixerim, inquit Soranus, quo magis nobis probetur Zachariæ necis causa à Petro Alexandrino allata, licet ex Apocryphis accepta noscatur, quam his verbis recenset Cyrillus Alexandrinus: Hic Zacharias prophetico spiritu ad occultorum cognitionem deductus, cùm mysterium Virginis de eximio partu probè intelligeret, non arcuit incontaminatam purissimamq; matrem ab eo templi loco qui virginibus ex lege designatus erat, docens nimirū Iudeos quòd creator totius vniuersi, & omnis creaturæ Rex humanam naturam, vt reliqua etiam omnia, subiectam habet: pro suo arbitratu eā ad quodcunque velit ducens, non autem ipse creaturæ addictus, adeò vt in ipsius potestate sit situm, nouam creaturam creare quæ matrem effectam virginitate non priuet, idcirco non arcuit eam à loco templi virginibus dicato. Erat enim locus hic inter altare & templum intermedius.

Aduersus antropomorphytas.

Quan-

Quando igitur audierunt, regem totius creationis ad humanam natiuitatem diuino consilio procedere, veriti ne in eius regis potestatem venirent, eum qui hæc de partu testificatus erat, interficiunt, Sacerdotem sacrificantes. Hæc Cyrillus. Narrant eadem Origenes, Gregorius Nyssenus, Basilius, & alij post eos. Haud dubium inquit Soranus, est, de his intellexisse Hieronymum dum ait: Alii Zachariam patrem Ioannis intelligi volunt, ex quibusdam Apocryphorum somniis approbãtes, quod propterea occisus sit quia Saluatoris prædicauerit aduentum, hoc quia de scripturis non habet autoritatem, eadem facilitate contemnitur qua probatur. Hæc ille. In eam sententiam magis inclinans vt Zacharias ille quem Dominus, exprobrans Iudeis, interfectum dicit inter templum & altare, non fuerit pater Ioannis, de quo agimus, sed ille potius qui a Ioas rege inter templum & altare occisus est, quem tamen Ioiadæ fuisse filium eadẽ diuina scriptura testatur, quamuis, quod citat in Euangelio Nazarenorum pro filio Barachiæ filium Ioiade scriptum esse dicat. Ex quo etiam Epiphanius eundem Ioannis patrem, Ioiada genitum esse tradit, qui & Zachariam Prophetam Barachia natum scribit. Certe si fides præstanda est, inquit Soranus, Hippolyto martyri auctori grauissimo, eius testimonio exploratum habetur Zachariam Ioannis parentem filium fuisse Barachiæ Sacerdotis apud Nicephorum

Orig. in Matth. tractatu 26.
Sermo de Christi Natali.
Basilius homilia de Christi Natiuit.
Hiero. in Mat. c. 23
Matt. 23.
2. Parali. 24.
Epiphan. de vita et interitu prophetarum.

Nice. lib. 2. cap. 3. in Ecclesiastica historia. Et de patre Ioannis, ait Soranus Christum Dominum esse locutum, illa etiam ratio persuadet quod dicens: Veniet super vos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram, a sanguine Abel iusti, vsque ad sanguinem Zachariæ filij Barachiæ, voluerit primum & nouissimum iustum occisum significa- *Mat. 23.* re, omnesque simul his duobus extremis includere. Nam si de Zacharia filio Ioiadæ, qui à Ioas rege occisus est, intelligere voluisset, quæ subest ratio diuersitatis vt sanguis iustus qui post illum vsque ad Christi tēpora effusus est, non esset (quod minatur) super illos venturus. Nec satisfacit his illa respōsio qua dicitur, quod scriptura tantùm explicat petitionem vindictæ in Abel & Zacharia. In Abel enim dicitur: *Gene. 4.* Ecce vox sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Et in Zacharia cùm narrat eum *2. Par. 24* dixisse morientem: Videat Dominus & requirat. Quasi reliqui iusti etsi vltionem non experierint, diuinæ scripturæ testimoniis vindictam sui sanguinis non sint consecuturi, recte clamant, Vindica sanguinem nostrum. Et vindi- *Apoca. 6.* ctam tribuet Dominus in hostes eorum. An- *Deute. 32.* non & Machabæi fratres, cùm ab Antiocho ex- *2. Maccabæ 7.* cruciarentur, futuram in illum Dei vltionem sunt comminati, dicente ex illis primo: Aspiciet Deus veritatem, &c. Et quidem non tantum prædicti auctores, Origenes, Basilius, Gregorius Nicomediæ, & Cyrillus, & Petrus Alexandrinus

andrinus Zachariam Ioannis patrem occiſum tradunt inter templum & altare (licet de cauſa necis non æque conueniant) ſed idipſum teſtatur Epihanius, ſic dicens: Hunc Herodes ille tyrannus, iuxta aram domumque Dei occidit, effuſuſque eſt ſanguis eius in veſtibulo templi. Sed quod ad effuſum ſanguinem ſpectat, ad hæc Hieronymus: Simpliciores fratres inter ruinas templi & altaris, ſiue in portarum exitibus qui Siloam ducunt, rubra ſaxa monſtrantes, Zachariæ ſanguine putant eſſe polluta. Non condemnamus errorem, qui de odio Iudæorum, & fidei pietate deſcendit. Hæc ille. Sed certe, inquit Soranus, non erat ea de re recẽs vulgi rumor, quandoquidem Tertullianus, qui tot ſæculis præceditHieronymũ, in Scorpiaco hæc teſtata reliquit his verbis: Zacharias intra altare & ædem trucidatur, perennes cruoris ſui maculas ſilicibus adſignans. Hæc ille. Memini me, ait Soranus, aliquando incidiſſe in antiquum codicem manuſcriptum poſitum in Bibliotheca Vaticana: de Peregrinatione ad loca Sancta, in quo eadem de Zachariæ ſanguine lapidibus templi indelebili nota inhærente certa fide conſignata erant. Hactenus omnia Soranus. Quæ omnia verbatim ex ipſo longius recitaui, vt declararem Soranum quoque in hac eſſe ſententia, vt Zachariam exiſtimet illum Sacerdotem qui ſub ortum Mariæ, & inſuper ſub natiuitatem pueri Ieſu cum

De vita & interitu prophetarum. cap. 23.

In Math. cap. 23.

In Scorp. cap. 8.

Ex Apparatu eiuſdem.

ſu cum Simeone iuſto, non Sacerdote, ſed laico ciue Hieroſolymitano propheta iuſto timente Deum: & à Sacerdotibus honorato (vt Epiphanius aſſerit) teſtimonium puero I E S V dederit Quare non ergo ſcriptoris, vel Typographi vitio & errori tribuamus, ſi ſcriptum illud quod inter Hieronymi opera extat pro Zacharia Iſſachar continet. Sane quæ in operibus Hieronymianis, inquit Caniſius, de Mariæ ortu, Præſentatione, pueritiaque leguntur, neq; nos contendemus, vt iſthæc narratio authori Hieronymo Stridonenſi attribuatur: Verum enimuero, vt opus hoc non ſit Hieronymi proprium, an idcirco Chriſtiani etiam ac veteris Doctoris, boniq; Theologi opus eſſe deſiſtet? Quis libros Regum & Iob ſcripſerit nondum cõuenit inter eruditos, & plura ſunt ſcripta Biblica de quorum certis autoribus adhuc ſubiudice lis eſt. Idẽ multorum veterum monumentis accidit, quæ propterea velut ſuſpecta, notha, & impura non ſunt reijciẽda, quòd velut expoſititij partus, ſuos parentes ignorent. An non moroſi conuiuæ, ac nimium inhumani videntur hoſpites, qui cibos aliunde & ex locis longinquis apportatos, vel à cocis peregrinis præparatos faſtidiunt atq; contemnunt? digni ſanè quos fames tantiſper excruciet, donec ſe gratiores, magiſque comes declarent hoſpiti, à quo ſunt ad menſam inuitati. Vtinam huic ſæculo mentem ſaniorem largiatur Deus, vt quid dicatur; non

Theophyla. in Lucam 2.
Lib. de vita & interitu prophe. c. 24.
De incõpar. Virg. Lt. 1. c. 12

verò quis dicat attenderent homines, ac veritatem ipsam omni studio candidè peruestigarent; neque tanto supercilio inexplorata damnarent, ac de alienis tam temere iudicarent. Ego nihil omnino vetare cēseo, quò minus eas complectamur historias, quæ nihil periculi ac vitij habent admixtum, & maiorum traditione, veterumque scriptorum narratione fulciuntur, nullo vnquam ex bonis, piisque Doctoribus contradicente. Quod si superciliosi quidam & nauseabundi adhuc respuunt, quę de Mariæ parentibus, oblatione, pueritiaque veteres crediderunt, docuerunt, atque scripserunt, non deerunt tamē alij, ac maiore quidem iudicio sapientiaq; præditi, qui eadem non modò libenter amplectantur, sed cum fructu etiam legant: sibiq; persuadeant Deum, vt alibi sæpe, ita etiā hic in Maria virguncula gloriosum ac mirabilē extitisse. Ad quā rē fortasse conferet, si Baptistæ Mātuani nō inelegās carmē adscripsero, quo pręsens historia de oblata in tēplo Virgine haud parū illustratur. Sic ergo canit eruditus ille Poëta. *Psal. 67.* *Li. 1 Parthenices Marianæ*

Mos erat antiquus longum seruatus in æuum
Æde puellares annos includere sacra,
Ætatemq; Deo teneram, primumq; dicare
Virgineæ florem vitæ, & generare pudoris
Ingenui curam, sanctosq; inducere mores.
Mox vbi vestitum prima lanugine tempus
Venerat, in thalamos ibant, Hymeneaq; tecta.
Coniunctaq; viris proli indulgere solebant.

 Pro-

Propterea legum memores, & moris auiti
Venturi Solymam prima cum prole parentes
Deseruere solum, Galileaq; Nazareth arua
Floribus intextis & odoro gramine cinxit
Virginis ora parens, stellata lumina frontis
Herebant cœlo, teneroque in pectore clausum
Numen erat: niueo tunica talaris amictu
Albebant humeri, quam circumtextus oliua
Laureus ambibat torques ad colla per imas
In strophium flexis palma ibat frondibus oras
Matris opus, mollique sinus variauerat auro.
Ventum erat ad magni templũ sublime Tonãtis
Quò ducũt ter quinq; gradus de marmore viuo
Et iam porrectis curuabat prona lacertis
Serua manus summum ad limen latura puellã,
Cum mox virgineo conceptum pectore numen
Adfuit, & retrahens prompte sinuata ministra
Brachia, debilibus plantis animoq; vigorem
Addidit, & supra ætatem fiducia creuit
Protulit audaces, sublata cyclade passus
In sublime volans Virgo, turbamq; relinquens,
Sicut vbi, multæ voluant ad littora puppes
Ocyus illa subit portum, quæ mole minori
Labitur; & melius velis & remige fertur.
Vertice iam summo, magni penes atria templi
Stabat, vbi ascensu fessos solata parentes
Risit, & æternum curuato poplite numen
Cum nuribus venerata pijs, in claustra recessit
Virgineæ secreta domus: fleuere parentes
Cognatæq; nurus, gemitumq; dedere ministræ

Quando

Quando è conspectu vultus abitura nitente
Vertit, & induxit sublatam in tecta Sacerdos.

In 4. parte Chronicicuius dē autoris.

Congruūt hæc plane cum testimonio Gotfridi Viterbiensis qui Baptista Mantuano est longe antiquior, minus verò disertus, ac pro sui quidē sæculi ratione simpliciter canit.

Mos erat in templo teneras seruare puellas
Quas ibi lege sua cum religione reseruant.

De Maria porrò hæc addit.

Nata maris stella Regina Maria nouella
In templo Domini nocte dieq; fuit.
Creuit, & à cunctis meruit vehementer amari
Moribus & specie dignior ab'q; pari

Ceterum Hieronymus Vida qui nostro sæculo inter Poetas floruit, superioris Historiæ summā hoc disticho feliciter comprehendit.

Continuo sedes reliquisti paruula auitas
Templi aditis oblata parentum debita votis.

De Maria studijs, moribus & vita in pueritia: & de dēspōsatione eiusdem, vsque ad Angeli salutationem annūtiatamq; Christi conceptionem.

CAPVT IX.

PОrrò sicut nō ab'q; diuini numinis cōsilio & ope, cōcepta est nataq; Maria, ita & multo magis pueritia eius & educatio Domino

Deo curæ fuerunt, vſqueadeo vt iam templo incluſa rectè cum Pſalmiſta dixerit: Pater meus & mater mea dereliquerunt me, Dominus autem aſſumpſit me. Et rurſum id quod in eius perſona teſtatur Eccleſia: Cum eſſem paruula placui altiſſimo. Narrat Georgius Cedrenus Mariam viuo adhuc patre in Hæbraicis literis inſtitutam, & anno ſuæ ætatis vndecimo vtroq; parente orbatam fuiſſe, Ioachim quidem octogenarium, Annam vero natam annos vndeoctoginta vitam finiuiſſe; &, ſi qua re opus habebat, Mariam ad ſolam iuiſſe Eliſabet cognatam ſuā templo vicinam. Sed Cæſar Baronius hæc Cedreni de tanta parentum Mariæ ætate qua mortui ſint vix recipit: Licet inquiens de re tam antiqua haud libenter recenti authori hæc ſine teſte affirmanti aſſenſum præbeamus Vt igitur & nos æqua lance Cedreni verba hæc iterū expendamus, an quin vera eſſe poſſint, nullum in his ſubſit impedimentum diſpiciamus. Imprimis autem illud poſitum ſit quod omnes eccleſiaſtici ſcriptores atteſtantur, Ioachim & Annā in ſuo coniugio viginti circiter annis ſine liberorum procreatione vixiſſe, idque contigiſſe ex Annæ ſterilitate, quibus viginti annis ſi addas vndecimum ætatis Mariæ, (quo ſecundum Cedrenū) Ioachim octogenarius & Anna vno minus quam octoginta annos nata vitam finiuerunt, ſequeretur Ioachim genuiſſe Mariam dum eſſet natus annos ſexaginta nouem, Annam

Pſal. 26.

In Compendio hiſtoriarū.

In Apparatu ſua hiſt. eccl.

namque ex ipso concepisse ętatis suæ anno sexagesimo octauo, quibus quando viginti subducis annos in coniugio sine prole transmissos, fit vt Ioacim vnius & quinquaginta fuerit annorum, beata Anna quinquagenaria quando matrimonio iungebantur. Verum hæc vtriusque ætate, non solum infœcunditatis Diuæ Annæ impedimentum, sed etiam concipiendi imbecillitas obfutura fuisset, quando ex autoritate Beati Augustini natura comparatum scimus senem ex sene non concipere, maximè quom fœminæ quinquagenariæ muliebria deficere incipiant. Ad hæc quæ ignominia Ioachimo in templo Hierosolymorum esse poterat, si ex tam annosa nihil procreasset? Credibilior aliorum est sententia qui referunt diuā Annam post viginti annorum sterilitatem, miraculosè impregnatam anno ætatis suæ tricesimo septimo, quo tempore putant Ioachim virum fuisse annorum quadraginta quinque, vt perspici euidentissimè potuerit nullum in hisce cōiugibus fuisse prolificationis obstaculum aliud quam solam sanctæ Annæ sterilitatem. Sed ad virgunculam nostram reuertamur. Mariæ symmetria seu proportio corporis, vt apud Nicephorum legimus, erat statura mediocri, quāuis sint qui eā mediocrem staturā excellisse velint aliquantulum, colore erat frumentum referēte, capillo flauo, oculis acribus, subflauas, & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens,

De ciuitate Dei. li. 16. c. 28

Eccle. hist. lib. 2. Membrorum Maria commensus.

supercilia ei non erant inflexa, sed decenter nigra, nasus longior, labia florida & verborũ suauitate plena, facies non rotunda vel acuta, sed aliquanto longior, manus similiter, & digiti longiores. Erat denique fastus omnis expers, simplex, minimeque vultum fingens, vestimentis natiui coloris contenta fuit, id quod sanctum eius capitis velamen ostendit. Et vt in sermone illo legitur qui inter opera Hieronymi habetur: Quotidie ab Angelis frequentabatur, quotidie diuina visione fruebatur, quæ eam à malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus redundare faciebat. Hæbraicas primùm literas didicit, & operas suas tam literarias quàm manuarias in certas horas partiebatur: A primo enim diluculo vsque ad horam diei Tertiam orationibus, & meditationibus sanctis insistebat, à Tertia vsque ad Nonam exercebat se in opere lanificij & textilibus, pauciloqua prorsus & sobria: à Nona denique iterum orationi se dabat, nec ab ea recedebat nisi Angelico colloquio exhilarata, post quod cibum sumpsit, & quietem adijt. Fertur & Sanctus Lucas Euangelista postquam nouisse eam cœpit, hanc penicillo suo ad viuum depinxisse pictor ipse & medicus, & hanc Antiochiæ in natali solo suo in templo reliquisse, qua de re Simon Metaphrastes: Hoc, inquit, inter cetera gratissimum est quod ipsum assumptum typum humanitatis Christi, & iconem eius quæ illum

De Natiuitate Mariæ.

In Vita S. Lucæ vide Surium.

peperit

peperit Sanctus Lucas Euangelista primùm omnium cæra & lineamentis pingens, vt ad hæc vsque tempora in imagine honorarentur, tradidit: tanquam non satis esse existimans mente & spiritu cum his esse, quod desiderabat, nisi etiam per imaginem ac typum versaretur cum eis, quod feruentissimi amoris indicium est. Hæc Metaphrastes.

Et de hac etiam imagine Virginis per Lucam depicta scribit Nicephorus, Pulcheriam Imperatricem templum Constantinopoli construxisse, in quo eandem ex Antiochia missam posuit. *Eccl. hist. li. 14. c. 11.*

Hoc igitur corporis Mariæ filium, hoc vitæ institutum erat illis annis vndecim quibus inclusa templo fuit, quibus iam peractis, annum ætatis suæ decimum quintum attingere cœpit, quamobrem de maritando eam inter Sacerdotes initur consilium. Qui enim Deo deuoti erant homines nubebant statuto tempore, sicut de Samuele legimus, qui & ipse in templo ab Anna & Elcana oblatus fuerat, quod vxorem duxerit ac liberos susceperit. Quid autem statuerint non sine diuino consilio de virguncula Maria Sacerdotes Gregorius Nyssenus his verbis recitat: Cum puella creuisset & adulta esset, Sacerdotes consilium agitare, ne quid de illo sacro corpore statuentes in Deũ peccarent, cœperunt: nam subiugare eam legi naturę, & addicere quasi seruam, si quis eam in matri- *Desponsatio Mariæ* *1. Reg. 1.* *1. Reg. 8.* *In oratione de sancta Christi Natiuitate.*

matrimonium duceret, res longè absurdissima minimeque decora videbatur. Sacrilegum enim prorsus existimabatur si homo ius ac potestatem in donarium, quod Deo consecratum dedicatumque esset, haberet: quoniam legibus sancitum & constitutum est, vt vir potestatem habeat in vxorem. Vt autem intra templum vna cum sacerdotibus mulier versaretur, & in Sanctis conspiceretur, neque consuetum neque vsitatum erat, & simul grauitas & honestas rei non aderat. Deliberantibus igitur eis super hac re, diuinitus incidit consilium, vt darent eam cuidam viro nomine desponsationis, qui ad custodiendam eius virginitatem esset idoneus. Inuentus est igitur Ioseph talis qualem ratio consilij requirebat, ex eadem cum Virgine familia & tribu, isque de consilio sacerdotum sibi puellam despondet, coniunctio autem non vltra sponsalia progrediebatur. Hæc Gregorius Nyssenus. Deligitur itaque in maritum Virginis vir iustus Ioseph eius contribulis, ex stirpe Dauid oriundus quidem, sed opificio faber. Neque enim ad pecuniam, neque ad honores inspicere, sed ad genus per antiquam lineam ductum atque probatum, in contrahendis nuptiis penes Iudæos fuisse consuetudinem testatur Iosephus, cùm agit de matrimoniis Sacerdotum, vt non mireris si viro fabrilis artis Sacerdotum consilio (quorum erat officium de his qui semel

Contra Appionē. lib. 1.

Deo

Deo oblata erant disponere) nuptui traditam audias. Consulto igitur opus erat, quid de ipsa, quæ se voto virginitatis perpetuæ Deo consecrasset, agendum esset. Magni certe pretij fuisse tunc apud Iudæos virginitatem Iosephus attestatur, dum laudat Essenos qui vitam sine vxore ducentes perpetuæ se continentiæ mancipabant. Epiphanius sortibus Virginem Iosepho obtigisse scripsit, cum ait: Primum enim quando Virgo tradebatur ipsi Ioseph, sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire, non tradita est ipsi ad coniunctionem (si verum dicere oportet) quoniam viduus erat, sed propter legem quidem vir ipsius vocatus est: iuxta consequentiam verò, ex Iudęorum traditione ostenditur quod non coniunctionis gratia ipsi tradebatur Virgo, sed quo conseruaretur in testimonium futurorum, quod non spuria dispensatio aduentus in carne accessit, sed quæ testimonia haberet in veritate extra semen viri in Spiritusancto dispēsata in veritate. Hæc ille: attamē quod viduum affirmat fuisse Ioseph, nos iam suprà vanum esse demonstrauimus. Ceterum quia sortibus cogentibus hanc Virginem Iosepho desponsam, idem Epiphanius ait, nec cuiusmodi sortes illæ fuerint explicatę, libelli verba qui in Hieronymi operibus inuenitur his ascribere non grauabor: Itaque ad quartum decimū, inquit, annum (Maria) peruenit vt non solum nihil de ea mali, reprehensione dignū confingere possent,

De bello Iudaico lib.2.ca 7

Huius libri ca.6.

De Natiuitate S. Maria.

possent, sed & boni omnes qui eam nouerant, vitam & conuersationem eius admiratione dignam iudicarent. Tunc Pontifex publicè denunciabat vt virgines quæ in templo constitutæ erant, & hoc ætatis tempus implessent, communi reuerterentur, & nuptiis secundum morem gentis, & ætatis maturitatem, operam darent. Cui mandato cum cęteræ pronæ paruissent, sola virgo Domini Maria hoc se facere nõ posse respondit, dicens: Se quidem & parentes suos ipsam Domini seruitio mancipasse; & insuper seipsam Domino virginitatem vouisse, quam nunquam, viro aliquo commixtionis more cognito, violare vellet. Pontifex vero in angustia constitutus animi; quum neque contra scripturam, quæ dicit: Vouete & reddite; vo-
Psal.75. tum infringendum putaret, neque morem gentis insuetum introducere auderet, præcepit vt ad festiuitatem quæ imminebat omnes in Hierosolymis & vicinis locis primores adessent, quorum consilio scire posset quid tam dubia de re faciendum esset. Quod quum fieret, omnibus in cõmune placuit, Dominum super re esse consulendum. Et cunctis quidem orationi incumbentibus, Pontifex ad consulendum Deum ex more accessit. Nec mora cunctis audientibus, de oraculo ex de propitiatorij loco vox facta est secundum
Esaiæ 11. Esaiæ vaticinium, requirendũ esse cui virgo illa cõmendari & desponsari deberet. Liquet enim Esaiam dicere: Egredietur virga de

radice:

radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum spiritus Dñi, &c. Secundum hanc ergo prophetiã cunctis qui de domo & familia Dauid nuptui habiles essent non coniugatis virgas suas afferre ad altare edixit, & cuiuscunq; post allationẽ virgula germinasset, & in eius cacumine Spiritus Domini in specie columbæ insedisset, ipsum esse cui virgo comendari & desponsari deberet. Erat autẽ inter ceteros Ioseph, homo de domo & familia Dauid grãdæuus, cunctis verò virgas suas ordine deferẽtibus, solus ipse suã subtraxit. Vnde cũ nihil diuinæ voci cõsonum apparuisset, põtifex iterato Deum consulendum putauit, qui respondit, solum illum ex his qui designati erant virgam suam non attulisse, qui virginem desponsare deberet. Proditus est itaque Ioseph, cum enim virgam suam attulisset, & in cacumine eius columba de cœlo veniens consedisset, liquidò omnibus patuit, ei virginem desponsandam fore. Igitur nuptiarum seu sponsalium iure de more celebrato, ipse quidem in Bethlehem recedit ciuitatem, domum suam dispositurus, & nuptijs necessaria procuraturus: Virgo autem Domini Maria, cum alijs virginibus septem coæuis & collactaneis quas à Sacerdote acceperat ad domum parentũ suorũ in Galilæam reuersa est. His vero diebus, primo scilicet aduentus sui in Galilæã tempore, missus est ad eam Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilææ cui nomen Nazaret. Hæc ille.

Verum

Verum amice Lector quom audis sortes datas, ne existimes sortilegia hic per diuinos & ariolos esse perpetrata qui pactum habent cum cacodæmone, scies enim sortem esse triplicem, nempe diuinatoriam, consultoriã, & partitoriã, secundũ distinctionẽ B. Thomę Aquinatis, qui sic scribit: Sors est actio, ex cuius cõsideratione euẽtu aliquid occultum innotescit. Aque secundum hanc definitionem, sortibus vti nõ est peccatum mortale in toto seu vniuersum, id est, nõ omnis sors est prohibita. Sola enim sors diuinatoria est damnata, estq; peccatum mortale, quia innititur pacto & societati cum cacodæmone factis, & hæc repugnat primo articulo fidei Christianæ, hic enim dicit: Credo in Deũ: sortilegi verò dicũt: Credo in diabolũ. Sed sors cõsultoria qua expectatur iudiciũ seu reuelatio à Deo, quaque cõsulitur Deus quid faciẽdũ sit, est licita in tribus casibus, quorum primus est, in casu necessitatis, quando aliter sciri non potest quid sit faciendum vel omittendum. Sed sine tali necessitate, sorte consultoria vti, esset tentare Deum, quod illicitum est. Secundus casus est vt sors consultoria cum reuerentia Dei fiat. Tertius casus est vt sit negotium spirituale super quo Deum consulere volumus. Nam pro rebus temporalibus distinguendis, vtimur sorte partitoria, seu diuisoria, atquę hæc est licita, quia est contractus ciuilis, & fit cum voluntate eorum qui in eandem rem commu-

In Opusculo de sortibus. Et 2. 2. q. 95 ar. vl.

commune ius habent, cuius rei vel possessionis partitio facienda est. Iam vt vnde digressi sumus reuertamur, sorte consultoria electus est Matthias Apostolus, eademque sorte Ioseph demonstratus est dignus qui esset sponsus perpetuæ Virginis Mariæ. Desponsatione igitur in templo Hierosolymis peracta, Iosephus abijt in Bethlehem, Maria in Nazaret in domo parentum, vbi ad eam missus est Angelus Gabriel salutans eam eique annuncians quod conceptura esset filium Dei. Itaque priusquam rediret Ioseph in Nazaret, & antequam conuenirent, ad cohabitationem, inuenta est Maria habens in vtero de Spiritusancto. Reliqua ex Euangelio inueniri possunt. Et de Virguncula igitur hac in Templo Domini commorante, & eiusdem desponsatione, salutationeque Angelica, atque filij Dei conceptione diximus hactenus; nunc quid interea domi parentes eius egerint in Nazareth, persequar, præsertim vtrū vninuba tantum, an plurinuba sancta mater Anna fuerit. Scribit enim Georgius Cedrenus, sicut initio huius capitis noni retulimus Ioachim anno ætatis Mariæ virginis vndecimo e viuis excessisse, & recentiores Ecclesiastici aliquot scriptores, Ioannes Gerson & similes paulo post Mariæ Præsentationem in Templum, vita defunctum esse.

Acto. 1.

Luca 1.

Matth. 1.

In Cōpē. hist.

In sermo. de Natiui. Maria.

Vtrum plus semel Anna Mariæ parens nupserit?

CAPVT X.

EST profectò hæc oppidò per quam abditæ rei quæstio, cuius vtraque pars tam affirmatiuà quàm negatiua probabilis est, quâ obrem antequam temerè forsitan aliquid hac de re statuam, quid quantumque nobis hac de re diuina scriptura & Ecclesię Patres conscripserint proferam. Qui partem aientem sequuntur locum illum Euangelij proferunt in quo legitur quòd stabant iuxta Crucem Iesu mater eius & soror matris eius Maria Cleophæ. Ex quibus sanè verbis, si Maria Cleophæ vera & vterina soror Mariæ Virginis esset, consequeretur beatam matrem Annam secundas expertam esse nuptias; nam quod Maria illa Cleophæ sit filia Ioachim probabile nō est. Ceterum qui partem negantem amplectuntur, vocabulum hoc soror propria & primaria significatione non accipiendum esse docent. Quamobrem Diuum Hieronymum consulamus: hic in libello de perpetua Virginitate Mariæ Dei Genitricis, & iterum in Commentarijs super Matthæum: eandem, inquit, quam Ioannes Euangelista sororem matris Iesu vocat, intelligimus materteram Domini quæ

Ion.19.

Contra Heluidiū

Math.12.

quæ esse dicitur mater Iacobi Minoris, & Ioseph, & Iudæ. Hæc Hieronymus; qui vtrum nomina hæc Soror & Matertera propriè accipienda sint, an potius non propriè sed recepta vulgo ciuilitatis causa communi forma loquendi, diffinire non vult, sicut contra Heluidium fatetur scribens: Siue, inquit, à patre, siue a gentilitate familiæ, aut quacunque alia ex causa ei nomen sororis impositum sit, hac in parte contentiosum funem non traho, dummodo constet non eandem Mariam Iacobi & Iosetis esse quam matrem Domini scimus. Beatus Hieronymus ergo problema hoc soluere non vult, vtrum in primaria & propria, an in secundaria & vulgari notatione qua vrbanitatis ergo recepta glorem suam mulierculæ sororem appellant, & patrui sui vxorem viri mitius & gratius appellant materteram. Iam si contemporaneos aliquot Hieronymo vel ipso antiquiores etiam interrogem, puta Hippolitum, Epiphaniū, Chrysostomum, Theophylactum, Gregoriū Nyssenū Græcos scriptores, aut etiam Latinos aliquot magni nominis patres Hilarium Pictauiensem, Ambrosium Mediolanensem Episcopos, & aliquot alios trecentis aut quadringentis annis recentiores puta Hugonem de S. Victore, Rupertum abbatem Tuitiensem & Aloisium Lipomanū hi omnes vno ore clamabunt sic appellatam, quia filia erat Cleophæ, cęterùm fuerit

an non fuerit Cleophas S. Annæ secundus maritus non omnes conueniunt. At qua ratione Maria Cleophæ filia esse potuerit soror Deiparæ virginis vnus pro omnibus respondet Theophylactus in hæc verba: Quomodo autem soror matris Domini dicatur Maria Cleophæ, quum Ioachim non habuerit aliam prolem, sciendum quod Cleophas frater fuerit Ioseph, & quum mortuus esset absque liberis Cleophas (vt quidam dicunt) Ioseph eius vxorem duxit, & proles fratri peperit, quarum vna & nunc memoratur Maria Cleophæ, quæ soror dicitur Deiparæ, hoc est, cognata. Hæc Theophylactus. Sed hanc opinionem qua Ioseph non virgo sed viduus a quibusdam est dictus, sicut & illam qua fertur fratri suo defuncto Cleophæ semen, id est, prolem suscitasse, capite huius libri sexto disertè confutauimus. Sed largiamur Mariam Cleophæ sic appellatam, quod secundum legem de suscitando semine fratri defuncto, sit a Ioseph procreata fratri suo Cleophæ, & hinc dicta sit Maria Cleophæ, an ideo soror Deiparæ erit appellanda? sane non, sed priuigna matris Iesu potius nuncupanda foret, quom virgo Deipara Iosephi coniunx sit. Et quanquam concederem Mariam Cleophæ sic dictam quasi filia fuerit Cleophæ, nemo tamen horum patrū asserit, adeoque nec verbulum vllum hiscit ex quo conijcias, an sanctam matrem Annā Ioachim viduam esse illam Cleophę vxorem, ex qua Ioseph

In caput Ioan. 19.

Deute. 25.

seph suscitauerit fratri semen; hoc enim si quisquam somniet, absurdissima consequentur, nempe Iosephum vtramque & matrem Annam cognouisse ad suscitandum fratri semen, & Dei genitricem Annæ filiam habuisse coniugem quod nefas est. Nunquam igitur Anna hoc modo Cleophæ vxor fuit, neque Anna secundum coniugium experta est, adeoque nec Maria Cleophæ, fuit Cleophæ & Annæ filia. Restat igitur diligentius inquirendum, qua ratione tandem matris Iesu soror sit Maria Cleophæ. Hugo proinde de sancto Victore, & beatus Thomas Aquinas, & aliquot alij recentiores vt eiusmodi vitarent incommoda scripserunt nō quidem Iosephum suscitasse semen fratri suo Cleophæ ex beata Anna, sed Cleopham post mortem Ioachim accepisse hanc Annam viduam in vxorem de qua genuerit Mariam Cleophæ, attamen de re tam antiqua & abstrusa sine testimonio veterum Theologorum non temere quidquam recipi debet, sicut probè monet Aloysius Lipomanus Episcopus Veronensis, cuius verba sunt hæc quæ sequuntur: Quod si fortè, inquit, nec quæ Hugo de S. Victore dicit tibi placuerint, nempe Cleopham post mortem Ioachim accepisse Annam B. Virginis matrem in vxorem, ex qua Mariam hanc Iacobi & ceterorum fratrum matrem genuerit; quemadmodum nec mihi placere potest, tantam illam matronam post sterilitatis diuina gratia solutum

In epistolā ad Galatas.

In Opere de Vitis sanctorū epistola ante sermonem de Annūcia. Vide L. Surium.

tum impedimentum, & post dignissimæ plantulæ illius fœturam nempe reginæ Angelorũ & Dominæ nostræ ortum, mortuo Ioachim vnum aut alterum (vt vulgò dicunt) sibi maritos superinduxisse, & rursus atque rursus coniugales amplexus adamasse, dicito Cleopham qui hanc Mariam Iacobi matrem genuit, fratrem germanum sancti Ioseph fuisse, vt Theophylactus asserit, qui ex coniuge sua, alia quàm Anna, quæcunque ea fuerit, Mariam hanc Iacobi matrem genuerit, quæ postea Alphæo nupta mater horum filiorum effecta sit. Cum ergo sanctissima Maria sponsa fuerit Beati Ioseph, Cleophæ glos fuit, illeque ei leuir, atque filia eius Maria Iacobi fuit Beatæ Virginis neptis, quæ soror eius more scripturarum dicta fuerit, sicut Loth dictus est frater Abrahæ, cùm esset Aran fratris sui filius. Et hoc
Gene.13.
modo si dixeris, in nullam incides difficultatem. Quòd si nec hoc tibi placet, aliam tu excogita rationem meliorem, &c. Hæc Lipomanus. Atque hoc est cuius & suprà huius libelli sexto capite meminimus, Mariam Cleophæ nullo modo esse B. Annæ filiam; imò si à patre dicta sit Maria Cleophæ, quasi eius filia, consequetur etiam hanc non proprij nominis sororem, sed neptem tantum beatissimæ Virginis esse posse. Sed nunc alios consulamus qui & propius nos docebunt quomodo Maria Cleophæ, soror matris Iesu nominetur, idque nõ suo

ingenio excogitatum, ſed veterum ſententia patrum Eccleſiæ comprobatum. D. Cornelium Ianſenium ergo Epiſcopum Gandauenſem de hac controuerſia diſſerẽtem audiamus: cuius verba ſunt hæc quæ ſequuntur: Cæterùm, inquit, quod Ioannes dicit matrem Domini cum alijs mulieribus ſtetiſſe iuxta Crucem Ieſu, nequaquam debet videri contrariũ ei quod alij Euangeliſtæ dicunt mulieres illas ſtetiſſe à longè. Nam, vt habet Auguſtinus, aut intelligi poteſt in tanto illas fuiſſe interuallo vt & iuxta dici poſſent, quia in conſpectu eius aderant præſto: & à longe propter turbam propinquius circumſtantem cum Centurione & militibus: aut propius quidem illas cum matre aſtitiſſe, poſtea verò è denſitate turbæ ſe ſubtraxiſſe, & á longe ſtetiſſe. Porrò de muliere illa quam Ioannes vocat ſororem matris Domini, nomine Mariam Cleophæ, variè multum ſentitur. At valde probabile, vt non dicam certum, eſt hanc eſſe eam quam reliqui Euangeliſtæ vocant Mariam Iacobi, quemadmodum primùm ex eo colligi poteſt, quod ſicut hic Ioannes eam coniungit cum Maria Magdalena, ita Mariam Iacobi reliqui Euangeliſtæ coniungunt cum illa circa Crucem Ieſu, & in acceſſu ad ſepulchrum. Nec poteſt probabiliter dici præter Mariam Iacobi, etiam circa Crucem Domini & ſepulchrum fuiſſe aliam quæ dicta ſit Ma-

Commentarij in euan. concordia c. 143.

Ioan. 19. Math. 27 Luca 23.

Cæſar Baronius in Apparatu diſſentit.

sit Maria Cleophæ, quia Matthæus dicit postea: Vespere sabbati venit Maria Magdalena & altera Maria; satis significans inter illas mulieres non fuisse cum Magdalena (præter matrem Domini de qua tres Euangelistæ tacent) nisi vnam nomine Mariam quam prius vocauerat Mariã Iacobi. Eadem est ergo mulier quæ Maria Cleophæ dicitur: aut, vt habent Græci, Clopæ (non est enim hic illud nomen quod apud Lucam dicitur esse nomen vnius ex duobus Discipulis eũtibus in Emaus, cùm hic sit κλῶπας, ibi verò κλέοπας) & Maria Iacobi: Cleophæ quidem quia eius vxor: Iacobi vero quia eius mater. Mariam autem Iacobi fuisse sororem matris Iesu, patet ex eo quod Matth. 13. & Marci 6. Iacobus, Ioseph, Iudas & Simon qui fuerunt filij illius Mariæ, dicuntur fratres Iesu ob cognationem: vt hinc altero argumento colligere liceat Mariam Iacobi eandem esse quam Ioannes Mariam Cleophæ appellat sororem matris Domini. Cùm autem Iacobus iste Matth. 10. cap. & alijs locis vocetur Iacobus Alphæi, quia Alphæi filius, consequens est maritum illius Mariæ binominem fuisse & Alpheũ simul & Cleopham siue Clopam vocatum fuisse, vnde Simon ille vnus ex duodecim Apostolis frater Iacobi, & filius Mariæ Iacobi, vocatur ab Eusebio libri 3. cap. 32. ex auctoritate Hegesippi filius Cleophæ, vt hinc certissimò constet Mariam Iacobi esse Mariam Cleophę, sicut etiã Diuus

Luca 24.

Diuus Hieronymus prolixè probat libro contra Heluidium. Superest inquirere quomodo hæc soror fuerit matris Domini. Et quidem vulgari apud nos sententia receptum est eam verè & propriè fuisse sororem matris Domini, ex eadem cum ipsa progenitam matre, Anna scilicet, sed alio patre quem volunt Cleopham dictum esse, vt Maria Iacobi dicatur Maria Cleophæ quia eius filia. Verum vt vulgarem hanc sententiam patet ex præcedentibus falsam esse ex ea parte qua Maria Iacobi dicitur vocata Maria Cleophæ quia eius filia: ita & ex altera parte qua dicitur fuisse verè soror Deiparæ & filia Annæ non est verisimilis; tum quòd parum dignitati sanctissimæ matronæ Annæ plures ei asscribere maritos ab illa successiuè acceptos, etiam post prolem ex priore marito susceptam, tum quòd moris non sit eiusdem parentis proles eodem appellare nomine. Probabilior ergo est antiquorum sententia, qua asseritur Maria Cleophæ, ideo dicta soror Deiparæ quòd Cleopas fuerit frater Ioseph mariti Deiparæ. Sic enim non tantùm Euthymius habet qui non dubitauit Mariam Deiparam asserere vnigenitam fuisse filiam, sed & Eusebius ex autoritate Hegesippi dicēs li.3.ca.11.de Simeone filio Cleophæ: Consobrinus is secundum carnem Saluatoris fuisse dicebatur, quia Cleopham fratem fuisse Ioseph Hegesippus contestatus est. Et hactenus D. Cornelius Iansenius, qui vsus est Eusebio

Euthymius Zigabenus in Euangelia.

per Vuolfgãgum Musculum translato, sed quæ apud hunc interpretem habebantur lib. 3. ca. 32. nunc in translatione per Ioannem Christophorsonũ Episcopum Anglum habentur libri 3. cap. 26. A que ita rectius multò veritatem ipsam diuinauit Episcopus Iansenius, quàm Episcopus Lipomanus dum asserit Mariam coniugem Ioseph, esse fratriam Cleophæ, & hunc esse sanctissimæ eiusdem Mariæ leuirum, huiusque Cleophæ vxorem, nempe Mariam Cleophæ ex hac affinitate sororem esse matris Iesu: quæ sententia quoniam antiquissimorum Hegesippi, Eusebij, & Euthymij testimonio confirmatur retinenda videtur, sed vnus adhuc superest scrupulus nempe hic quod Græcus contextus apud euangelistam habet: ἀδελφὴ, id est, soror germana seu vterina, δελφὺς enim vterum significat hinc ἀδελφη quasi ὁμοδελφη id est eiusdem vteri soror: secundum quam significationem, Mariam Cleophæ esse filiam sanctæ matris Annæ oportuisset. Nam nisi Mariam Cleophæ voluisset Euangelista intelligi vterinã esse Deiparæ sororem, pro ἀδελφη posuisse poterat εινάτηρ id est fratria seu vxor fratris mariti mei. Sed hic nodus hoc modo videtur dissolui posse si voculam ἀδελφὴρ id est Sororem impropriè accipiamus quia mitius & dulcius sonat quam ειvάτηρ seu fratria, siquidem & apud alium Euangelistam ἀδελφαι, id est Sorores I E S V nominantur, quæ tamen non

Ioan. 19.

Math. 13.

erant

erant vterinæ Iesu sorores, sed neptes. Permanet igitur horum probabilior assertio, qui monogamiam beatæ matris Annæ tuentur, quoniam & cum Euangelio & veterum testimonijs aptissimè conuenit. Huius quoque quæstionis in principio huius capitis propositæ partem negatiuam tanquam probabiliorem, veritatiq; magis consentaneã propugnant doctissimi quique, è quibus Melchior Canus Canariæ Episcopus: Hæc, inquit, Maria Iacobi à Ioanne Maria Cleophæ cognominata est: erat autem Cleophas frater Iosephi (vt Eusebius in Ecclesiastica historia ex Hegesippo retulit) ob quam causam, nisi inquit coniectura me fallit, soror Mariæ virginis appellatur, nam & leuiri fratres vulgò dicuntur, & fratrum vxores sorores. Et paulo infra, idẽ infert: Qua ratione, ait, Maria ista Christi matertera nuncupari potest, non quòd verè Mariæ virginis germana fuerit, sed quòd soror & habita & dicta sit. Petrus quoque Canisius insignis theologus Societatis Iesu in præclaro illo Opere de incomparabili Virgine Maria in eã dem propendet sententiam, quam, inquit, & recentiores Theologi re diligentius excussa comprobant. Eadem & Cæsar Baronius, cuius verba quoniam cum superioribus per omia conueniunt breuitatis causa omitto. Nunc quæ tandem mater fuerit Mariæ Cleophæ, & an plures vel non habuerit, hæc ipsa viros disputando modeste quæramus.

Locorum Theolog. Li.11. c.5.

Li.1.ca.4.

In apparatu hist. Eccles.

De

De matre Mariæ Cleophæ, & vtrum sæpius nupta fuit hæc ipsa Maria Cleophæ?

CAPVT XI.

QVoniam ostendimus sanctam hanc matrem Annam non esse matrem Mariæ Cleophæ, interrogabit fortasse quispiā, quænam igitur tandem mater fuerit Mariæ Cleophæ? cui vt respondeam equidem fateor nescire me: sed diuinare posse filiam esse sororis beatæ Annæ natu maximæ, quæ vt diximus huius libelli cap. quarto vocabatur Maria, & peperit Salomen. Nam & hoc vulgo pridem receptum est duas hasce sorores esse Mariā Cleophæ & Salomen, quod attamen quia Hippolitus apud Nicephorum non expressè scripsit nō affirmo, nisi postmodum nobis aliquid certius innotescat. Quapropter omissa hac quæstione posteriorem tractabo: vtrum hæc Maria Cleophæ apud Ioannem, quæ etiam Maria Iacobi & Maria Ioseph nominatur, vnicum duntaxat maritum qui binominis fuerit, dictus scilicet Cleophas & Alphæus; an potius duobus successiuè viris matrimonio coniuncta fuerit. Cornelius Iansenius, vt proximo antecedente dictum est capite, ait eundem vnumque virum Alphæum simul & Cleopham siue Clopam vocatum fuisse.

Li. 2. ca. 3.

Ioan. 19.
Mat. 27.
Marci 15.
Lucæ 24.

fuisse. Nihilominus idem hic autor in Commētario suæ Concordiæ Euangelicæ super caput Matth. nonum: Non facile est, inquit, inuenire binomines in scripturis, nisi per mutationē nominis primi, ac per expressionē eiusdē nominis per alterius linguæ nomen idem significans, quomodo Cephas Hebraice, Petrus Græce, Latine Saxum dicitur. Hæc ipse, sed secundum hāc opinionem, quom longe aliud significet Alphæus quam Cleophas, hoc enim nomen idem est dictu quod Gloria omnis, illud vero Alphæus millesimum, seu ducem significat, Cleopas binominis non esset; quanquam & hanc sententiam qua diceretur Ecclesia Catholica nullos binomines agnoscere nisi quos scripturæ sacræ per translationem nominis primi in aliam linguam continent, fundamento carere doctissimi viri quidam putant. Sed res ista, diligentiore examine, vtcumque se habeat, dinonymus ne fuerit Cleophas inueniri posse videtur. Nam Venerabilis Beda in Marcum addubitans, Maria inquit, vxor Alphæi, soror fuit Mariæ matris Domini, quam Mariam Cleophæ Ioannes Euāgelista cognominat, forrasse quia idem Alphæus etiam Cleophas est dictus: vel ipsa Maria defuncto Alphæo nupsit Cleophæ. Quę verba omnia & singula, ne quid incogitantius Beda scripsisse creatur in Lucæ caput sextum scribens repetit. Georgius item Vuicelius in suo Hagiologio, similiter animi pendens: Aut, inquit, Cleophas

Concord. ca. 33. §. 1.

In 3. cap. Euangel. Marci.

In 3 cap. Marci.

Capite de Apost. nominibus.

phas ille cognominatus fuit Alphæus, aut Alphæus secundus maritus huius Mariæ fuerit oportet. Audimus ergo neutrum horum consequens esse aut certum quòd binominis sit Cleophas pronunciare velle. Sed istud in hac vtrumque hypothetica propositione est obseruandum, quòd, nisi dinonymus sit Cleophas Beda Alphæum priorem fuisse maritum & Cleopham posteriorem opinetur, Vuicelius verò Alphæum secundum maritum huius Mariæ fuisse existimet. Sed dispiciamus probarine possit Mariam hanc digamam fuisse. Et quoniam, vt Beatus Augustinus docet, quærendum est rationi quid consentiat veritati, vt fiat ipsa veritas autoritas, sine qua nec valet autoritas; audiamus qua ex causa Cæsar Baronius ratiocinetur Cleopham non fuisse binominem, sed duos fuisse successiuè huius Mariæ maritos Cleopham & Alphæum; quoniam Eusebius dum ait Cleopham fratrem fuisse Ioseph, eoque Cleopha gentium Symeonem qui Iacobo Minori in sede Hierosolymitana successit, cuius dum meminit & non dicit eos fuisse inter se germanos, facilè, inquit Baronius, inducor vt opiner diuersos prorsus fuisse Cleophen & Alphæum. Eandemque hanc suam opinionem Baronius repetit eo loco vbi sub annum Christi 44. & Claudij Imperatoris secundum, agit de Simone Cananæo qui & Zelotes reperitur dictus: quòd, inquit, ad Simonem

Lib. de vera religione.
In Apparatu.
Eccle. histor. li. 2. cap. 1.

nem pertinet, errare certum est illos qui hunc ipsum in vnum constant cum Symeone, qui Iacobi frater eidem in sede Hierosolymitana est subrogatus Episcopus, quem Eusebius ex Hegesippo plane ab illo distinctum esse demonstrat, cum illum Mariæ Cleophæ, & non Alphæi filium esse dicit. Rursus sub anno Christi 68. & Neronis Imper. anno 12. vbi de Iuda Thadæo qui & Lebbæus dictus est tractat: Cæterum, inquit, sicut aperte monstratum est diuersos esse inter se Simonem & Iudam, itemque Iudam à Symeone successore Iacobi, ita etiam patet Simonem Cananæum distinctum fuisse à Symeone Cleophæ passo sub Traiano. Idque tam Græci quàm Latini pariter profitentur, dum illi in Menologio, isti in Martyrologio, diuersis diebus, diuersisque notis eos distinctos ponunt, cum singulorum anniuersariam proponunt memoriam celebrandam. Beda quoque qui eodem fuerat lapsus errore, vt hos duos vnum putaret esse Simonem, sententiam retractauit. Hactenus Baronius. Sed operæ precium erit quoque Venerabilis Bedæ verba ex libro Retractationum eius recitare: Isidorum, inquit, & nos olim in principio Actus Apostolorum libri, sequuti sumus, non ea scrupulosius discutientes, sed simpliciter eius dictis auscultantes, rati quod hæc ipse de certis veterum historijs dedicerit.

Retractationũ in Acta Apost.

Et post

Et post pauca: Non mihi imputandum reor errorem, vbi magnorum autoritatem sequens doctorum quæ in illorum Opusculis inueni absque scrupulo suscipienda credidi. Hæc Beda super Acta Apost. Idem rursus scribit hæc quæ sequuntur: Simon Cananæus qui & Zelotes, & Thaddæus, qui & Iudas Iacobi appellatur in euangelio, vnus ex canonicis epistolis scriptor, hic Mesopotamiam, ille AEgyptum Euangelica prædicatione peragrauit: Postea in Persidem conuenientes cum innumerabiles filios Iesu Christo peperissent, fidemque in vastissimus illis regionibus & efferatis gentibus disseminassent, doctrina, & miraculis ac denique glorioso Martyrio simul sanctissimũ Iesu Christi nomen illustrarunt. Hæc ille. Bedam Ado Treuirorum Archiepiscopus sequitur: Quod inquit, quidam putant Simonem Apostolum vnum de duodecim, ipsum esse qui sub Traiano passus est crucem, omnino falsum est, quamuis hoc putauit Isidorus, nam & Beda sanctus presbyter qui hoc super Acta Apostolorum sentit Isidorum sequutus; in libro retractationum se hoc non bene sensisse reprehendit. Sed & historia Ecclesiastica non de Apostolo, sed de alio Symeone gesta narrat Hæc Ado. Mihi vero tandem (si coniectare liceat) Sophronius ille, qui in Operibus Hieronymianis de Scriptoribus Ecclesiasticis inuenitur imposuisse videtur Isidoro hic Isidorus post Hieronymum annis ducentis vixit:

In martyrolog. Bedæ.

Luc. 6.

Martyrolo. Adonis.

Histo. Eccles. Eusebij libr. 3. cap. 26.

vixit: quamobrem non Cleopham dinonymum arbitramur, ſed duos diuerſos fuiſſe viros Cleopham & Alphæum: Cleophamque priorem fuiſſe maritum Mariæ Cleophæ, ex quorum connubio vnicus natus eſt filius nomine Symeon Cleophæ, qui Chriſtum ætate anteibat annis vndecim, cuius Cleophæ martyrium tunc Hieroſolymorum Epiſcopi in Hieroſolymis contigit, anno Imp. Traiani decimo quo tempore Symeon annorum erat centum viginti, adeo vt omnes & ipſe Conſularis Atticus ſupramodum mirarentur, quo pacto vir tam grandæuus tam acerbum cruciatum in Crucem actus ſuſtinuerit. Hanc eandem Mariam Cleophæ viduam Alphæus duxit vxorem & ex ea genuit nobilem illum quaternionem fratrum, e quibus Iacobus Minor, Simon & Iudas Apoſtoli fuère, quartus nempe Ioſes qui & Ioſeph Chriſti Diſcipulus erat, atque ab hoc Iacobo Minore ſanctiſſimo Hieroſolymorum Epiſcopo ſecundo, hæc Maria quæ primum Maria Cleophæ vocabatur, in poſteriore coniugio Maria Iacobi & Maria Ioſeph appellata eſt. Et huius Mariæ Cleophæ ſeu Mariç Iacobi mater erat ſoror B. Annæ natu maxima nomine Maria de qua ex Hippolito meminimus huius Opuſculi capite quarto. Atque iam tandem perſpicuum fit Mariam Cleophæ non eſſe germanam vel vterinam ex Anna genitam ſororem; ſed ſororem matris Ieſu dictam ex

Li. 3. c. 10. et 11. et 26

Marci 15.

parte prioris mariti sui Cleophæ cuius fratri nẽpe Iosepho Maria mater Iesu nupserat; eademque Maria Cleophæ ex parte matris suæ, sororis Annæ, erat Mariæ matris Iesu consobrina. Eiusdemque nobiscum opinionis est Cæsar ille Baronius, Soranus, sed eius verba referam, quæ partim suprà in hoc capite citaui quantum ibi pro nobis faciebant, sed quia in sequentibus à nobis & Iansenio dissentit, præstat integra secundò asscribere: ea sunt hæc: Inhæremus, inquit, vt par est Hegesippo omnium antiquissimo, ac proximo Apostolorum temporibus, qui ait Cleopham fratrem fuisse Ioseph, eoque genitum Simonem seu dicere velimus Symeonem, qui Iacobo Minori in sede Hierosolymitana successit, cuius dum meminit, & non dicit eos fuisse inter se germanos, facilè inducor vt opiner diuersos prorsus fuisse Cleophen & Alphæum, distinctasque esse inter se Mariam Cleophæ, & Mariam quæ ab ijsdem Euangelistis mater dicitur Iacobi Minoris & Ioseph, eandemque Mariam Cleophæ, vt habet Ioannes, sororem fuisse sanctissimæ Virginis, non germananam ex Anna genitam, sed consobrinam ex sorore vel fratre Patris vel matris genitam. Nec est quod quis possit arguere eandem esse Mariam Iacobi & Ioseph matrem cum Maria Cleophæ, quasi quod plærumque accidit Ioannes expresserit quod cæteri Euangelistæ tacuerint, nam diuersus

Ex apparatu.

diuersus prorsus est eorundem sermonum contextus dum Matthæus & Marcus, Mariam matrem Iacobi & Ioseph à longè stantem cum cæteris mulieribus tradunt: Ioannes verò de Maria Cleophæ habens sermonem, eandem cum Maria Virgine iuxta Crucem manentem constituit. Hæc sentiens, inquit, puto Hieronymus haud fixus in priore permansit sententia, vt eadem fuerit Maria mater Iacobi cum Maria Cleophæ: sed quid ait in fine disputationis? Verum, inquit, in hac parte contentiosum funem non traho, alia fuerit Maria Cleophæ, alia Maria Iacobi & Ioseph. Hactenus Cæsar. Cui respondeo fieri potuisse vt tempore Beatorum Hieronymi & Augustini in Ecclesia quæstio fuerit verum vnica esset mulier quæ Maria Cleophæ & Maria Iacobi diceretur, an vero mulieres diuersæ, sed Hieronymus eam quæstionem vt audiuimus tractare noluit. Augustinus verò diligenter dissoluens ait in libris de Consensu Euangelistarum, eas tanto fuisse interuallo, vt & iuxta dici possent, quia in conspectu eius erant præsto, & à longe, propter turbam propius circumstantē cum Centurione & militibus: aut prius quidem illas propius cum matre Iesu astitisse, postea verò è densitate turbæ se subtraxisse & à longe stetisse. Augustini hac solutione vtitur Sanctus Thomas Aquinas, Iuxta, inquit, & longè relatiuè dicuntur seu diuerso respectu: iuxta, quia

Math. 27
Marci 15
Ioan. 19.
Contra Heluidiū
Li. 3. c. 21.
Lectione 4. in Ioā. cap. 19.

quia in conſpectu erant Ieſu, Longe, quia alij erant intermedij. Hæc Thomas: quibus verbis credo ſatisfactum obiectioni Caſaris, qui ex hoc contextu diſtinctas fuiſſe mulieres Mariam Cleophæ & Mariam Iacobi probare voluit. Nos vero qua parte Maria hæc Cleophæ vxor, & Iacobi mater vna eademque mulier eſſe creditur, Ianſenio aſſentimur, ſed qua parte vnicum eius maritum fuiſſe quem binominem facit vt & Clopas dictus ſit & Alphæus, ego cum Venerabili Presbytero Beda, Alphæum ſecundum fuiſſe huius Mariæ coniugem poſt mortem Cleophæ dicere mauelim: quia Euangeliſtæ tres qui duodecim Apoſtolorum nomina conſcripſerunt conſtanter & vnanimiter huius Mariæ filium Iacobum Alphæi & non Cleophæ nuncupant, certa igitur potius quàm incerta ſequamur. Et hactenus de Maria Cleophæ cuius fuerit filia, & quos habuerit maritos, & quod ex priore viro vnicum filium Symeonem Cleophæ, quatuor vero filios ex poſteriore conceperit dictum eſt ſatis.

*Matt.*10. *Marc.*3. *Luca* 6. *Acto.*1.

Iam nunc quid de Sancta Maria Salome apud veteres inuenerim dicam.

An

An Maria Salome beatæ Annæ filia fuerit.

CAPVT XII.

PEtrus Canisius in Opere de incomparabili virgine Deipara, vtrū, inquit, Salome proprio nomine Maria sit nominata, haud satis constat, quanquam vulgo iam receptum sit vt omnes illæ mulieres tres ad sepulchrū venientes vno illo & gratioso nomine Maria insigniantur. Hæc ille. Porro fuisse quandam mulierem claram Salomen nomine quæ circa sepulturam Domini extiterit, ex Euangelio cognoscimus, quàm Ado Treuirorum Archiepiscopus recitat, quodque festus eius sit dies vicesima secunda Octobris; nulla enim in nouo Testamento inuenitur Salome nisi hæc quæ circa sepulturam Domini occupata fuit. Sed de hac ipsa Origenem audiamus Adamātium. Si autē, inquit, opinari oportet & dicere etiam nomen matris filiorum Zebedæi dico quod hæc ipsa fuerat Salome pacifica appellata: & duas quidem esse præsens Euangelista Matthæus exponit, Mariam Magdalenen, & Mariam Iacobi, tertiam autem dici matrem filiorum Zebedæi; apud Marcum autem tertia illa Salome appellatur, quæ vna erat è mulieribus iuxta Crucem, à longe aspicientibus, inter quas erat Maria

In Martyrologio suo.

Marc. 15. & 16.

Homilia 35. in Matth.

 Magda-

Math. 27
Marcius.

Magdalene, & Maria Iacobi Minoris & Iosephi mater, & Salome. Hactenus Origenes: cuius iudicium sequuntur tam veteres quam recentiores Græci Latinique omnes: Verum enimuero an hæc Maria Salome mater filiorum Zebedæi, nempe Iacobi Maioris, & Ioannis Euangelistæ fuerit B. Annæ filia, soror que Mariæ Deiparæ Virginis, & secunda matertera Christi, sunt qui affirment, sunt qui reclament. Qui partem aientem tueri velle videntur pro se proferunt S. Ignatiũ qui & Theophorus cognominatur, Discipulus hic erat S. Ioannis Euangelistæ post Euodium Sancti Petri in sede Antiochena successorem Episcopus Antiochenus, qui epistolam ad Ioannem Euangelistam reliquerit scriptam in hæc verba: Ioanni sancto seniori Ignatius & qui cum eo sunt fratres: Si tua absentia protendatur, multos de nostris destituet, propera venire quia credimus expedire. Sunt & hic multæ de nostris mulieribus Mariam Iesu videre cupientes, & quotidie a nobis volentes discurrere, vt eam contingant, & tractent eius vbera, quæ Dominum Iesum aluerunt & quædam secretiora eius percontentur ipsam Mariam Iesu. Est & Salome, quam diligis, filia Annæ Hierosolymis quinque mensibus apud eam commorata. Hactenus ille: En, inquiunt, Diuini Spiritus afflatu Ignatius dicere maluit: Salome quam diligis Annæ filia, quam Salome mater tua. Sed

Ignatij epistola.

hoc

hoc argumentum facilè dilui poteſt, ſi reſpondeatur multas fuiſſe mulieres quæ Annæ nomen habebant, & multas filias quæ Salomæ vocabantur: neque ex horum verborum antecedentibus aut conſequentibus alijſque circumſtantijs oſtendi poteſt Ignatium hic loqui de beata Anna Dei genitricis matre, præſertim quom illa Salome vxor Zebedæi, non dumtaxat quinque menſibus vt peregrina, ſed multis annis vt familiaris & ciuis Hieroſolymitana Mariam Virginem & matrem eius Annam viderit, vtpote de ſepultura Domini ſolicita. Imo quod efficacius hoc argumentum deſtruit, ſunt ex epiſtolis illis quædam quæ Ignatio quidem attribuuntur fallo, quoniam ſuppoſititiæ ac nothæ creduntur, propterea quod apud D. Hieronymum & Euſebium qui S. Ignatij epiſtolas enumerant, hæc epiſtola & aliquot aliæ non enumerantur. Verum qui Salomen Euangelicam B. Annæ matris Mariæ filiam eſſe contendunt afferunt & aliud argumentum ex autore Operis imperfecti in Matthæum quod operibus Diui Ioannis Chryſoſtomi inſeruntur cernimus. Autor enim ille eruditus ſane & Chryſoſtomo doctrina non inferior ſcribit in hæc verba: Tunc acceſſit ad eum mater filiorum Zebedæi. Hæc, inquit, eſt Salome cuius apud Marcum ponitur nomen, verè Pacificā quæ filios genuit pacis. Ibidem paulo infra: Acceſſit ergo ad Ieſum petens aliquid ab eo:

Li. de ſcriptorib. Eccleſ.
Hiſt. eccl.

Autor Operis imperfecti.
Homil. 35.
Math. 20
Marci 15. & 16.

Audacem enim fecerat eam natorum affectus, & reuerentiam forsitan spiritualem vicerat amor carnalis. Hæc ille. Sed ad hæc Iansenius Episcopus Gandauensis quid respondeat accipite: Porrò quo honestior, inquit, & acceptior esset eorum precatio, per matrem potius quã per sese Dominum orare instituerunt, quam quidam putant fuisse Domino consanguineam, & sororem fuisse matris Domini; atque ob id filios sperasse sese per illam ratione consanguinitatis, facilius quod volebant impetraturos. Verum id an verum sit, ex scripturis colligi non potest, imò ex his magis contrarium videtur. Quare vt omissis incertis, certioribus inhæreamus, verisimile est ideo matrem subornatam, quòd illa inter eas esset mulieres quæ Domino seruiebant, & ministrabant de facultatibus suis, & secutæ eum fuerant de Galilæa, vnde sperabant hac ratione; illius preces non facilè passuras apud Dominum repulsam. Inter eas enim mulieres numeratur a Matthæo cap. 27. qui locus si conferatur cum simili narratione Marci cap. 15. manifestum satis est quòd hæc mater filiorum Zebedæi dicta fuerit Salome. Hactenus Iansenius. Sed ego vt non tam diffiniendi quam disputandi & veritatis inquirendæ studio meam quoque sententiam dixerim, falli Iansenium, saluo eius honore existimo, in eo quod ait filios Zebedæi nulla fuisse Domino consanguinitate coniunctos

Commentario in Concord. Euan. ca. CIIII.

iunctos

iunctos. Salome enim hæc non quidem est beatæ Annæ filia, sed sororis eiusdem filia. Soror enim Annæ maxima natu Maria, teste Hippolito Salomen hanc peperit, vti suprà, huius libelli capite quarto, ex Nicephori Callisti historia produximus. Salome igitur a matre prænomen accepit, Mariaque Salome est appellata. Non erant proinde Maria mater Christi, & Maria Salome sorores quidem, sed consobrinæ, seu duarum sororum filiæ, vnde & perspicuum fit filios Zebedæi ex parte matris suæ Christo sanguine coniunctos esse. His adde quod hosce duos Zebedæi filios ad aliquot miracula peculiaria admisit, à quibus cæteros Apostolos exclusit, nempe ad resuscitationem filiæ Archisynagogi: tantum admisit Petrum, Iacobum & Ioannem. Quod iterum in transfiguratione contigit. Et tandem in horto eadem nocte qua tradebatur assumpto Petro & duobus filijs Zebedæi cœpit contristari & mœstus esse. Certe Ioannes honorificè se prædicat esse Discipulum illum quem diligebat Iesus. Quæ omnia Salome apud se perpendens audacior fiebat, tum quòd ipsa sanguine Domino iungebatur, tū quod Christi in filios eius affectum peculiarem sentisceret, tum quòd ipsa cæteris mulieribus ardentius Domino deseruiret. Et quanquam hæc negata sit ei petitio, non tamen recte hinc Iansenius nullam cum Christo sanguinis coniunctionem matri huic & filijs

Niceph. li. 2. ca. 3.

Math. 9. Marc. 5. Luca 8.

Math. 17 Marc. 9. Luca 9.

Math. 26

Ioan. 21.

Homilia. 22. super librorum Numero

& filijs eius fuisse colligi posse dicit, sed contrarium potius videri posse. Nam vt scribit Origenes principatus non sanguini debetur, sed vitę, sicut Moses non filijs suis Gersoni & Eleazaro, sed ministro suo reliquit Iosue, filio Nun. Eadem quæ Origenes scribunt & alij Diuus Hieronymus & Sanctus Hilarius alijque permulti quos in vnum locum communem Gratianus in libro Decreti congessit. Hæc ergo Iasenij opinio quæ omni sanguine Salomen & filios eius a Christo dispescere conatur mihi displicet. Quemadmodum neque Epiphanij opinio de Maria Salome recipitur, qui credidit hic Ioseph ex præmortua coniuge filiam fuisse, sicut capite huius libelli sexto sententiam eius sicut & Theophylacti hac in parte erroneam demonstrauimus. Nec habét, quod equidem rescire potui, recentiores Theologi argumentum aliud quo doceant Beatam Annam credi posse matrem Mariæ Salomes nisi hoc: Aiunt, dicunt, seu traditur Annam nupsisse tertio cuidam marito qui dictus sit Salomas. Sed his responderi potest si aiunt, dicunt, & traditur, dic sodes a quo, vel vbi vnus aliquis veterum Ecclesiasticorum nomen hoc Salomas scriptum reliquerit, qui Beatæ Annæ maritus tertius fuerit. Et non inuenies: quamobrem secundum iuris regulam: Autore non probante reus absoluitur. Linquimus igitur Beatæ Annæ vnicum coniugem donec veniat qui Cleopam & Salomam melius defendat. Nūc vt in epilogū no-

Causa 8. qu. 1. cap. Moyses.

stra procurrat oratio quàm honorabili morte, beata mater Anna, eiusq; vnigenita filia sanctissima Virgo Dei genitrix, atq; Maria Cleophæ primum, deinde Alphæi coniunx cū filijs & reliquis cōsobrinis Christi ex hac vita decesserint dicā.

De morte & capite B. Annæ: de morte item filiæ eius Mariæ, atq; eiusdem Virginis consobrinarum Mariæ Iacobi & Salomes.

CAPVT XIII.

NOn est, inquit, Diuus Aurelius Augustinus putanda mala mors quam bona vita præcessit. quanquam certo non constet, quo equidem sciam quādo sancta Anna ex hac vita migrauit, tamen nisi me mea fallit opinio, anno ætatis suæ, vt Cedrenus testatur, obijt 78. videlicet anno ætatis Christi vicesimo quarto. Hæc enim sancta mater Anna ætatis suæ anno vicesimo vel circiter, viro suo Ioachim nupserat, cū quo vixit sterilis per annos viginti, & quadragenaria filiolam suam Mariam concepit, quæ anno ætatis suæ decimo quarto exeunte Christum Seruatorem mundi concepit. Hos annos si coniungas, fiunt quinquaginta quatuor, quibus si addas viginti quatuor quos vixit post conceptū Christū efficitur numerus annorū 78. *De ciuit. lib.1.*

Ioachim

Ioachim biennio ante Annā mortuus erat. Præ-tiosum B. Annæ à Christianis vbi cultū sit cra-niū audite. Apparet enim craniū & ossa eius sa-cra in vrbe Hierosolyma primo honorata fuisse quod ex Gulielmo Tyriorum Episcopo in belli sacri libro vndecimo & decimoquinto; ex Iaco-bi quoque Vitriaci libro cap 58. & Ioannis Pal-cha Doctoris theologi Carmelitæ Mechlinien-sis Peregrinatione, eleganter demonstrat Chri-stianus Adrichomius Delphus in Descriptione Hierusalem, cuius verba ex numero cyfrarum tricesimo septimo hic recito: Domus, inquit, hæc est S. Annæ auiæ Christi, in qua vna cum Ioachim coniuge suo (cum festa Hierosolymis ageret) hospitabatur: vbi & vterque obijt. Hic Beata Maria Virgo concepta est, atque ibidem Passionis Christi tempore mansit. Vbi postea pulchrum in honorem S. Annæ ædificatum est Templum, quo nunc Turcæ turpiter abutun-tur. Quo vero delatum postea sit idem S. Annę cranium accipite. Est igitur in Asia regio quā Maryandinum vocant Bithyniæ contermina in qua nobilissima stetit vrbs Acone, veneno A-conito dira, quæ tempore longo Christiana, tandem per Othomannum Turcarum tyrannū sub annum Domini millesimum trecentesi-mum destruitur, & Machumetum agnoscere cogitur, vbi & fratrum Carmelitarum, ad qua-tuor miliaria huic oppido vicinum concrema-tum est monasterium, fratribus adhuc ibidem inuen-

Plinius lib. 6. c. 1.

Fasciculus temporum.

inuentis pro fide Christi crudeliter trucidatis; aufugerant, attamen prius aliquot qui ossa sacra permulta, & inter alia cranium B. Annę matris Deiferæ Virginis in Europam asportauerũt. Nam (vt Vsuardus in Martyrologio scribit) in ciuitate Aconensi dormitio seu mortis dies B. Annæ septimo Calendas Augusti, à multis sæculis religiose & celebriter colebatur. Idem postea caput sanctę Annæ in Europam delatũ primò quieuit Constantinopoli oppido Thraciæ, de qua ciuitate Procopius Cæsariensis: Nostro, inquit, sæculo Iustinianus rex adeptus curam Reipublicæ per varios errores commotæ, non solum illam maiorem & splendidiorem fecit, verumetiam innumeras ciuitates construxit: opinionem de Deo erroneam in solidæ fidei vnico fundamento stare procurauit. Ibidem paulo infra: In eo, inquit, vrbis loco qui secundus nominatur, seu in regione vrbis secunda decoram planè & augustam ædem construxit diuæ Annæ, quæ fuisse creditur mater Dei genitricis & auia Christi. Deus enim quatenus voluit homo factus, parentum ex triplici gradu successionem sustinet, & genealogiam matris, secundum hominis similitudinem. Hæc ille. Scribunt de eadem B. Anna Epiphanius, vt supra meminimus, & Ioannes Damascenus pluribus locis, sed Damasceni locum vnum proferam ex Oratione de Natiuitate gloriosa Virginis Mariæ: Proponitur, ait, nobis tanquam thalamus quidam

Vsuardi martyro. Per oa. Molanũ recognitũ

Libro de ædificijs Iustiniani primi, Rõ. Imp. sub annũ Domini. DXXVII

In Panario hæresi 79.

Libr. 4. de ortho. fide ca. 15.

Annæ cubiculum, liberorum procreationis simul & Virginitatis personam delineans, illud matris hoc filiæ. Hæc Damascenus. Hodie Beatissimæ Annæ Christi auiæ caput, seu cranium, in Alemania inferiori, oppido Marco-duri, quod Marcus quondam Agrippa ante Christum natum condidit, in Ducatu nunc Iuliacensi, quod breuitate gaudens vulgus Duren appellat ritibus pijs colitur & asseruatur, quinto lapide ab Vbiorum Colonia Agrippina. Iam de vnica huius Annæ filia gloriosissima Dei & hominis genitrice Maria, cuius præter alias eiusdem festiuitates, celeberrimam agit memoriam Sancta Romana Ecclesia, decimaquinta die mensis Augusti, in qua hæc ipsa in Domino obdormiuisse creditur, & pro conditione carnis ex hac mortali vita migrasse, cuius sacratissimum corpus quia non inuenitur super terram turbantur multi. Quo quem venerabile illud Spiritussancti Templum & officina nutu & consilio diuino sit delatũ plus elegit sobrietas Ecclesiæ cum pietate nescire, quàm aliquid friuolum & Apocryphum inde tenendo docere: canit tamen vniuersa Ecclesia, pieque opinatur magis quàm diffinit quod assumpta sit Maria in cœlum, & exaltata Sancta Dei Genitrix super choros Angelorum. Sed de filij eius Iesu Christi Natiuitate, vita, morte, sepultura, Resurrectione

Oratione 2. de Natiuitate B. Mariæ.

rectione, ad cœlosque Ascensione nihil fuerit necesse huc afferre, quoniam sacra Euangelia & Acta Apostolorum hæc omnia declarant. Quamobrem ad materteram Christi seu matris eius sororem Mariam Cleophæ quæ iuxta Crucem Iesu cum matre eius astabat transeamus: cuius festum diem Martyrologium Romanum ad nouam Calendarij rationem & Ecclesiasticæ historiæ veritatem restitutum, constituit quinto Idus April. qui est nonus eiusdem mensis dies. Sunt enim hæc verba Martyrologij Romani. Eadem die sanctæ Mariæ Cleophæ sororis sanctissimæ Dei genitricis Mariæ. Sed quando, vbi, quo mortis genere ex hac vita migrauerit non addit. Quod idem Martyrologium Romanum, diem festum Mariæ Iacobi annotat octauo die ante Calendas Iunij qui est vicesimus quintus dies mensis Maij. Habet enim hæc verba: Verulis, Italiæ ciuitate translatio Sanctę Mariæ Iacobi, cuius sacrum corpus summo honore conditum quamplurimis miraculis illustratur. Verùm an hoc Martyrologium eandem esse velit Mariam Cleophæ & Mariam Iacobi, atque duo festa habeat, vnum in Aprili quo Hierosolymis vel alibi migrauit à sæculo, & alterum vicesimaquinta Maij, qua Verulas translata est, dubitari posset; quia priore loco hanc nominat Mariam Cleophæ sororem sanctissimæ

Dei genitricis, & posteriore loco, honoris huius omisso titulo, duntaxat Mariam Iacobi nũcupat. Cæterum ex ijs quæ supra in capite vndecimo disputauimus perspicuum fit in Euangelijs eandem esse fœminam quæ Cleophæ vxor & Iacobi Minoris ab Alphæo ex ipsa procreati mater est. Sed de Maria Cleophæ iterum loquemur in fine huius capitis. Satis nunc est quod de Maria Salomæ quæ mater est S. Iacobi Maioris, fratris Ioannis Euangelistæ. verba illa Martyrologij non possunt accipi, tum quia Salome alia est mulier in euãgelijs quã Maria Iacobi, tum quia sub diem vicesimum secundum Octobris Romanum Martyrologium collocat festum Salomes in hæc verba: Vndecimo Calendas Nouemb. sub finem: Hierosolymis Sanctæ Mariæ Salomæ, quæ in Euangelio legitur circa sepulturam Domini solicita. Quæ quoque verba eadem in suis Martyrologijs eiusdem dici Ado & Vsuardus habent, vt repetere necessarium non sit. Hæc Maria Salomæ Mariæ matris Dei consobrina, vtpote auunculæ eius filia, ex Zebedæo marito suo duos concepit peperitq; filios Iacobum Maiorem cognomine ad discrimen alterius Iacobi Minoris cognomine, & Ioannem Euangelistam, vtrũq; à Christo ad Apostolatus dignitatẽ euectum. Hic Iacobus post diuisionem Apostolorum prædicatum abijt in Hispaniam, cuius gentem postquã ad fidẽ Christianã suscipiendã

Marci 15. & 16. ca.

Vide huius libelli cap. quartum.

præcuram

præduram expertus eſt, nouem duntaxat illic collectis diſcipulis eoſdem in Iudæam ſecum adduxit ad Apoſtolos in Hieruſalē. Cęterum ſub annum à paſſione Domini decimū tertium Herodes Agrippa filius Ariſtobuli paulo ante à Caio Caligula rex appellatus, miſit manus vt affligeret quoſdam de Eccleſia: erant autem dies Azymorū, occiditq; Iacobū fratrē Ioannis gladio. Itaq; Iacobus hic Maior, primus ex Apoſtolis fuit, qui pro Chriſto paſſus eſt, ſicut & Ioānes frater eius omnium tardiſſime dilectus præ cęteris Chriſti Apoſtolus obiit Epheſi, poſtquā illuc ex Pathmo inſula reuerſus erat. Domitiano ſiquidem iubente ex Epheſo accitus Romam illuc ante portam Latinam in dolium feruentis olei miſſus, cùm illæſus exiſſet ab eodem Imperatore in Pathmos inſulam ablegatus exulauit, vbi etiam Apocalypſim vidit & ſcripſit: eodemque anno ignominioſiſſimè a ſuis occiſo Domitiano, & Senatu Romano omnia Domitiani ſtatuta reuocāte, Apoſtolus Ioannes Epheſum rediit, vitaq; defunctus eſt anno Chriſti natiuitatis centeſimo, qui fuit Traiani Imp. annus primus. Nunc porro ad Mariæ, vxoris Cleopæ filios quos ipſa Alphæo marito ſuo peperit, quæ ſoror matris Chriſti ab Euangeliſta Ioanne ſcribitur, progrediamur. Quatuor hi coniuges natos procreauerunt, Iacobum Minorem, Ioſetē, Simonem & Iudam. Ex his Iacobus, Simon, & Iudas Apoſtoli ſunt, Ioſes autem vnus ex ſep- *Act. 12.*

tuaginta duobus discipulis erat, qui, quando, vel vbi pro Christo animam dedit, nondum inueni. De beato autem hoc Iacobo Apostolo præter ea quæ ex Actis Apostolorum, & epistolis diui Pauli habemus, multi meminére scriptores veteres: Clemens Romanus, Hegesippus, Epiphanius, Eusebius Cesarensis in Ecclesiastica historia, Hieronymus, & Isidorus. Hic Iacobus
Marci 15. Minor appellatur in Euangeliis, & ab Epiphanio Iacobus Paruus: sed quoniam vtrum statura & ætate corporis minor altero Iacobo fuerit, scire parum refert, hoc certum sit quòd hic Iacobus dicitur Minor, quia posterior vocatione &
Math. 4. electione factus est Apostolus. Ille enim alter Iacobus frater Ioannis Euangelistæ, quia prior à Christo vocatus est statim post Petrum & Andræam fratrem eius appellatus est Maior. Attamen sanctitate hic esset potius appellandus Maior, adeo multa pietatis eius encomia sacra scriptura, veteresq; scriptores commemorant. Im-
Gala. 2. primis Paulus Apostolus hunc fratrem Domini appellans. Aliorum, ait, Apostolorum (excepto Petro) vidi neminem nisi Iacobum fratrē Domini. Quæ verba exponens diuus Hieronymus: Quamquam, inquit, Dominus omnes Apostolos vocauerit fratres apud Ioannem dicens:
Ioan. 20. Vade dic fratribus meis: Ascendo ad patrem meum, Deum meum, & Deum vestrum: per excellentiam hic Iacobus frater Domini dicitur, quia filios matris suæ ad patrem vadens Dominus.

minus ei commendauit. Hic enim (vt scribit Hegesippus vicinus temporibus Apostolorum) suscepit Ecclesiam Hierosolymæ post Apostolos frater Domini Iacobus cognomento Iustus. Quibus verbis beatus Hieronymus addit etiam hæc sequentia: Iacobus, qui appellatur frater Domini, cognomento Iustus, vt ut mihi Mariæ sororis matris Domini (cuius Ioannes meminit) esse filius, qui post passionem Domini, ante diuisionem Apostolorum statim ab ipsis Apostolis Hierosolymorum est ordinatus Episcopus, vnamque tantum scripsit epistolam, quę de septem Catholicis est. Hæc ille. Frater ergo Domini dictus est tam propinquitate sanguinis quia consobrinus Domini: quam ratione officij episcopalis Christi in Hierosolymis Ecclesiæ. Hic testibus Hegesippo, & Epiphanio cõtra Antimarianitas Nazaræus erat, & de vtero matris suæ sanctus fuit, vinum & siceram nõ bibit, carnem nullam comedit, nunquam attonsus est, nec vnctus vnguento, nec vsus balneo. Huic soli licitum erat ingredi sancta sanctorum, siquidẽ vestibus laneis non vtebatur, sed lineis, solu'q; ingrediebatur templum, & flexis genibus pro populo deprecabatur in tantum vt camelorum duritiem traxisse eius genua crederentur. Tradit etiam Iosephus tantæ cum sanctitatis fuisse & celebritatis in populo, vt propter eius necem creditum sit subuersam esse Hierosolymam. Mortuo enim Festo qui Iudæam regebat missus

Cõment. lib. 5.

Lib. de Eccle. scriptoribus.

Ioan. 19.

Lib. 5. Heresi. 78

Antiquitatũ li. 20

ſus illuc eſt à Nerone Albinus, qui quũ necdũ ad prouinciam perueniſſet, Ananus Pontifex adoleſcens, Anani filius de genere Sacerdotali arrepta hac occaſione quòd prouincia Præſide careret, concilium congregauit, & compellens publicè Iacobum, vt Chriſtum Dei filium denegaret, contradicentem lapidari iuſſit, qui quum præcipitatus de pinna templi confractis cruribus adhuc ſemiuiuus, tendens ad cælum manus diceret: Domine ignoſce illis, quod enim faciũt neſciunt, fullonis fuſte in cerebro percuſſus interijt poſtquam triginta tunc annos Hieroſolymorum rexerat Eccleſiam vſque ad ſeptimũ Neronis annum. Iacobo ſucceſſit Simeon filius Cleophæ qui vt refert Epiphanius dum lapidaretur Iacobus & oraret: Ceſſate, ait, quid lapidibus obruitis Iuſtum; Ecce pro vobis orat. Sed quomodo & ipſe Simeon Hieroſolymis occubuit, dixi in capite vndecimo. Atque mox poſt mortem Iacobi multæ calamitates Iudæos oppreſſerunt, & multa futuri excidij Hieroſolymitani præſagia præceſſerunt. Inter alia viſæ acies bellatorum in aëre, ſtellaque gladio ſimilis micare ſuper Hieruſalem: Valuæ templi media nocte apertæ, auditi ſtrepitus, voceſque angelorum dicentium. Migremus ab his ſedibus, Herodes etiam Agrippa rex Galilææ & Traconitidis regionis quia ex donatione Claudij Imperatoris ad ſe pertinebat diſpoſitio Iudaici Sacerdotij Ananum pontificia dignitate priuauit

Hæreſi 78.

cum

cum vix trium mensiũ Pontifex fuisset. Iacobus iuxta templum vbi præcipitatus fuerat, sepultus est honorificè. Titulum vsque ad obsidionem Titi, & vltimam Hadriani notissimum habuit. Quidam e nostris, inquit diuus Hieronymus, in monte Oliueti eum putauerunt conditum, sed falsa eorum opinio est. Corpus autem huius Apostoli nunc Tolosę est, caput verò Cõpostellæ, eo loco vbi sepulchrum sancti Iacobi Maioris visitur in Galicia. Discipuli enim illi Hispani quos secum ex Hispania reuersus Iacobus hic Maior Hierosolymam ad Apostolos adduxerat ab Herode Agrippa decollatum corpus magistri sui octauo Calendas Apriles, Hierosolymisque passum, noctu rapuerunt, & conscensa naui Galiciam peruenientes, Compostellæ octauo Calendas Augusti sepelierunt. Diximus in hoc eodem capite supra, vbi vel quando vita defunctæ sunt Maria Cleopæ & Maria Salomæ ex scriptoribus antiquis vix doceri posse; & propterea nouis opus erit credere. Est, inquit Plinius in libris naturalis historiæ, Galliæ ora in Rhodani ostio Metina vrbs, mox quæ Blascon vocatur, & Stæchades insulæ a vicinis Massiliensibus dictæ propter ordinem quo sitæ sunt. Nomina singulis, Prote, Mœse, Hypea, id est, Prima, Media, Vltima. Massilia vrbs est antiquissima in Narbonensi Romanorum Prouincia quõdam, nunc Francorum regno subiecta a Macedone & Phocensibus Græcis multis sæculis ante

Lib. de Ecclés. scriptoribus.

Libr. 3. cap. 5.

In lib. de S. Anna.

Christum inhabitata, vbi, vt scribit Conradus Vuimpina, post mortem S. Iacobi Minoris per inuidiam Iudæorum (maximi enim motus persecutionum in Christianos tunc facti sunt Hierosolymis) cum aliis quibusdam Christi discipulis in quadam rate sine cibo & potu & sine remige emissæ in mare, vt inedia vel naufragio perirent, tandem ad has Stoechades sani omnes & incolumes appulerunt. Locum hunc orationi & contemplationi amicum & aptum videntes oratorium & domicilium post annunciatum genti Euangelium construxerunt, & ad eos varij conuenientes populi ciuitatulam constituerunt, quam Marisuillam appellauerunt. Cęterùm an illic vtraque obierit Maria, postmodúmque Maria Iacobi ad oppidum Verulæ in Italia translatum, & Maria Salome Hierosolymam asportata sit, quia apud probatum scriptorem nondum inueni, nec affirmare, nec negare possum. Transeamus ergo ad Iacobi Minoris fratres Simonem & Iudam. Hi duo Apostoli vbi & quo tempore passi sunt, quoniam in huius libelli capite decimo per occasionem disputationis à nobis est satis demonstratum, hoc loco repetere superuacaneum foret.

Peroratio.

Atque hæc de Sanctissima matrona Diua Anna & filia eius Deipara, totaque cognatione

tione ſanctæ matris Annæ, breuiter ſcripſimus, ad laudem Dei omnipotentis, qui pro his & omnibus alijs per Beatam Annam, filiamq; eius glorioſam Virginem, totamque ſobolem eius, humano generi collatis beneficijs, ſit benedictus in æuum. Amen.

Neque ego me clarius doceri feram indignè ſicubi a recepta opinione, & dogmatibus magnorum virorum temere diſceſſi, quamobrem omnia quæ in hac ſunt opella noſtra, ſacroſanctæ Apoſtolicæ Catholicæ Romanę Eccleſię iudicio, & doctiorum cenſuræ ſubiecta ſunto.

FINIS.

Adno-

Adnotatiuncula.

EQuidem inferioris Belgij nostri sermone vernaculo libellos typis excusos vidi duos, quorum prior sine Consule, quod aiunt, hoc est, die, vel anno, vel autore, vel Typographo fuit. Alter Antuerpiæ è regione manus aureę in Lombardorum mœnibus apud Nicolaū Viuarium euulgatus erat anno Domi 1564. decima septima Decembris. Vterque libellus miracula complura mortalibus per preces B. Annę in remedium data continebat, sed quæ mihi quamuis non impossibilia, minus tamen probabilia videbantur, quia nec Curionum, adeoque nec Episcoporum, neque Reipublicæ Magistratus testimonio confirmata legebā. Quapropter omissis huiusmodi non approbatis libellis, certiora sequamur. De miraculis quæ sunt precibus B. Annę hominibus exhibita, Ioannes Trithemius Abbas Spanheimensis scripsit librum qui Moguntiæ impressus est anno 1494. Et quoniam quæ procul & olim facta sunt, apud omnes passim non inueniunt fidem, nos vnicum duntaxat supra naturam dono cœlesti precibus Sanctæ matris Annæ concessum miraculum, in initio huius libelli præfiximus, quod in acutissima sua febri ac deplorata corporis valetudine Rodolphus Agricola Frisius, vir doctissimus impetrauit.

Sertum Rosaceum piarum precum ad Deum Patrem, Deiq; Parentem Mariam, & huius sanctam matrem Annam.

Pater noster. Aue Maria.

O Beata Mater benedictum cubiculum, omni florum & aromatum odoriferorū genere exornatum, ex quo Deus elegit illud semen quod contriuit caput serpentis antiqui; intercede pro nobis vt cubiculum cordis nostri fiat Spiritussancti domicilium. *Gene.3.*

Aue Maria.

O purissimum Reginæ cœlorum palatiū vbi nouem mensibus requieuit eadem hęc tua filia, ó beata Anna secundum nomen tuum, quod significat gratiam, gratiā nobis impetra, vt serpens ille qui adhuc insidiatur nobis, tuis precibus procul à nobis expellatur. *Gene.3.*

Aue Maria.

O sterilis Anna felix, congratulatur tibi sterilis Sara coniunx Abrahę, quia ex te natum est proximum illud promissionis germen, ex quo carnem sumpsit vnigenitus Dei filius: ora pro nobis, vt & nos fide & operibus Abrahę filij efficiamur. *Gene.21. Esa.11.*

Aue Maria.

O sancta mater Anna congratulatur quoque pulcherrima illa, sed infœcunda, tibi Rebecca, *Gene.24. & 25.*

quæ mariti sui Isaac orationibus impregnata fœtauit geminos Esau & Iacob, sicut & tu tuis maritiq; precibus concepisti; impetra nobis fœcunditatem virtutum mentis & corporis & corpus semper seruiat menti.

Aue Maria.

Gene. 29. & 30. O sancta mater Anna cōgratulatur etiā tibi, adamata Iacob formosissima Rachel quę infœcūda diu, est exaudita tādē peperitq; castissimū Ioseph, obtine cōsimiliter tu nobis omnē corporis & animi pudicitiam quā Ioseph vterque & ille Patriarcha, & filię tuę sponsus pręseruerunt.

Aue Maria.

Iudic. 13. O sancta mater Anna gratulabūda quoq; tibi occurrit sterilis vxor Manue quę Sāsone robustissimū tandē peperit, impetra tu nobis donū fortitudinis vt cōtra hostes nostros, mundū, carne, dæmonia, feliciter pugnemus dono perseuerantię.

Aue Maria

1. Reg. 1. O pia mater Anna, congratulatur quoq; tibi Anna mater Samuelis, quia sicut ipsa aduersariam suam Phenennam superauit, ita & tu templi Sacerdotum probra cū marito tuo Ioachim vicisti, ora filiam tuam & eius filium Iesum ne cadamus in opprobrium sempiternum.

Aue Maria.

O sancta mater Anna, quę viginti annis ignominiā sterilitatis passa, rorē supernū es assecuta precibus, ora filiā tuā vt à suo filio, & eius patre *Iosue 15.* cęlesti impetret nobis irriguū superius & irriguū inferius

inferius, sicut & Axa filia Caleb a patre suo vt hîc gratiæ, & in futuro sæculo gloriæ fontes degustemus.

Aue Maria.

O tempore longo tristis areola, sancta Anna, nunc rore cælesti qui quondã Gedeonis vellus impleuit conspersa, tibi congratulatur Elisabet Zachariæ consobrina tua, quoniam ex te nobis exorta est illa superbenedicta filia, quæ est spõsa & triclisiniũ sanctissimæ Triadis, tu nostri cordis siccã areolã imbre gratiæ irrigari cura. *Iudicũ 6.* *Luca 1.*

Aue Maria.

O sancta mater Anna per te domus Dauid & antiquũ stemma Iacob in quibus regnat nepos tuus in æternũ cõfirmantur, tu tuis assiduis precibus eiusdem regni nos esse fac consortes, audi nos, nam te filia nihil negans honorat *Luca 1.*

Pater noster. Aue Maria.

O sancta mater Anna si ex animi tui submissione tantam esse a libri te ignoras, abi post greges sodalium & sociarum tuarum inationatum prædictarũ, & vide quod plusquã illas te Deus adamauit; cuius filius inter vbera filiæ tuæ cõmodari dignatus est, impetra nobis vt tot exemplar sociarum tuarum assidue sequamur. *Cantic. 1.*

Aue Maria.

O sancta mater Anna dũ esset rex filius Dei in accubitu suo apud patrem, nardus tua dedit odorem suum, quando humillima castissimaque filia tua, regem cœli cœlo deduxit ab alto in hortum conclusum, vterum suum, obtine nobis *Cant. 1.*

nobis & humilem castitatem & castam humilitatem.

Aue Maria.

Cant. 1. O sancta mater Anna, tu es vinea illa Engaddi, ex qua nata est botrus Cypri, quæ lætificauit Deum & hominem Christum, obtine nobis illud vinum, & illum sanguinem quod & quem in sui corporis torculari solus calcauit Dei & filiæ tuę filius, vt nectar hoc immortalitatis in eius regno bibamus.

Iudicũ 9.

Esai. 63.

Aue Maria.

O sancta mater Anna, lectus tuus floridus est, quia ex eo nata est flos Maria filia tua cuius vterus est lectus veri Salomonis, quem sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel, imo & omnes Dei, Angelis enim suis Deus ita de ipso mandauit ora pro nobis vt ijdem Angeli nos in pace & bello custodiant.

Cant. 1. & 3.

Matth. 4

Aue Maria.

Cant. 2. O sancta mater Anna tu es illa conuallis amœnissima in qua sicut lilium inter spinas cõcepta est filia tua a spinis omnium peccatorum libera, sicut Deus confert castaneę, ut inter spinas nascatur à spinis immunis, spinas ergo peccatorum nostrorum animam nostram lędentes precibus tuis a nobis repelle.

Cant. 2.

Esai. 11.

Aue Maria.

Iude Iacobi fratris epistola. O beata mater Anna tu es illa malus selectissima ex cuius stirpe seu trunco egressa est virga Iesse, Maria videlicet vnica filia tua, quę florem

rem iustitię omnis peperit Christum super quē requieuit spiritus Domini patris cælestis: impetra nobis vt nos arbores infructuosæ & bis mortuæ non permaneamus.

Aue Maria.

O beata Anna filia Ierusalem quæ cum marito tuo Ioachim suscitasti & euigilare fecisti dilectam filiam tuam per cuius fenestram & cācellos sponsus eius Iesus prospexit, & descendit in hunc mundum; petimus vt nos peccatorum sopore mersos tuis precibus sponsus Christus exuscitet & illuminet. *Cant. 2.*

Aue Maria.

O mater Anna tu es illa aurora ex qua (quādo filiam tuam peperisti) factus est dies, in qua exortus est sol iustitiæ Christus Deus noster, impetra nobis vt per singulos dies vitæ nostræ in illa luce quæ Christus est, honestè ambulemus donec ad patriā perueniamus claritatis æternę. *Cant. 6.*

Aue Maria.

O sancta mater Anna cuius filia in domū matris suæ deduxit fratrem suum sponsum, quando in domo tua pudicissima filia filium Dei angelo nunciante concepit, ora pro nobis vt ipse sponsus nos deducat in domum Patris sui vbi mansiones multæ sunt. *Cant. 8.* *Ioan. 14.*

Aue Maria.

O sancta mater Anna quæ cum vnica filia tua habitas in hortis nepotis tui iuxta cellam vinariam, cellamq; aromatum, vbi omnes ami- *Cant. 8.*

ci auſ- *Math. 25.*

ci auſcultant, ſac & me audire aliquando você illam amabilem cum omnibus amicis eius: Venite in hortum meum benedicti Patris mei, per- Math. 25 cipite regnum quod vobis paratum eſt ab origine mundi.

Pater noſter. Aue Maria.

FINIS.

TYPIS DANIELIS VERVLITII.